

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**KONSERVATUVAR ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ
İHTİYAÇLARININ TESPİTİ VE BİLGİ KAYNAKLARINI
KULLANABİLME BECERİLERİ:
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İbrahim ÖZDİL

Enstitü Anabilim Dalı: Folklor ve Müzikoloji

Tez Danışmanı : Yrd.Doç.Dr. Murat KARABULUT

HAZİRAN - 2007

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**KONSERVATUVAR ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ
İHTİYAÇLARININ TESPİTİ VE BİLGİ KAYNAKLARINI
KULLANABİLME BECERİLERİ:
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İbrahim ÖZDİL

Enstitü Anabilim Dalı: Folklor ve Müzikoloji

Bu tez 18.06.2007 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

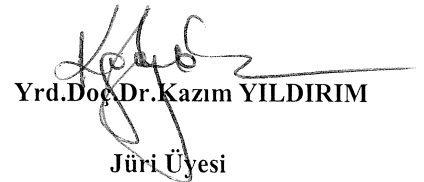
Yrd.Doç.Dr.Paki KÜÇÜKER

Jüri Başkanı

Yrd.Doç.Dr.Murat KARABULUT

Jüri Üyesi

Yrd.Doç.Dr.Kazım YILDIRIM

Jüri Üyesi

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

İbrahim ÖZDİL

13.06.2007

ÖNSÖZ

Bilgi erişim (information retrieval) 50 yıllık bir geçmişi olan bir bilim disiplini olarak "bilgi toplama, sınıflama, kataloglama, depolama, büyük miktardaki verilerden arama yapma ve bu verilerden istenen bilgiyi üretme (veya gösterme) teknik ve süreci" olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada tanımda geçen teknik ve süreçlerden çok, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı öğrencilerine bilgi erişimin becerilerinin kazandırılması noktasında kütüphane ve bilgi kaynaklarını kullanma sürecindeki zorluklar üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Gerek araştırmanın hazırlanmasında gerekse ders aşamasında değerli katkılarını esirgemeyen tez danışmanım Yrd.Doç.Dr.Murat KARABULUT'a ve değerli hocam Yrd.Doç.Dr.Türker EROĞLU'na teşekkür ederim.

Ayrıca çalışmalarımı büyük bir sabırla destekleyen ve bana katlanan değerli eşime ve sevgili kızıma teşekkürü bir borç bilirim.

İbrahim ÖZDİL

Haziran, 2007

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iv
TABLO LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	vi
SUMMARY.....	vii
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM1: BİLGİ KAYNAKLARI VE BİLGİYE ERİŞİM	10
1.1.Giriş.....	10
1. 2. Bilginin Tanımı.....	11
1.3. Bilgi Gereksinimi.....	13
1.3.1. Bilgi Arama Davranışı	14
1.4. Bilgi Erişim.....	15
1.5. Bilgi Erişim Sorunu	16
1.6. Kullanıcı Tatmini	17
1. 7. Bilgiye Erişimde Yeni Yaklaşım: Bilgi Okuryazarlığı.....	18
1.7.1 Bilgi Okuryazarlığı Standartları.....	20
1.7.2. Yüksek Öğretimde Bilgi Okuryazarlığı Standartları.....	21
1.8. Kütüphaneler Ve Bilgi Erişim Becerileri.....	22
1.9. Yüksek Öğretimde Bilgi Erişim Ve Bilgi Okuryazarlığı.....	23
BÖLÜM 2:KONSERVATUVARLAR VE BİLGİ MERKEZLERİ	27
2.1. Giriş.....	27
2.2. Ülkemizdeki Konservatuvarların Tarihçesi	29
2. 3. Üniversite Kütüphaneleri.....	32

2. 4. Müzik Yayıncılığı.....	33
2. 5. Görsel İşitsel Materyaller	34
2.5.1. Görsel İşitsel Materyallerin Tarihsel Gelişimi.....	35
2.5.2. Görsel İşitsel Materyallerin Özellikleri.....	36
2.5.3. Sesli Materyaller	36
2.5.4.Telif Hakları.....	37
2. 6. Müzik Kütüphanesi	37
2.6.1. Milli Kütüphane Müzik ve Plastik Sanatlar Bölümü	38
2.6.2. Borusan Kültür Sanat Merkezi Müzik Kütüphanesi.....	38
2.6.3. Telif Hakları Ve Dijital Müzik Kütüphaneleri.....	39
2.6.4. Kamuya İletim Hakkı	39
2. 7. Sanat Kütüphaneleri	40
2.8. Sanat Ve Müzik Kütüphanesi Kullanımı	42
2.8.1.Görsel Bölüm Kullanım Kuralları	42
2.8.2. İşitsel Bölüm Kullanım Kuralları.....	42
2.8.3. Cd-Rom Bilgi Taramaları Ve Kullanım Kuralları	43
2.8.4. Müzik Odası Kullanım Kuralları	43
2.8.5. Sanat Odası Kullanım Kuralları	44
BÖLÜM 3: BULGULAR VE DEĞERLENDİRME	46
3.1. Anketin Hazırlanması.....	47
3. 2. Pilot Çalışma	47
3. 3. Bilgi Erişim Çalışması	48
3.3.1. Araştırma Alanı: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı	48
3.3.2. Sakarya Üniversitesi Merkez Kütüphanesi	49
3.4. Verilerin Analizi	50
3.4.1. Öğrencilerin Bilgi Erişim Beceri Düzeyleri	50
3.4.2.Öğrencilerin Bilgi Erişim Becerileri Konularında Eğitim Almış Olma Durumları	58
3.4.3. Öğrencilerin Bilgi Erişim Becerileri ile İlgili Konularda Eğitim Alma Gereksinimleri	65

BÖLÜM 4 : SONUÇ VE ÖNERİLER.....	74
4.1. Sonuç.....	74
4.2. Öneriler.....	79
KAYNAKÇA.....	82
EKLER.....	86
ÖZGEÇMİŞ.....	92

KISALTMALAR LİSTESİ

AASL	:	American Association of School Librarians
ACRL	:	Association of College and Research Libraries
ALA	:	American Library Association
CQU	:	Central Quesland Universty
ERIC	:	Educational Research for Information Center
UNESCO	:	United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
OCLC	:	Online Computer Library Center
IFLA	:	International Federation Of Library Associations
UMI	:	University Microfilms
IAMI	:	International Association of Music Libraries

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 :	Bilgiye Dört Farklı Bakış açısı.....	13
Tablo 2 :	Günümüzde Öğrenme ve Gelecekte öğrenme.....	28
Tablo 3 :	Türkiye'deki Konservatuvarlar.....	30
Tablo 4 :	Araştırmaya Katılım Oranı/Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 2006-2007 Öğrenci sayıları.....	46
Tablo 5 :	Deneklerin Bölümlere Göre Dağılımı.....	46
Tablo 6 :	Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğrenci Öğretim Elemanı Sayısı.....	49
Tablo 7 :	Öğrencilerin Bilgi Erişim Beceri Düzeylerine Göre Ortalamaları.....	51
Tablo 8 :	Öğrencilerin Bölümlere Göre Bilgi Erişim Beceri Düzeyleri Dağılımı....	53
Tablo 9 :	Öğrencilerin Bilgi Erişim Beceri Düzeyleri açısından Bölümler Arası Farklılıkların Anlamlılığı	55
Tablo 10:	Öğrencilerin Bölümlere Göre Bilgi Erişim Etkinliklerinde Zorlanma Düzeyleri Açısından Bölümler Arası Farklılıklar (Tukey HSD Testi).56	
Tablo 11:	Öğrencilerin Bölümlere Göre Bilgi Erişim Beceri Etkinlikleriyle İlgili Eğitim Alma Durumları.....	60
Tablo 12:	Öğrencilerin Bölümlere Göre Bilgi Erişim Etkinlikleriyle İlgili Eğitim Alıp Almadıkları.....	61
Tablo 13:	Eğitim Alan ile Eğitim Almayan Öğrencilerin Bilgi erişim Becerileri Etkinliklerinde Zorlanma Düzeyleri Arasındaki Farkın Anlamlılığı	64
Tablo 14:	Öğrencilerin İlgili Konularda Eğitim Alıp Almamaları Açısından Bölümler Arası Farkların Anlamlılığı	65
Tablo 15:	Öğrencilerin Bilgi Erişim Etkinlikleri ile İlgili Olarak Eğitim Almak İsteyip İstemedikleri.....	68
Tablo 16:	Öğrencilerin Bölümlere Göre İlgili Konularda Eğitim Alma istekleri.....	70

Tablo 17:	Öğrencilerin İlgili Konularda Eğitim Alma İstekleri Açısından Bölümler Arası Farklılığın Anlamlılığı (ANOVA)71
Tablo 18:	Öğrencilerin Eğitim Almış Olma Durumları ile Eğitim Alma İstekleri Arasındaki İlişki (Korelasyon Testi)72

Tezin Başlığı: Konservatuvar Öğrencilerinin Bilgi ihtiyaçlarının Tespiti ve Bilgi Kaynaklarını Kullanabilme Becerileri: Sakarya Üniversitesi Örneği.	
Tezin Yazarı: İbrahim ÖZDİL	Danışman: Yrd.Doç.Dr.Murat KARABULUT
Kabul Tarihi: 14.06.2007	Sayfa Sayısı: VIII (ön kısım) + 85 (tez) + 7 (ekler)
Anabilimdalı: Folklor Ve Müzikoloji	
<p>Bilgi patlaması sonrası, bilgi miktarındaki artış hızlanmış, bilginin önemi artmış, bilgiye erişim önem kazanmış ve ilgiler bilgiye yönelmiştir. Toplumlar bilgiye verdikleri önem ve bilgiye yapılan yatırımlarla bilgi toplumu olma yolunda yol almaktadır. Toplumların bilgi toplumu olmalarında, bilgi üretim, bilgi tüketim ve problem çözmede bilginin kullanım düzeylerine bakılmaktadır. Bilgi toplumunda eğitim paradigmaları değişmiş ve teknolojik gelişmeler sonucunda öğretim yöntemleri de değişmeye başlamıştır. Geleneksel “öğretme” yaklaşımı 21. yüzyılda yerini “öğrenmeyi öğrenme” anlayışına bırakmıştır. Öğrenci/öğrenen, artık öğretilmeyi bekleyen, paketlenmiş bilgiyi alan değil, öğrenmede etkin, kendi öğrenme sorumluluğunu alan, araştırmacı ve bilgiyi keşfedendir. Öğrenme sürecinde ders kitaplarını ana kaynak kabul eden anlayışın yerini görsel, işitsel ve yazılı çok çeşitli kaynaklara bırakmıştır. Eğitim süreci okul eğitimiyle sınırlı kalmamakta, yaşam boyu öğrenme gereksinimi ortaya çıkmaktadır. Son on yılda bilgi miktarındaki artış ve teknolojik gelişmelerle beraber çeşitlilik gösterdiğini ve okuryazarlığın “beceri tabanlı” bir karakter kazandığını, bilgi gereksinimini fark etme, bilginin yerini belirleme, bilgiye ulaşma, arama stratejilerini oluşturma, bilgiyi analiz etme, yorumlama, değerlendirme, iletme, problem çözme becerilerine sahip olma, kaynağa dayalı eğitim, yaşam boyu öğrenme, öğrenen toplum, sürekli eğitim, eğitim müfredatına yönelik reformlar ve demokratikleşme ve telif haklarına saygı gibi konuları içermektedir.</p> <p>Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvar öğrencileri üzerinde yürütülen bu araştırmadan elde edilen bulgular kütüphane olanaklarının ve aldıkları eğitimin bilgi erişim beceri düzeylerinin gelişmesine olanak vermediğini ve öğrencilerin bilgi erişimi ve bilgi kaynaklarını kullanma konularında eğitim almaya istekli olduklarını göstermektedir.</p>	
Anahtar kelimeler: Bilgi Erişim Becerileri, Bilgi Kaynakları, Kütüphane Kullanımı, Bilgi Okuryazarlığı, Bilgi Gereksinimi, Bibliyografik Eğitim	

Title of the Thesis: Recognition of needs conservatory students need for Knowledge and their skills to use the sources of knowledge: The University of Sakarya Model.	
Author: İbrahim ÖZDİL	Supervisor: Asst. Prof.Dr.Murat KARABULUT
Date: 14.06.2007	Nu. of pages: VIII (pre text) + 85 (main body) + 7 (appendices)
Department: Folklore and Musicology	
<p>In line with the knowledge explosion, the expansion in the amount of knowledge becomes of great importance while access to knowledge gains importance and increasing attention is focused thereon. The societies make progress to be a society of knowledge/information due to emphasis they place on knowledge and investments made in information. The levels of knowledge production, information consumption and use of information in problem solving are considered in creation of a society of information(knowledge), in the society of knowledge the educational paradigms are changed and as a result of technological developments, the teaching techniques have tended to change. In the 21st century the traditional (conventional) approach of "teaching" has been placed by the concept of "learning to learn". The Student/Learner is no longer one who waits for being learned, who receives the packaged knowledge instead is one who is active in learning assumes his/her responsibility for learning, and who is researcher and Explorer of knowledge. In the process of learning, the concept based on textbooks as principal (primary) source is changed to a variety of sources contributed audio-visual, and written aids. The educational process is not limited to school education and it appears that need for learning covers the life time. Due to increase in amount of knowledge and technological development over the last decade, the need for learning covers such topics as diversity, the "skill-based" character of literacy, recognition of need for information, localisation of information source, access to knowledge, formulation of search strategies, analysis of knowledge, interpretation, evaluation, communication, possession of problem solving skills, source-based training, life time learning, the learning society, continuing training, reforms towards curriculum, democratisations, and respect for copyright.</p> <p>Findings from the research conducted on State Conservatory Students of Sakarya University indicate that the library facilities and the education received do not allow for development of skills to receive training knowledge while indicating that the students are willing to access to knowledge and to use sources of information effectively.</p>	
Keywords: Knowledge Access Skills, Source of Knowledge, Utilisation of Library, Knowledge Literacy, Need for Information, Bibliographical Education.	

GİRİŞ

Konunun Önemi

Bilginin toplumda belirleyici olması ve teknolojik gelişmelerin de bilgiye göre şekillenmesi, her alanda “dönüşümleri” gündeme getirmektedir. Şüphesiz farklı sektörlerde insan gücü yetiştiren eğitim kurumları bundan en çabuk etkilenmesi gereken, belki de bu “dönüşümleri” yönlendiren sistem olarak ele alınmalıdır. Bu nedenle toplumsal değişimlerden en çok etkilenen kurumlar eğitim kurumları olmaktadır. Teknolojik gelişmeler ekonomik, sosyal ve kültürel yapıda değişmelere neden olurken, bu alanlarda çalışacak insan gücünün yetiştirilmesinde eğitim kurumlarına iş düşmekte, eğitim kurumları, hem bu gelişmelere paralel olarak programlarını değiştirmekte hem de bu “dönüşüm”lere öncülük etmektedirler. Toplumsal değişimlerde eğitim kurumlarının rolleri çok fazladır. Çünkü bireylerin bilgi edinme alışkanlıkları, düşünme ve bilgiyi kullanma becerileri bu kurumlarda verilmektedir (Fidan, 1996: 97).

Hayata yön veren “bilgi”nin ne olması gerektiğini Tonta (1999: 373) şöyle ifade etmiştir:

Yüzyıllar önce Bacon’ın dediği gibi “bilgi güçtür”. Aslında “bilgi potansiyel bir güçtür” demek daha doğru olacaktır. Çünkü edilgen (pasif) bilgi, salt bilgi kaynakları üzerinde var olan bilgi güç değildir. Bilgi ancak bu bilgiye ihtiyacı olan kişilere sunulduğunda, o kişilerin işlerini görmelerinde, karar almalarında kullanıldığı zaman bir güç haline gelir. Bu bakımdan bilgi bir başka potansiyel güce, insan gücüne benzetilebilir. Nasıl ki, edilgen bilgiyi “güç” olarak nitelendirmek mümkün değilse, edilgen, doğru yöne yönlendirilmemiş insan gücünü de “güç” olarak nitelendiremeyiz.

Eğitimin yaşam boyu sürdüğü düşünüldüğünde, okuryazarlığın da hep gündemde olduğu söylenebilir. Birey yaşam boyu öğrenme, kendi kendine öğrenme ve bilgiyi eğitim süresince ve sonrasında bir güç olarak algılamayı eğitim sürecinde kazanmaktadır. Okuryazarlık bu bağlamda yaşam boyu öğrenme sürecinin hem girdisi hem de ürünüdür. Bilginin bulunması, bilgi kaynaklarının değerlendirilmesi, bilginin sentezlenmesi ve yeni bilgi olarak ortaya çıkması bilgi erişim süreci olarak aslında öğrenme sürecini ve yöntemini de kapsamaktadır. Bireyin sahip olacağı bilgi erişim becerileri onu öğrenmeye motive edeceği söylenebilir. Bu noktadan hareketle Gürdal (2000:182) eğitimin hedefleriyle bilgi okuryazarlığı misyonları arasında organik bir ilişkinin olduğunu belirterek, çağdaş eğitim programlarının önemli bir unsuru olarak algılanması gerektiğini belirtmektedir.

Toplumsal alanlardaki değişimler eğitim alanında da paradigmaların değişmesine neden olmaktadır. Bilginin miktarındaki artış, bilgiye erişimin hızındaki gelişmeler,

öğrenme ve öğretme yöntemlerinde de paradigma değişimlerine neden olmuştur. Bu değişimler karşısında eğitim kurumları yeni öğretim programları hazırlamaktadırlar. Eğitim, bireyin yaşam boyu içinde bulunduğu bir süreçtir. Eğitimi zaman ve mekanla sınırlamak mümkün değildir. Eğitim, belli amaçlar doğrultusunda bireyleri ve onların davranışlarını değiştirir. İnsanı değiştirmenin yolu eğitimden geçmektedir. Özellikle okullarda verilen eğitim, birey için köklü değişimin başlangıcı olmaktadır. Okulda verilen eğitim, belli amaçlara göre yapılmış programlarla planlı olarak verilmektedir. Çağın gereksinim duyduğu becerilere sahip bireylerin yetiştirilmesinde eğitim kurumlarına büyük sorumluluklar düşmektedir. Eğitim kurumları bireylere gereksinim duydukları "öğrenmeyi öğrenme", "bilgi okuryazarlığı" ve "yaşam boyu öğrenme" gibi becerileri kazandırmak amacıyla yeniden yapılanmaya gitmektedirler. Özellikle bilgisayarın eğitim sürecinde yer almasıyla pek çok ülkede bilgisayar okuryazarlığı eğitimi öğretim programlarına entegre edilmiştir. Teknolojik gelişmeler, internet, bilgi miktarındaki artış ve bilginin değişik ortamlarda sunulması bilgiye erişimi ön plana çıkarmıştır. Eğitim kurumları, bilgi gereksinimini tanımlamak, bilgiye ulaşmak, bilgiyi düzenlemek, iletmek ve bu süreci değerlendirme amacıyla müfredatlarda yeni yapılanmalara gitmektedirler.

Bilgi patlamasının, hem fırsatlar, hem de tehditler getirmesi açısından en çok etkilediği kurumların başında bilgi merkezleri gelmektedir. Varoluş gerekçesi, insanlar ile onların gereksinim duydukları bilgi arasında köprü görevi olan kütüphaneler/bilgi merkezleri, toplumun bilgi merkezli olarak yeniden şekillendiği şu dönemde, önemleri gittikçe artan kurumlar olmuşlardır. Ancak bu önem, çoğu zaman yok oluşu da beraberinde getirmiştir. Görülüyor ki, bilgi patlaması kişiyi her yönde etkilemektedir. Bu durumda, tıpkı sanayi toplumuna ayak uydurmanın önkoşulunun sanayileşme olması gibi, bilgi toplumunun da özelliklerinin belirlenip, kişilerin bu yönde kendilerini yetiştirmeleri gerekmektedir.

Yurdadoğ (1997:73) bu toplumun genel özelliklerini şöyle sıralamaktadır:

- 1-Enformasyon toplumu "**bilgi-yoğun**" bir yaşamı öngörür.
- 2-Bu nedenle de bilginin üretilmesi, enformasyona dönüştürülerek toplum içinde "**yaygın biçimde kullanılması**" gerekir.
- 3-Enformasyon toplumunda "**bilgi gücüdür**"; bu gücün politik, ekonomik, sosyal, kültürel vb boyutları bulunmaktadır. Bilgi üreten toplum bu gücünü, politik açıdan liderlik yaparak, gerektiğinde baskı unsuru olarak; ekonomik, sosyal açılardan kalkınma ve refah aracı olarak; kültürel açıdan etkileme ögesi olarak kullanabilmektedir.
- 4-Enformasyon toplumunda yaşam temposu büyük bir "**ivme**" kazanmıştır. İşler, öncelik sırasına göre ve hızla gerçekleştirilmek zorundadır.
- 5-Bu nedenle de "**zaman**" değerlidir; bireyler, gereksinim duydukları enformasyona, gerekirse uzaktan, ama mutlaka **anında erişmek** zorundadırlar.

- 6-Enformasyon toplumu bireyleri bütün gereksinimlerini masa başında, ya da daha doğru bir deyişle masa üstünde (**desk-top**) karşılamayı yeğlerler.
- 7-Enformasyon toplumu bu gereksinimleri karşılayacak bilgi ve teknolojiye sahiptir.
- 8-Enformasyon toplumu **demokratik**'tir; üretilen bilgilere, gereksinim duyan bütün bireylerin erişmelerini öngörür.
- 9-Enformasyon toplumu **akılcı**'dır; kurumlarını sistemleştirmiştir, entegre bir bütün oluşturmalarını sağlamıştır.
- 10-Enformasyon toplumu **dinamik**'tir; aldığı geri bildirimleri (feedbacks) iyi değerlendirmekte, gerektiğinde değişiklikler yapmaya önem vermektedir.
- 11-Enformasyon toplumu **özgürlükçü**'dür; bireyelerine farklılaşma, kalıplar içine hapsolmama hakkını tanır.

Öğrencilerin yukarıdaki özelliklere sahip olmaları her şeyden önce bunun farkında olmalarını gerekli kılmaktadır. Bu gereklilik ise ihtiyaç duyacakları bilgilenme süreci ile başlayacaktır. Bilgi toplumu olma sürecinde öğrencilere kendi kendine öğrenmeleri öğretilmekte, öğrenme işlerini kendileri yaptıklarında bilginin "statik" olmadığını, sorumluluklarının olduğunu ve kendilerine güvenmelerini sağlamaktadır. Öğrencilerinin bilgi gereksinimlerinin farkında olmaları, öğretim elemanları ile uzman kütüphanecilerin işbirliğine giderek, öğrencilerin bilgi ve beceriler kazanmalarına yönelik planlama ve programlama yapımlarıyla çözümlenebilir. Böylece öğretmenler, öğrencilerini basılı ve elektronik ortamdaki bilgilere yönlendirmekte, sadece ders kitaplarına bağlı eğitim vermemektedirler. Böylece geleneksel eğitim sisteminden farklı olarak öğrenci, öğretmene güvenmek yerine kaynaklara güvenmekte, öğretmen tek bilgi kaynağı olmaktan çıkmakta, değişik kaynaklardan öğrenilenleri kontrol altına almakta, özgüven ve öz saygının bireysel bir vasıf olarak kişiye yerleşmesi sağlanmaktadır (Gürdal, 2000: 182).

Eğitim sürecinde öğretici bilgi kaynak ve türlerini kitap, dergi, CD-ROM, veritabanları, elektronik kaynakları öğrencilere tanıtmada okul kütüphaneleriyle ve diğer bilgi merkezleriyle işbirliğine gitmektedir. Bu kaynakların mümkün olduğunca sınıf ortamında tanıtılması faydalı olmaktadır. Böylece öğrenci hem bilgi okuryazarlığı yetisi kazanmakta hem kaynakları tanımakta hem teknolojik gelişmelere paralel olarak gerekli araç ve gereçleri kullanmayı öğrenmekte, hem de eleştirel düşünme yetisi kazanmakta ve yaşam boyu nasıl öğreneceklerini bilmektedirler (Gürdal, 2000:184).

Çakın (1998:49), üniversitelerin bilgi çağının çevre ve şartlarında eğitim-öğretim stratejilerinin nasıl olması gerektiğini şu şekilde ifade etmektedir:

Temel özelliği değişim olan bu yeni süreçte son derece katı bir disiplin altında ezberletilen bilgiler 5-6 yıl gibi çok kısa bir sürede geçerliliklerini yitireceklerdir. Bu

nedenle üniversitelerin bundan böyle sorgulama, yaratıcılığı özendirme, sürekli öğrenme gibi alışkanlıkları kazandırma sorumluluklarının olduğundan haberdar olmaları değil, bunları uygulamaları gerekmektedir.

Bu anlatım yeniçağda üniversite mezunlarının sorgulayıcı, yaratıcı ve yaşam boyu öğrenen kişiler, yani bilgi okuryazarı kişiler olmalarını açıkça ortaya koymaktadır. İşte bu noktada, amacı eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetlerini, verdiği bilgi hizmetleri ile desteklemek olan üniversite kütüphanelerinin yeni çağdaki sorumluluklarının önemi de ortaya çıkmaktadır. Bu sorumlulukların yerine getirilmesi üniversite kütüphaneleri için varlığının idamesi anlamına gelirken, kullanıcı kitlesi açısından ise bilgi çağının gerektirdiği düzeyde insan gücü olarak yetiştirme anlamı taşımaktadır.

Üniversite-kütüphane arasındaki ilişkiyi, yeni bilgi üretim ve aktarımı ile bunun için o güne değin üretilmiş olan bilgiye duyulan gereksinim olarak özetlemek mümkündür. Hem üniversitenin bilgi ile ilişkisi, hem de kütüphanenin doğrudan bilgi için var olması, kütüphane kurumunun üniversite içindeki yerini ortaya koymaktadır.

Bilgi üretim ve paylaşımının yeni çağda da en yoğun yaşanacağı üniversiteler ile birlikte, kütüphanelerin de aynı oranda önemini artıracaktır. Ancak bir üniversite kütüphanesinin işlevselliği, çağın gerektirdiği nitelik ve nicelikle yapılanıp, kullanıcılara günün gerekliliklerinde hizmet verebilmesine bağlıdır. Bunun da ötesinde üniversite kütüphaneleri için en önemli görevlerden biri, vermiş olduğu hizmetlerden kullanıcı kitlesini haberdar etmek ve bu hizmetlerden en etkin nasıl yararlanabileceğini göstermektir.

Üniversite kütüphaneleri için verdiği hizmetlerden en üst düzeyde kullanıcıların yararlanmasını sağlamaya yönelik olarak, plan ve programlar çerçevesinde hizmetler geliştirmesi, üniversitenin kalbi olarak kalmasının da ön koşuludur. Bu durumda, üniversite kütüphanelerinin bilgi çağında verilen kütüphane hizmetlerinden tüm kullanıcıların en üst düzeyde yararlanmasını sağlayacak olan önlemler alması kaçınılmazdır. Bununla kastedilen ise, hizmet verdiği kesimin bireylerinin her birinin bilgiye erişim, kullanım ve değerlendirme becerilerini kazanmasına, yani onların bilgi okuryazarı bireyler olmalarına doğrudan katkı sağlamasıdır.

Zhang (2001:141), “bilgi çağında üniversite kütüphanelerinin başarısının, öğrencilere temel bilgi okuryazarlığı becerilerinin kazandırılmasını sağlamak” olduğunu belirtirken, oluşturulacak olan bilgi okuryazarlığı programlarına doğrudan katkıda bulunmasının önemine işaret etmektedir.

Bilgi okuryazarlığı becerilerinin öğrencilere kazandırılmasının önemini kavramış olan gelişmiş ülkelerde, tüm üniversitelerde buna yönelik programlar oluşturulmuştur. Bu programlar bazen bağımsız olarak kütüphanelerin hazırlamış olduğu programlar şeklinde iken, bazen de tüm akademik bölümler için, kendi müfredatları içine entegre edilmiş ders olarak gerçekleştirilmektedir (Directory... 2000).

Güncel bilginin üretildiği, paylaşıldığı ve aktarıldığı kurumlar olan üniversiteler, bilgi-yoğun kuruluşlar olarak, geçmişte olduğu gibi günümüzde ve gelecekte de vazgeçilmez kurumlar olacaklardır. Özellikle de bilgi çağında bu önemleri eskisinden çok daha fazla olacaktır. Gerek bilgi-yoğun kurumlar olması ve gerekse topluma yön verecek insan gücünün eğitilmesinde, zincirin son ve en önemli halkasını oluşturması açısından, üniversiteler yeni çağda eskisinden daha kritik konumda yer almaktadırlar.

Yine geçmişte olduğu gibi, bugün ve gelecekte de üniversitelerin bilgi üretim, denetim ve aktarımına, verdiği bilgi hizmetleri ile doğrudan katkıda bulunan ve üniversitelerin kalbi olmuş/olacak kurumlar olan üniversite kütüphaneleri, üniversitenin üstlenmiş olduğu misyonları gerçekleştirmesinde kilit noktada yer almaktadırlar.

Son on yılda bilgi miktarındaki artış ve teknolojik gelişmelerle beraber okuryazarlığın “beceri tabanlı” bir karakter kazandığını, bilgi gereksinimini fark etme, bilginin yerini belirleme, bilgiye ulaşma, arama stratejilerini oluşturma, bilgiyi analiz etme, yorumlama, değerlendirme, iletme, problem çözme becerilerine sahip olma, kaynağa dayalı eğitim, yaşamboyu öğrenme, öğrenen toplum, sürekli eğitim, eğitim müfredatına yönelik reformlar ve demokratikleşme ve telif haklarına saygı gibi konuları içerdği görülmektedir. Öğrencinin bilgi ihtiyacını tanımlaması, bilgiyi araması, bilgi kaynaklarına erişmesi, bilgi kaynaklarını kullanması, bilgiyi iletmesi ve değerlendirme becerilerine sahip olması gerekmektedir. 2000 yılında ACRL (American of College and Reseach Libraries- Amerikan Kolej ve Araştırma Kütüphaneleri) tarafından “Yüksek Öğretimde Bilgi Okuryazarlığı Standartları” (Information Literacy Competency Standards for Higher Education) geliştirilmiştir. Bu gelişmeler ışığında üniversitelerin, öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerine sahip olması konusuna önem verdikleri görülmektedir. Üniversiteden öğrencilerin bilgi okuryazarlığı yeterliliği kazanmasının yolu, üniversitelerin “bilgi gereksinimi ve erişimi” alanlarında öğrencilere yönelik araştırmalar ve bu araştırmaların sonucuna göre program hazırlamaktan geçmektedir.

Yeni çağda etkin insan gücü, geçmişte olduğu gibi pek çok bilgiyi beynine yerleştirmiş olan kişinin olmayacağı, artık şüphe götürmez bir gerçektir. Belleğinde pek çok bilgiyi

taşıyan kişi belki de, yeniçağda bilgiye gereksinim duyduğu anda, gereksinim duyduğu kapsamlı ve en etkin biçimde erişebilen, onları değerlendirebilen ve sorunlarını çözüme kullanan kişiler karşısında vasat altı bir insan gücü profilinin temsilcisi olacaktır. Çünkü yaşanan bilgi artış hızı, pek çok bilginin akılda tutulmasını, tutulsa dahi güncelleştirilmesini olasılık dışında bırakmaktadır.

Araştırmanın Amacı Ve Hipotez

Bu çalışmada Konservatuvar öğrencilerinin bilgi gereksinimleri ve bilgi erişimde karşılaştıkları zorluk düzeyleri belirlenerek, bilgi erişim becerileri alanında daha önce eğitim alıp almadıkları sorularak bu konuda eğitim almak isteyip istemedikleri sorulacak, önerilerde bulunulacaktır. Bu bağlamda özel yetenekle üniversiteye gelen öğrencilerin bilgiye ve bilgi kaynaklarına olan ilgisi tartışılacaktır.

Üniversite öğrencilerinin bilgi gereksinimlerinin belirlenmesinin önemi bilinmektedir. Fakat literatür incelendiğinde özel yetenekle üniversiteye gelen öğrencilerin bilgi gereksinimleri ve bilgi erişim becerileri düzeyinin belirlenmesine yönelik çalışmaların yapılmadığı dolayısıyla konservatuvar öğrencilerine yönelik “kütüphane eğitimi”, “bilgi okuryazarlığı”, “kullanıcı eğitimi” ve bilgi erişim becerilerine yönelik programların verilmediği görülmektedir. Araştırmanın problemi; “Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı’nda okuyan öğrencilerin bilgi gereksinimleri ve bilgi erişim düzeyleri nedir?” şeklinde ifade edilmiştir

Bu çalışmanın amacı, konservatuvar öğrencilerinin bilgi erişim beceri düzeyleri belirlenerek, mevcut uygulamalar hakkında bilgi vermek, üniversitelerimize bağlı Konservatuvarda “kütüphane eğitimi”, “bilgi okuryazarlığı” ve “kullanıcı eğitimi” eğitiminin verilip verilmediğini saptamak, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvar öğrencileri üzerinde yürütülecek bir çalışmada elde edilecek veriler doğrultusunda, Konservatuvar öğrencilerinin bilgi erişim beceri düzeylerini belirlemek ve elde edilen verilere dayanarak Konservatuvar öğrencilerine yönelik bilgi erişim becerileri için bir ders programı taslağı hazırlayarak bu konuda önerilerde bulunmaktır.

Çalışmanın hipotezi ise “Ülkemiz üniversitelerine bağlı Konservatuvarlardaki öğrencilerin bilgi erişim becerilerine yönelik bir eğitim verilmediğinden öğrenciler bu konuda eğitim alma gereksinimi duymaktadır.” olacaktır.

Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın kapsamı Konservatuvar öğrencileriyle sınırlı tutulmuştur. Araştırma kapsamında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler, Türk Halk Oyunları ve Türk Müziği Bölümü öğrencileri çalışma grubunu oluşturmuştur. Konservatuvar öğrencilerinin bilgi kaynaklarını kullanma ve bilgi erişim becerileri alanındaki eksikliklerinin neler olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler, Türk Halk Oyunları ve Türk Müziği Bölümlerinde 2006-2007 öğretim döneminde eğitim gören toplam 202 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin 129'u (%64) araştırmaya katılmıştır.

Yöntem Ve Veri Toplama Teknikleri

Araştırma yöntemi olarak "betimleme yöntemi" (survey yöntemi) kullanılmıştır. Kaptan (1995: 59) betimleme yöntemi hakkında şu açıklamayı yapmıştır:

Betimleme araştırmaları, mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır. Bu yöntemeye dayanan araştırmalarla, durum nedir? Neredeyiz? Ne yapmak istiyoruz? Nereye hangi yöne gitmeliyiz? Oraya nasıl gideriz? gibi sorularla, mevcut zaman kesiti içinde olduğu düşünülen verilere dayanılarak cevap bulunmak istenir.

Betimleme, olayları obje ve problemleri anlama ve anlatmada ilk aşamayı oluşturur. Bilimsel etkinlikler olayların betimlenmesiyle başlar. Bu sayede onları iyi anlayabilme, gruplayabilme olanağı sağlanır ve aralarındaki ilişkiler saptanmış olur.

Araştırmada veri toplama tekniklerinden anket ve gözlemden yararlanılmıştır. Öğrencilere uygulanan anketle öğrencilerin bilgi gereksinimlerini belirlemek, bilgi erişim okuryazarlığı aşamalarından hangilerinde yeterli olduklarını ölçmek, bilgi okuryazarlığı konularında daha önce eğitim alıp almadıklarını belirlemek ve bu konularda eğitim almak isteyip istemediklerini saptayarak/belirlemek amacıyla yararlanılmıştır.

Anket maddeleri bilgi erişim becerileri, bilgi kaynaklarını kullanma düzeyleri ve bilgi problemi çözme aşamaları ışığında hazırlanmıştır. Anket 30 madde ve üç bölümden oluşmaktadır. Her madde için konservatuvar öğrencilerinden üç yanıt vermeleri beklenmektedir. Birinci bölümde konservatuvar öğrencilerinden maddelerde verilen ifadeleri söz konusu eylemi gerçekleştirirken zorlanma düzeyine göre derecelendirmeleri istenmiştir. Bu amaçla 5'li Likert tipi ölçek kullanılmıştır. İkinci bölümde daha önce bu alanda eğitim alıp almadıkları, üçüncü bölümde ise eğitim almak isteyip istemedikleri sorulmuştur.

Araştırmanın Düzeni

Araştırma, Giriş bölümünden sonra, I. Bölümü bilginin tanımı, bilgi gereksinimi, bilgi kaynakları, bilgi erişimi, bilgi okuryazarlığı, eğitimde paradigma değişimleri, öğrenme yöntemleri ve ilişkili kavramlar; II. Bölümü konservatuvar, sanat ve müzik kütüphanesi, görsel ve işitsel materyaller; III. Bölümü konservatuvar öğrencileri üzerinde yürütülen çalışmanın (anketin) sonuçları ve bu sonuçların değerlendirilmesi; IV. Bölümü ise sonuç ve öneriler başlığı altında toplam 4 bölümden oluşmaktadır.

1.6. Kaynaklar

Araştırma kapsamında, “bilgi gereksinimi”, “bilgi erişim becerileri”, “bilgi kaynakları”, “yaşam boyu öğrenme”, “kütüphane kullanımı”, “yükseköğretimde/ üniversitelerde bilgi okuryazarlığı eğitimi/dersleri”, “bilgi okuryazarlığı programları”, “kullanıcı eğitimi”, “bibliyografik eğitim” gibi anahtar kelimelerle yurt içi ve yurt dışında yayınlanmış basılı ve elektronik kaynaklar taranmıştır.

Yukarıdaki anahtar kelimelerle ayrıntılı bir literatür çalışması yapılmıştır. Bu amaçla Bilkent Üniversitesi Merkez Kütüphanesi, Sakarya Üniversitesi Merkez Kütüphanesi, ULAKBİM, gibi merkezlerden yararlanılmıştır.

Bu amaçla yapılan literatür taramasında aşağıdaki basılı ve elektronik kaynaklardan yararlanılmıştır:

Academic Dialog (çevrimiçi veritabanı)

Library & Information Science Onesearch (1974-)

EBSCOhost (çevrimiçi veritabanı)

ERIC (1974-2003)

IFLA (İnternet sitesi)

LISA CD-ROM (1969-2003)

OCLC FirstSearch-Electronic Collections Online-Database (ECO) (1995-).

OCLC ArticleFirst® Database (ArticleFirst) (1990-).

OCLC Wilson Select Plus

Social Sciences Abstracts (1972-).

Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni (1952-1986).

Türk Kütüphaneciliği (1987-).

Türkiye Bibliyografyası (1935-).

Türkiye Makaleler Bibliyografyası (1952-).

UMI (University Microfilms) (1997-).

Yükseköğretim Kurulu Tez Katalogu

Literatür taraması sonucunda konuyla ilgili Türkçe kaynak sayısının yetersiz olduğu görülmüştür. Bu nedenle bilgi merkezlerinden alınan İngilizce kitaplar ve elektronik ortamdaki İngilizce makalelerden faydalanılmıştır.

Tez düzeninin oluşturulmasında, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından hazırlanmış olan; Yüksek Lisans ve Sanatta Yeterlilik Tezleri Yazım ve Basım Yönergesi'nden (2006) yararlanılmıştır.

BÖLÜM1: BİLGİ KAYNAKLARI VE BİLGİYE ERİŞİM

1.1.Giriş

Bilgi patlaması sonrası, bilgi miktarındaki artış hızlanmış, bilginin önemi artmış, bilgiye erişim önem kazanmış ve ilgiler bilgiye yönelmiştir. Toplumlar bilgiye verdikleri önem sayesinde bilgi tabanlı yatırımlarını arttırmakta ve bilgi toplumu olma yolunda hızla ilerlemektedirler. Bilgiye yapılan yatırımlarla bilgi toplumu olma yolunda yol almaktadırlar. Toplumların geleneksel toplum yapılanmalarından farklı olarak bilgi toplumu düzeyine çıkmasında 3 faktör ön plana çıkmaktadır: Bilgi üretimi, bilgi tüketimi ve karmaşık problemlerin çözülmesinde bilginin üst düzey kullanımı, bilgi üretim, bilgi tüketim ve problem çözümede bilginin kullanım düzeylerine bakılmaktadır.

Bilgi toplumunda eğitim paradigmasının değişmesine paralel olarak öğretim yöntemlerinde de hızlı dönüşümler/transformasyonlar gündeme gelmiştir. Bu bağlamda geleneksel “öğretme” yaklaşımı 21. yüzyılda yerini “öğrenmeyi öğrenme” anlayışına bırakmış ve böylece öğrenmeyi edilgen olarak yerine getiren öğrenci tanımında da farklılaşmalar başlamıştır. Bu değişimler sonucunda öğrenci, öğrenci/öğrenen, artık öğretilmeyi bekleyen, paketlenmiş bilgiyi alan değil, öğrenmede etkin, kendi öğrenme sorumluluğunu alan, araştırmacı ve bilgiyi keşfedendir. Öğrenme sürecinde ders kitaplarını ana kaynak kabul eden anlayışın yerini görsel, işitsel ve yazılı çok çeşitli kaynaklara bırakmıştır. Eğitim süreci okul eğitimiyle sınırlı kalmamakta, yaşam boyu öğrenme gereksinimi ortaya çıkmaktadır.

Yüz yıl önce insanoğlu çok az miktarda bilgi üretebilmekte ve az miktarda bilgiye erişim sağlayabilmekteydi. Günümüzde ise insanlar çok büyük miktarlardaki bilgiye erişim sağlayabildikleri gibi, büyük miktarlarda bilgi üretebilmekte ve bu bilgileri Internet aracılığıyla tüm dünyaya açabilmektedirler. Günümüzde bilgi kâğıt, film, optik ve manyetik diskler/bantlar gibi ortamlarda depolanmaktadır. Üretilen bilgilerin çok küçük bir kısmı basılı ortamdadır. Dijital ortamdaki bilgi miktarı ise hızla artmaktadır (Maclay, 2000).

Toplumların yaşantılarında medeniyetlerinin sonucu olarak devamlı bilgi çıkmaktadır. Bu bilgiler “felsefi bilgi”, “sanatsal bilgi” “bilimsel bilgi” “ticari bilgi” vb. adları almaktadır. Toplumları diğer toplumlardan ayıran veya üst seviyeye çıkaran da bu bilgidir. Bilginin varlığı bir güç değildir. Önemli olan o bilginin kullanılmasıdır. Toplumlar ürettikleri bilgileri belli bir formatta muhafaza etmekteydiler. Bilginin formatı o zamanın teknolojik yani üretim araç ve gereçlerine göre şekillenmektedir. Şekillenmiş bilgiler toplumun

kullanımına sunulması için bir kuruma ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kurum tarihte ve günümüzde hep kütüphaneler olmuştur.

Bireyin bilgili olması toplumun bilgili olması anlamına geldiğinden, örgün eğitim sürecinde kütüphane kullanımına dayalı bir eğitim yapılmalıdır. Toplumsal değişimde “yüzeysel gereksinimler” yerini “organik gereksinimlere” bırakmakta, eğitim ve öğretimde ana yönlendirici kütüphane kullanımı olmaktadır. Bugün ülkemiz insanları ile batı insanları arasında en çok bu konudan kaynaklanan bir fark vardır. Bizler sözlü kültürün ve sözlü bilgilenme seçimini yaparken batıda ise yazılı kültür ve yazılı bilgilenme vardır. Bu bilinç ancak eğitimle ve de özellikle ilköğretimle verilecek kütüphane kullanımı veya yazılı bilgi kullanımı bilgi ve becerisinin kazandırılmasıyla olacaktır.

Toplumsal değişimde etkili olan bireyin kendisini geliştirmesi yani “birey” olmasıdır. Sorgulayan, araştıran ve konuşan bir birey olmalarıdır. Tarih sürecinde toplumlardaki değişimde hep bu tür kişiler önder olmuş ve değişime yön vermişlerdir. Toplumda değişim süreci veya kalkınma süreci belli bir plan dahilinde olmalıdır. Bu planın başında ise “eğitim” gelmektedir. İnsanları değiştirmenin yolu onları eğitmektir. “Bilenlerle, bilmeyenler bir olur mu?” sözü bireysel boyutundan toplumsal boyuta geçilirken, bir toplumun diğer toplumdaki ileri olması ancak bununla açıklanabilir. Eğitim, belli bir amaç dahilinde bir konuda insanları eğitmektir. Eğitim sürecinde gerekli olan bilgileri ise toplumsal bilgi depoları olan kütüphanelerden karşılamak gerekmektedir. Rönesans ve reform hareketlerinden sonra ücretsiz eğitim ortaya çıktığında, yine ücretsiz hizmet felsefesi olan ve eğitime katkı sağlamak üzere kurulan “halk kütüphaneleri” toplumsal değişimde eğitim ile eş zamanlı ve eş güdümlü bir gereksinim olduğu görülmüştür.

Kütüphane kurumu toplumun üretmiş olduğu “bilgileri” toplumun diğer bireylerine sunmak üzere bir havuz görevi görmektedir. Bireylerin bilgi gereksinimlerini karşılamak üzere var olan kütüphaneler kullanıldıkça ve bu kullanma sonucu yeni “bilgilerin” ortaya çıkmasıyla yeni girdilerin sağlanması kaçınılmaz olacaktır.

1. 2. Bilginin Tanımı

Sözlüklerde “bilgi” (information) sözcüğünün çok çeşitli tanımları verilmektedir. Bilginin “o zamana dek bildiklerimizi ya da inandıklarımızı değiştirdiği”, “cehaleti ve belirsizliği azalttığı” genellikle kabul edilmektedir. Bilgi nosyonu bilgilenen birisiyle bağlantılı olursa anlamlıdır. Bilgi gerçekten anlaşılması zor ve tartışmalı bir kavramdır. Bu konuda ileri sürülen kavramlar çok çeşitlidir. Bilgi daha çok etkilerine dayanılarak tanımlanmaktadır.

Bireyler bilgiyi kendi dünya görüşlerine ve ideolojilerine göre tanımlama eğilimindedirler. Bilgi kavramı felsefi bir temele dayanır. Felsefi açıdan bilgi ne özel bir nesnedir, ne de her hangi bir şeyin içeriğidir. Nesne ile içerik arasındaki karşılıklı etkileşimi oluşturan, etkidir. Bilgi herhangi bir mesleki çalışmayla sınırlı değildir. Disiplinler arası bir kavram olan bilgi, bilimcilerin kadar, arkeoloji, sosyoloji, felsefe vb. çalışma alanlarının da konusudur. Bu nedenle bilgi tanımları, epistemolojik görüş açılarını ve ayrılıklarını yansıtmaktadır. Buckland (1991, s. 1-2) bilgi sözcüğünün üç temel kullanımı olduğunu öne sürmektedir:

1. Süreç olarak bilgi (information-as-process): Bir kimsenin bildikleri bilgilendiği zaman değişir. Bu anlamda bilgi "bilgilendirme etkinliği" olarak tanımlanmaktadır.
2. Bilgi olarak bilgi (information-as-knowledge): "Süreç olarak bilgi"de, yani bilgilendirme etkinliği sırasında bir konu ya da olaya ilişkin olarak verilen haber ya da "bilgi"yi (knowledge) ifade etmek için de "bilgi" (information) sözcüğü kullanılır.
3. Nesne olarak bilgi (information-as-thing): Bilgi olarak adlandırılan veri ya da belgeleri nitelenmek için de kullanılır. Çünkü bu nesnelere bilgilendirici, öğretici niteliğe sahiptir.

Epistemolojik açıdan bakıldığında Osmanlıca "malumat", Latince kökeni ise "information" olan bilgi kavramı, şekiller, planlar ya da dizgeler anlamına gelen sözcüklerden oluşmaktadır. Bilgi sıkça anlam yüklü semboller olarak ifade edilir. Bu açıdan bakıldığında bilgi, alıcının evrensellik boyutunu artıran veya değiştiren şeydir (Uçak, 2000).

Bilgi (information), sonuc olan bir bilginin üretilmesinde parça bilgilerdir. Ham kaynak olan verinin parçalar ve anlamlar halinde bir sonuç bilgiye döndürülme aşamasıdır. Yani bir puzzle ve adresin parçalarıdır. Henüz anlamlı bir bütün olmayan bilgilerdir. Bilgi (Knowledge), ise bu parça bilgilerin (information) toplanıp, birleştirilip, yorumlanıp ve sonuçlandırılıp bir yeni bilgiye (knowledge) ulaşılmış sonucudur (Uçak, 2000).

Bilgi (enformasyon) anlam yüklü sembol ve semboller grubudur. Alıcının evrensellik boyutunu artıran ya da değiştiren şeydir. Bilgi (enformasyon) kağıt veya herhangi bir ortam üzerine anlaşılabilir şekilde kaydedilen ve iletilebilen veriler topluluğudur. Bilgi-knowledge enformasyonun daha sonraki basamağını oluşturmaktadır. Bilgi (enformasyon) ötesinde bazı bilgi (enformasyon) yorumlanması, belki bir değere göre işlenmesi bilgiyi alanın etkinlikleri doğrultusunda hazırlanmasıdır.

Kütüphanecilik mesleği açısından bilgi, kağıt veya her hangi bir ortam üzerine anlaşılabilir şekilde kaydedilen ve iletilebilen veriler topluluğudur. Bilgi tanımlarında üç tane ana terimle karşılaşmaktayız; veri (data), Bilgi (information) ve bilgi (knowledge).

Veri (data), işlenmemiş, düzenlenmemiş, ham gerçeklerdir. Bilginin kaynağı veridir. Henüz bir anlam verilememiş, yığın halde duran bilginin ham maddesidir (Uçak, 2000).

“Bilgi olarak bilginin” ana özelliği elle tutulamaz, gözle görülemez, herhangi bir yöntemle ölçülemez olmasıdır. Bu yüzden bu tür bilgi (knowledge) iletilmek üzere açıklanmalı, tanımlanmalı ve fiziksel bir yöntem, işaret, sinyal, metin veya mesaj olarak temsil edilmelidir. Böyle bir açıklama, tanımlama ya da simgeleme “nesne olarak bilgi” tanımına girmektedir (Buckland, 1991, s. 2). Nesne olarak bilgiyi işleyerek yeni formlarda nesne olarak bilgi elde etmek “bilgi işleme” (information processing) olarak tanımlanmaktadır. Bilgi işleme için kullanılan araçlar ise bilgi teknolojisi olarak adlandırılmaktadır (Buckland, 1991, s. 5).

Buckland bilgi sözcüğüyle ilgili tartışmanın iki farklı yaklaşımla özetlenebileceğini söylemektedir: 1. varlıklarla (entity) süreçler arasında; 2. somutla soyut arasında. Bu iki farklı yaklaşım bilgi ve bilgi sistemlerine dört ayrı bakış açısı getirmektedir (Tablo 1). Bu bakış açılarını Buckland kitabında ayrıntılı olarak ele almaktadır.

Tablo 1: Bilgiye Dört Farklı Bakış Açısı

SOYUT VARLIK	SOMUT VARLIK
Bilgi olarak bilgi	Nesne olarak bilgi
Bilgi (knowledge)	Veri, belge, kayıtlı bilgi
SÜREÇ Süreç olarak bilgi	Bilgi işleme, veri işleme, belge işleme, bilgi mühendisliği
Bilgilenme	

Kaynak: Buckland (1991, s. 6).

1.3. Bilgi Gereksinimi

Bilgi patlaması sonrası, bilgi miktarındaki artış hızlanmış, bilginin önemi artmış, bilgiye erişim önem kazanmış ve ilgiler bilgiye yönelmiştir. Toplumlar bilgiye verdikleri önem sayesinde bilgi tabanlı yatırımlarını arttırmakta ve bilgi toplumu olma yolunda hızla ilerlemektedirler. Toplumların geleneksel toplum yapılanmalarından farklı olarak bilgi toplumu düzeyine çıkmasında 3 faktör ön plana çıkmaktadır: Bilgi üretimi, bilgi tüketimi ve karmaşık problemlerin çözülmesinde bilginin üst düzey kullanımı (Uçak, 1997).

Aynı bilgi teriminde olduğu gibi bilgi gereksiniminde de terminolojiden kaynaklanan bir karmaşa söz konusudur. Gereksinim (need), istek (want), talep (demand) bu üç terimin eş anlamlı kullanılması bu alandaki karmaşanın nedenidir. Gereksinim bir bireyin işi araştırması zihni ve ahlaki yönde gelişmesi ve eğlence amacıyla sahip olunması gerektirir. Gereksinim bir istek olarak ifade edilebileceği gibi istek olarak da ifade etmeye biliriz. Gereksinim potansiyel bir taleptir. İstek ise bireysel olarak kişinin sahip olmak istedikleridir. Bireyler istemedikleri bir şeye gereksinim duyabilirler. Gereksinim duymadıkları bir şeyi de isteyebilirler. İstekte gereksinim gibi potansiyel bir taleptir. Talep: bireyin kesinleşmiş gerekliliğine inanılan istenen bir şeyi ifade etmesidir. Talep karşılandığında bir daha ortaya çıkmayabilir. Büyük bir ölçüde beklentilere bağlıdır. Beklentilerin talep haline dönüşmesi bilgi hizmetlerinin etkinlikleriyle yakından ilgilidir (Uçak, 1997).

Bilgi gereksinimi bireysel yaşamdaki kişisel veya işle ilgili belirsizliklerin kabul edilmesi ve tanınmasıdır. Bilgi gereksinimi bilgi olarak herhangi bir şeye ait gereksinim duyulması halidir. Bireyin içinde bulunduğu şartlar bir işin yerine getirilmesine aynen olmasına, problem çözmeye veya var olan belirsizliğin ortadan kaldırmaya yetmemesi, bütün bu etkinlikler için gerekli bilgiye sahip olunmaması halidir. Bilgi gereksinimi zihinsel bir terim olup kullanıcının bulunduğu konumu etkileyen bir eksikliği ifade etmektedir. İnsanın temel toplumsal ve zihinsel gereksinimleri bilgi gereksinimlerini başlatabilir. Bilgi gereksinimi kavramı dinamik bir kavramdır. Elde edilen her veri ile değişim gösterir. Bilgi gereksinimi kavramı bireyseldir. Bireylerin sorunları algılayışları, karar verme yetenekleri ve bu sorunlarla başa çıkma özelliklerine göre farklılık göstermektedir. Elde edilen veriler gereksinimi zorlandıracağı gibi yeni gereksinimlerin oluşmasına da neden olabilir (Uçak, 1997).

1.3.1. Bilgi Arama Davranışı

Bilgi gereksinimleri hemen karşılanması gereken ve ertelenebilir olarak iki çeşittir. Bilgi arama davranışı, farkına varılan bir gereksinimin karşılanması ile ilgili dürtünün yerine getirilmesi için yürütülen bireysel bir etkinliktir. Bilgi arama bilgi kaynaklarını arasında gereksinimlere en uygun olan bilgiyi tanımlama ve seçme işidir. Bu işlemde en önemli faktör insan faktörüdür. Bilgi arama stratejisinin saptanması açıklıkla ifade edilmesi bilgi gereksinimiyle yakından ilgilidir. İnsanlar bilinçli olarak daha önce bildikleriyle bağlantılı olarak bilgiyi seçerler ve ancak bu şekilde anlam çıkarabilirler. Bu aktif süreç kullanıcının genelde önceden kazandığı ve önemseydiği değişik konularda bilgiler ile

sonradan oluşan bilgi arama davranışı arasında ilişki esasına dayanmaktadır. Bilgi arama davranışını etkileyen nedenler:

1. Gereksinimlerin karşılanması önemi,
2. Bilginin erişilebilirliği ve tam olarak elde edilip edilmediği,
3. Erişilebilen bilgi miktarı,
4. Erişilebilen bilginin isabet oranı,
5. Bilginin kesinliği ve anlamı,
6. Bilginin bedeli,
7. Bireyin içinde yaşadığı fiziksel çevre,
8. Bireyin görev ve işyeri,
9. Daha önceden kazanılan bilginin düzeyi,
10. Bireyin sosyal ve kültürel düzeyi,
11. Bireyin kişilik özellikleri ve yaş,
12. Bireyin öğrenmesinin özelliği şeklinde sıralanabilmektedir (Uçak, 1997).

Bütün bilgi sistemlerinin varlık nedeni kullanıcıdır. Kullanıcı olmasa bu sistemlere gerek kalmazdı. Bilgi merkezlerinin amacı kullanıcının/bireyin bilgi gereksinimini var olan bilgi kaynaklarından en kısa sürede ve en isabetli şekilde karşılamaktır.

Kullanıcı etkinliğinin fark edilmesiyle bilgi sistemleri tasarlanırken, kişinin bilgi gereksinimi, bunu karşılama yöntemleri ve bilgi arama davranışını etkileyen etmenler ele alınarak araştırılmaya başlanmıştır. Bireyin bilgi birikimi, bu birikimin sözlü olarak ifade edilmesi, bilgi tarama aşamasındaki mesajlar, uyarılar ve bunların özümsemesi kişinin bilgi arama davranışını etkilemektedir (Michel, 1994:499).

1.4. Bilgi Erişim

Bilgi erişim (information retrieval) 50 yıllık bir geçmişi olan bir bilim disiplini olarak "bilgi toplama, sınıflama, kataloglama, depolama, büyük miktardaki verilerden arama yapma ve bu verilerden istenen bilgiyi üretme (veya gösterme) teknik ve süreci" olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada tanımda geçen teknik ve süreçlerden çok, öğrencilere bilgi erişimin becerilerinin kazandırılması noktasında kütüphane ve bilgi kaynaklarını kullanma sürecindeki zorluklar üzerinde durulacaktır.

Bilgi, toplumsal süreçlerin değişiminde hep etkin olmuştur. Çağa adını veren bilginin, bireylerin hayatında da önemi giderek artmaktadır. 4-5 yılda üretilen bilginin 2 katına ulaştığı dikkate alındığında bilgiye erişim ve seçiciliğin önemi de artmaktadır. Birey

kimseye ihtiyaç duymadan bilgiye erişebilmeli ve onu etkili olarak kullanabilmelidir. Bu beceri bir eğitimle olacaktır. Bilgi erişim becerileri kütüphaneci, bilgi uzmanları ve öğretmenler tarafından bireylere verilmelidir.

Bilgi erişim becerilerini ve bilgi kaynaklarını kullanmaya yönelik eğitimde; çok kanallı, teknolojiyi kullanabilen ve işbirliğine dayalı bir öğrenme sürecinde bireylere,

- çeşitli kaynaklardan bilgiye ulaşabilecekleri,
- bilgiyi problem çözme, karar verme ve planlama amacıyla kullanabilecekleri,
- bilgiyi günlük yaşamında kullanabilecekleri,
- bilgisayarlı bilgiye erişebilecekleri bir araç olarak görebilecekleri ortamlar hazırlanmalıdır

Sheehy (2001: 3-4) bilgi bilimi uygulamalarının anlaşılabilmesi için bilginin altı aşamalı sürecinin bilinmesinin gerektiğini vurgulamaktadır:

1. Bilginin tanımı ve anlamı,
2. Bilginin toplanması ve depolanması,
3. Bilginin düzenlenmesi,
4. Bilginin analizi ve değerlendirilmesi,
5. Bilginin yorumlanması ve sunulması,
6. Bilginin iletilmesi ve işbirliği

1.5. Bilgi Erişim Sorunu

Bilgi toplamak, işlemek ve bir yerden bir yere iletmek için geliştirdiğimiz bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmiş olması, bilgi kaynaklarının çok küçük bilgisayar yongaları (chips) üzerine depolanması ve hatta söz konusu yongaların insan beyninin bir uzantısı haline getirilmesi bilgi erişim sorununun çözümü için yeterli değildir. Çünkü kayıtlı bilgilere bir şekilde erişim sağlamak gerekmektedir. Bilgi erişim ise çoğu zaman, bilgi ihtiyacımızı tanımladığımız terimler ile bu ihtiyacımızı karşılaması muhtemel belgelerde geçen terimlerin eşleştirilmesine dayanmaktadır. Bu eşleştirme süreci ise henüz çok iyi anlaşamadığından mükemmel bir biçimde işlememektedir. Bu bakımdan bilgi erişim sorununu çözmek üzere geliştirdiğimiz bilgi teknolojileri ve entellektüel erişimi kolaylaştıran dizinleme ve sınıflama sistemleri henüz bilgi erişim sorununa çözüm bulmaktan uzaktır (Uçak, 1997).

İnternet üzerinde aradığımız bilgileri düzenlemek ve bu bilgilere erişmek için kullandığımız otomatik/entellektüel dizinleme sistemleri ve bilgi erişim teknikleri, arama motorları, bilgi robotları ve filtreler de yeterli değildir. Çünkü bilgisayarlar aracılığıyla bilgiye erişim çoğu zaman hantal ve doğrusaldır. İnsan beyninde ise bilgilerin dizinlenmesi ve bu bilgilere erişim “ilişki” kurma yöntemiyle yapılmaktadır. Örneğin, yıllardır görüşmediğimiz bir arkadaşımızın sesini telefonda duyduğumuz zaman beynimiz, arkadaşımızın ses bilgisine anında erişim sağlayabilmektedir. Benzer bir biçimde, beynimiz “örüntü tanıma” (pattern recognition) işlemlerini bilgisayarlardan çok daha başarılı bir biçimde gerçekleştirebilmektedir. Bilgisayarlar birisi uzun saçlı ve sakallı, diğeri kısa saçlı ve sakalsız aynı kişiye ait iki resmi karşılaştırdığında bu resimlerin aynı kişiye ait olduğunu belirlemede zorlanmaktadır. Oysa çok daha esnek olan insan beyni bu resimlerin aynı kişiye ait olduğunu daha kolay çıkarabilmektedir. Yine beynimizde saklanan ses, koku, tat, vb. bilgiler bize bazı şeyleri anımsatabilmektedir (Uçak, 1997).

Günümüz toplumları artık daha farklı becerilere sahip bireyler istemektedir. Günümüzde bilgiye ulaşabilen, ulaştığı bilgiyi kendi yapısına uydurabilen, buna yenilerini katabilen ve bu bilgiyi yayan toplum ya da kişiler güçlü olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, günümüz toplumlarının ihtiyacı olan insan profili artık değişmiş, farklılaşmıştır. Küreselleşme, bilim ve teknolojideki gelişmeler bilgi toplumunun gerektirdiği insan gücü profilini belirleyen temel etmenler olmuştur.

Bilgi toplumları artık yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip bireylere ihtiyaç duymaktadır. Günümüz toplumları bilgi patlamasına tanıklık etmektedir. Bilgi her üç ila beş yılda bir ikiye katlanmaktadır. Kuşkusuz burada teknolojinin sağladığı olanakların payı büyüktür.

1.6. Kullanıcı Tatmini

Bilgi merkezlerinin kullanıcılarına verdikleri hizmetlerden ne ölçüde yararlandıklarını bilmeleri ve buna göre hizmet politikalarını oluşturmaları gerekir. Bunun ölçülebilmesi çeşitli yöntemlerle mümkündür. Kullanıcıların tatminini etkileyen faktörler

1. Hizmetin hızı
2. Yayınlanan bilginin oranı
3. İsabet oranı

4. Güncellik
5. Hizmet kapsamı
6. Zaman, para ve emek.

Kullanıcı çalışmalarının başlangıcı 1950'lere dayanmaktadır. Bu yıllarda bilimsel iletişime ilişkin çalışmalar başlangıç aşamasındadır. İlk çalışmalar ABD'de yapılmıştır. Bu alandaki sistemli ve ciddi araştırmalar 1960'larda başladığı söylenebilir. Menzel, bilimsel iletişimle ilgili ilk araştırma raporunu hazırlayan kişidir. Bu çalışmaların başlangıcını fen ve teknik alanında çalışan araştırmacıların oluşturduğu gereksinimin fazla olmasıyla açıklanması mümkündür. Sosyal bilimlerle ilgili araştırmalar ikinci sıraya oluştururken insan bilimleri alanında yapılan kullanıcı çalışmaları en son aşamayı oluşturmaktadır (Uçak, 1997).

1. 7. Bilgiye Erişimde Yeni Yaklaşım: Bilgi Okuryazarlığı

Son on yılda bilgi miktarındaki artış, teknolojik gelişmelerle beraber çeşitlilik göstermiştir. Bilginin niceliksel olarak farklılaşması okuryazarlığın "beceri tabanlı" bir karakter kazandığına dikkati çekmektedir. Okuryazarlığın insan yeteneklerine ve marifetlerine dayalı olarak gelişmesi 21. yüzyılda bazı konuların gündeme gelmesine neden olmuştur. Bu konuları aşağıdaki gibi sıralayabiliriz: bilgi gereksinimini fark etme, bilginin yerini belirleme, bilgiye ulaşma, arama stratejilerini oluşturma, bilgiyi analiz etme, yorumlama, değerlendirme, iletme, problem çözme becerilerine sahip olma, kaynağa dayalı eğitim, yaşam boyu öğrenme, öğrenen toplum, sürekli eğitim, eğitim müfredatına yönelik reformlar ve demokratikleşme ve telif haklarına saygı.

Öğrencinin bilgi gereksinimini tanımlaması, bilgiyi araması, bilgi kaynaklarına erişmesi, bilgi kaynaklarını kullanma becerilerine sahip olması gerekliliği bu çalışmanın temel araştırma sorunsalını oluşturmaktadır. Bu bağlamda, 2000 yılında ACRL (American of College and Reseach Libraries- Amerikan Kolej ve Araştırma Kütüphaneleri) tarafından "Yüksek Öğretimde Bilgi Okuryazarlığı Standartları" (Information Literacy Competency Standards for Higher Education) geliştirilmiştir. Bu gelişmeler ışığında üniversitelerin tepe yöneticileri ve öğretmenler, öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerilerine sahip olması gerekliliğinin altını çizmiştir.

Bu çalışma ile ülkemizdeki Sakarya Üniversitesi'nde öğrencilerin bilgi okuryazarlığı yeterliliği kazanması amacıyla açılan "bilgi okuryazarlığı" gibi derslerinin, diğer üniversite müfredatlarına eklemesinin gerekliliği üzerine durulacaktır.

Literatürde okuryazarlık tanımları çok çeşitlilik göstermektedir. Snavely (1997), 34 farklı okuryazarlık kavramının kullanıldığını söylemektedir: Coğrafya okuryazarlığı, tarım okuryazarlığı, ekonomi okuryazarlığı, tarih okuryazarlığı, eskiçağ okuryazarlığı, siyaset okuryazarlığı, yurttaşlık okuryazarlığı, yasa (hukuk) okuryazarlığı, bilim okuryazarlığı, kültür okuryazarlığı, işyeri okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı, tüketici okuryazarlığı, dünya okuryazarlığı, kütüphane okuryazarlığı, eleştirel okuryazarlık, vb.

Eğitim uzmanları, sosyal, kültürel ve bilimsel içerikli okuryazarlık türlerinin önemi üzerinde durmaktadırlar. Bireyin öğrenmesinde etkili olan farklı okuryazarlık türleri, kendi disiplinleri içerisinde değerlendirilebilirken bilgi okuryazarlığının, bütün okuryazarlık türlerinin anlaşılmasını sağlayacak bir içeriğe sahip olduğu söylenebilir (Breivik 1991; Hancock, 1993).

Bilgi okuryazarlığı kavramını, ilk kullanan Paul Zurkowski (1974), bireylerin nasıl bilgi okuryazarı olacakları üzerinde durmuş, bilgi okuryazarlığının tanımını ise, bir problemin çözümünde bilgiye dayalı yaklaşım ve birincil kaynakları kullanmaktan çok teknik becerilere sahip olma şeklinde yapmıştır (Spitzer 1998: 246; Bawden 2001).

Bilgi okuryazarlığı kavramı özellikle eğitim kurumlarının dikkatlerini çekmektedir. Kuhlthau 1987' deki (Information Skills for an Information Society: A Review of the Research) kitabında bilgi okuryazarlığının eğitim programları içerisinde yer alması gerektiğini ve bilgi okuryazarlığı ve fonksiyonel okuryazarlık arasında yakın bir ilişki bulunduğunu belirtmiştir. Kuhlthau, bilgi okuryazarlığını; bilgiye duyulan gereksinimin fark edilmesinden başlayarak, bilgiye dayalı kararvermeye kadarki aşamada, bilgisayar ve iletişim araçları tarafından sunulan bilginin yönetilmesi becerisi olarak tanımlamıştır. Kuhlthau, bilgi okuryazarlığı becerilerini, teknik ve sosyal değişimin gerektirdiği yeni beceriler ve yaşamın her alanında öğretilmesi gereken beceriler olarak tanımlamıştır (Spitzer 1998: 249; Doyel 1994: 1).

Plotnick (2000: 27), 1989 sonrası yapılan alternatif bilgi okuryazarlığı tanımlarının ALA, (American Library Association-Amerikan Kütüphane Derneği) tarafından yapılan tanımdan türediğini vurgulamaktadır. Örneğin Burnhein (1992: 194) tarafından yapılan tanım buna benzer bir tanımdır: Kişinin bilgi okuryazarı olabilmesi için, bilgi gereksinimini fark etmesi, bilginin yerini belirleyebilmesi, bilgiyi değerlendirebilmesi ve gereksinim duyduğu bilgiyi etkili biçimde kullanabilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Amerikan Kütüphane Derneği'nin Bilgi Okuryazarlığı Komitesi (1989), tarafından yayınlanan raporda bilgi okuryazarlığı iki temel yaklaşımla tanımlanmıştır. Birincisinde bilgi okuryazarlığının Amerikan toplumu için önemi vurgulanırken, ikincisinde bilgi okuryazarı kişinin taşıması gereken özellikler belirtilmiştir. Söz konusu özelliklere göre bilgi okuryazarı kişi, bilgi gereksinimini fark eder, gereksinim duyduğu bilginin yerini belirler, değerlendirir ve etkin olarak kullanma becerisine sahiptir. Bilgi okuryazarı kişi, nasıl öğreneceğini bilen kişidir. Nasıl öğreneceğini bilir, çünkü bilginin nasıl düzenlendiğini, nasıl bulunacağını ve nasıl kullanacağını bilir.

Bruce (1994), ALA ve Doyle tarafından yapılan tanımlardan hareket ederek bilgi okuryazarı kişinin "yedi anahtar" özelliğini şöyle sıralamıştır: Bilgi okuryazarı,

1. Öğrenmeyle meşgul olur,
2. Bilgiyi etkin olarak kullanır,
3. Değişik bilgi teknolojileri ve sistemlerini kullanır,
4. Bilgi kullanımını teşvik eden iç dinamiklere sahiptir,
5. Bilgi dünyası hakkında sağlam bilgiye sahiptir,
6. Bilgiye eleştirel yaklaşır,
7. Bilgi dünyasıyla karşılıklı etkileşimi kolaylaştıran kişisel bir bilgi sistemine sahiptir.

1.7.1 Bilgi Okuryazarlığı Standartları

Amerika Birleşik Devletlerinde bilgi okuryazarlığının önemi üzerine çalışmalar ilk ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik olarak, AASL (American Association of School Librarians) ve AECT (Association for Educational Communication and Technology) tarafından, 1996-1997 yılında yapılan çalışmalar sonucunda 1998 yılında "Öğrenciler İçin Bilgi Okuryazarlığı Standartları" (Information Literacy Standards for Student Learning) yayınlanmıştır (AASL/AECT 1998).

AASL ve AECT tarafından geliştirilen standart, üç başlık altında, dokuz standart ve yirmi dokuz göstergeden oluşmaktadır. Bunlar (AASL/AECT 1998: 8-9; Kurbanoğlu 2001):

Bilgi okuryazarlığı temel standartları:

1. Bilgi okuryazarı öğrenci, bilgiye etkin şekilde erişir,
2. Bilgi okuryazarı bir öğrenci bilgiyi eleştirel olarak değerlendirir.

3. Bilgi okuryazarı bir öğrenci bilgiyi doğru ve yaratıcı şekilde kullanır.
4. Bilgi okuryazarı öğrenci bağımsız öğrenen olarak ilgi alanlarına yönelik bilgiyi takip eder,
5. Bağımsız öğrenebilen öğrenci bilgi okuryazarıdır ve her formattaki bilgiyle ilgilenir.
6. Bağımsız öğrenebilen öğrenci bilgi okuryazarıdır ve bilgi arama ve üretme aşamalarında başarılı olmaya çalışır.
7. Öğrenen topluma olumlu katkı sağlayan öğrenci bilgi okuryazarıdır ve demokratik bir toplum için bilginin önemini farkındadır.
8. Öğrenen topluma olumlu katkı sağlayan öğrenci bilgi okuryazarıdır ve bilgi ve bilgi teknolojisi konularında etik davranışlar sergiler,
9. Öğrenen toplumu olumlu yönde destekleyen öğrenci bilgi okuryazarıdır ve bilgi üretimine katkıda bulunmak için başkalarıyla işbirliği yapar.

1.7.2. Yüksek Öğretimde Bilgi Okuryazarlığı Standartları

İlk ve ortaöğretime yönelik olarak geliştirilen bilgi okuryazarlığı standartlarını takiben ACRL (American of College and Reseach Libraries- Amerikan Kolej ve Araştırma Kütüphaneleri) tarafından 18 Ocak 2000 yılında “Yüksek Öğretimde Bilgi Okuryazarlığı Standartları” geliştirilmiştir. Beş standart, yirmi iki gösterge oluşmaktadır. (ACRL 2000).

Söz konusu standartlar ve göstergeleri şunlardır (ACRL, 2000; Yalvaç 2001):

Standart bir: Bilgi okuryazarı öğrenci, gereksinim duyduğu bilginin boyutunu ve yapısını belirler.

Standart iki: Bilgi okuryazarı öğrenci, gereksinim duyduğu bilgiye etkin ve etkili olarak erişir.

Standart üç: Bilgi okuryazarı öğrenci, bilgiyi ve bilgi kaynaklarını eleştirel olarak değerlendirir ve seçmiş olduğu bilgiyi kendi bilgi tabanı ve değer sistemi içerisinde birleştirir.

Standart dört: Bilgi okuryazarı öğrenci, bireysel veya bir grubun üyesi olarak özel bir amacın gerçekleştirilmesinde bilgiyi etkili bir biçimde kullanır.

Standart beş: Bilgi okuryazarı öğrenci, bilginin önündeki yasal, ekonomik ve sosyal sorunlarını bilir ve bilgiyi etik ve yasalara uygun olarak kullanır.

1.8. Kütüphaneler Ve Bilgi Erişim Becerileri

Modern kütüphanecilik eğitimi Melvil Dewey'in 1876'daki kütüphaneler için başlattığı eğitimle başlamıştır. Dewey, kütüphanecilerin binaya sahip olmalarının ve koleksiyonu düzenlemelerinin ötesinde kitapların nasıl seçileceğini kullanıcılarına öğretmesi gerektiğini vurgulamıştır. 125 yıl sonra "bibliyografik eğitim", kütüphane sisteminin bir parçası olmuştur. Kullanıcılara bu eğitimin verilmesi kütüphanecilerin bir görevi olmuştur. Kütüphanecilerin bilgi çağında başarılı olmaları, kullanıcılarına bilgi erişim becerilerini öğretmekten geçmektedir. Bu nedenle kütüphaneciler etkin bir eğitmen olmak durumundadırlar (Zhang 2001).

Kütüphaneciler tarafından verilen bibliyografik eğitim programları ve kütüphane eğitiminin altyapısı Arp ve Wilson'a (1989) göre şöyle sıralanmıştır (Zhang 2001: 142):

1. Oryantasyon: Kütüphane ile kullanıcının tanıştırılması aktivitesidir.
2. Ders-İlişkili Eğitim: Dersin kapsamı içerisinde kütüphanenin öğrencilere ilgili kaynakları tanıtmaya sürecidir.
3. Ders-Entegreli Eğitim: Bu dersin amaçlarından bir tanesi de kütüphane kullanımının öğretilmesidir.
4. Takım Öğretimi: Kütüphaneci ve öğretim üyeleri işbirliği sonucu müfredatla ilişkili çalışmalardır.
5. Ayrı Kurslar: Kütüphaneci tarafından kredili veya kredisiz verilen ve kurumun müfredatının bir parçası olarak düşünülen bibliyografik bir derstir.

Bilgi erişim becerisine sahip olan kişi nasıl öğreneceğini öğrenmiş, bilgiyi nasıl organize edeceğini ve nasıl kullanılacağını bilen kişidir. Kütüphaneciler de topluma nasıl öğrenecekleri konusunda yardım etmek için bu becerileri öğrenmek zorundadırlar. Teknolojik gelişmeler karşısında kullanıcılarının karşısına daha az çıkmak durumunda kalan kütüphaneciler bilgi okuryazarlığı eğitim planını ve yöntemlerini de değiştirmek durumundadırlar (Orr 2001: 1; Rader 1999: 25).

ALA 1989 Raporu, kütüphaneciler arasında bilgi okuryazarlığı konusunda tartışmaları başlatırken, kullanıcıların problem çözme ve karar vermede bilgiye duyduğu gereksinimi fark etmesi, bilgiye erişim, analiz etme ve bilginin kullanımına yönelik kütüphanecilerin gerekli eğitimi almasını da tartışmaya açmıştır. Kütüphaneciler "ders-ilişkili eğitim" ve "oryantasyon"un yeterli olmadığını fark etmişlerdir. Son yıllarda özellikle akademik kütüphaneciler tarafından "kütüphane eğitimi" ve "bibliyografik

eğitim” amaçlı pek çok eğitim programları geliştirilmiştir. Bu eğitim programlarında hedef kullanıcıların bilgi okuryazarlığı becerilerini geliştirmektir. Bu çalışmalar, yüksek öğretimde bilgi okuryazarlığı standartlarının yaygınlaşmasını sağlamaktadır (Zhang 2001).

Bilgi okuryazarlığı kütüphanecilik literatüründe bazen “bibliyografik eğitim” bazen de “kullanıcı eğitimi” yerine tercih edilmiş geniş bir terim olmuştur. Bilgi okuryazarlığı, kütüphane becerilerinin, kullanıcı eğitiminin ya da bibliyografik eğitimin günün koşullarına göre yeniden oluşturulması anlamındadır. Bilgi okuryazarlığı son zamanlarda hepsini kapsayan ve eski terimlerin yerini alan bir terim olmuştur. Bu bağlamda kütüphaneciler, iş dünyası ve eğitim sektöründen daha önce bilgi okuryazarlığının önemini fark etmişlerdir. ALA Sonuç Raporu’nda bilgi okuryazarlığına hiçbir eş anlamlılık yüklenilmemiştir (Bruce 1999; McCrank 1992: 487).

1.9. Yüksek Öğretimde Bilgi Erişim Ve Bilgi Okuryazarlığı

Bilgi gereksinimi ve bilgi kaynaklarını kullanma temelde bilgi erişim becerilerini gerekli kılmaktadır. Günümüzde bu becerilerin hepsini karşılayan bir kavram olan bilgi okuryazarlığı ilk yıllarda ilk ve orta öğretim öğrencilerine yönelik kütüphane programlarına konulmuş ve müfredata entegrasyonu yapılmıştır. Bilgi okuryazarlığı daha sonra kolej ve üniversite çevresinde ele alınmaya başlanılmıştır. Buna rağmen yüksek öğretimdeki bilgi okuryazarlığı çalışmalarının daha çok olduğu söylenebilir (Seamans 2001: 15).

Bu çalışmada öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeylerini artırmaya yönelik çalışmalardan bazıları ele alınacaktır. Söz konusu becerilerin bilgi gereksiniminden başlayarak iletme ve değerlendirmeye kadar kapsamlı şekilde geliştirilmesi amacıyla adı değişik şekillerde olan ama genelde “bilgi” kelimesinin geçtiği uygulamalar dikkat çekmektedir. Amerika’da üniversitelerden mezun olan öğrencilerin bilgi erişim becerilerine sahip olması konusuna öncelik verildiği görülmektedir. Bunlardan bazıları California (1994), Kentucky (1995) ve Utah’da (1996) başlatılan çalışmalardır. Üniversiteden mezun olan öğrencilerin bilgi okuryazarlığı yeterliliği kazanmasının yolu, üniversitelerin müfredatlarına bilgi okuryazarlığının tam olarak entegre edilmesinden geçmektedir (Clay 2000).

Üniversitelerde öğrencilere bilgi okuryazarlığı eğitimi değişik formatta verilmektedir. Bilgi okuryazarlığı eğitimi, online özel dersler, çalışma kitapları, kursa ilişkin eğitimi ve kurs entegrasyonu eğitimi biçiminde olabilmektedir. Üniversite ve özel kolejlerde,

öğrencilerin bilgi becerileri seviyelerini belirleyerek müfredata bilgi okuryazarlığının entegrasyonu ile ilgili gerekli eğitim verilmektedir. Söz konusu eğitimle öğrencilerin mezuniyet sonrasında yönelik stratejik planlamalar yapılmaktadır. Üniversitelerde akademik kütüphane programları, öğrencilerin bilgi okuryazarlığı becerileri alma yönünde aktiviteler hazırlanmaktadır. Böylece fakülteler de öğrencilerine yönelik bilgi okuryazarlığı deneyimleri sağlamaktadırlar (Plotnick 2000).

Avustralya Central Quesland Üniversitesi (CQU), öğrencilere bilgi okuryazarlığı eğitimi vermektedir. CQU'da bilgi okuryazarlığı eğitimiyle öğrencilerin problem çözme, araştırma, karar verme ve mesleki gelişimleri takip için bilgiyi elde etme, bilgiyi yönetme, eleştirel olarak değerlendirilme ve kullanma becerilerinin kazandırılması hedeflenmektedir. Söz konusu beceriler, yaşam boyu öğrenmenin hayati unsurları olmaktadır. Bireylere bu yeteneğin kazandırılmasıyla muhasebe etme, kritik düşünme gibi entelektüel becerilerini geliştirme fırsatı verilmektedir. Böylece nasıl öğreneceğinin öğrenilmesi konusunda onlara altyapı kazandırılmış olurken, üniversiteler bireylerin yetiştirilmesinde sürekliliği sağlamış olacaktırlar. Bununla hedeflenen bilginin çok karmaşık ve devamlı artmakta olduğu süreçte, bu hızlı değişime ayak uyduran bireyler yetişecektir. Aslında bu değişim eğitimdeki paradigmanın kaymasının bir sonucudur (Orr 2001: 1).

Üniversite kütüphaneleri bilgi hizmetleri ve bilgi okuryazarlığı programlarının yürütülmesinde pek çok role sahiptirler. Başlıca iki rolü; bilgi kaynaklarını sağlamak ve bu kaynakların kullanımına yönelik eğitim vermektir. Kaynağa dayalı eğitimi destekleyecek birimleriyle kütüphaneler özellikle gör-işit bölümü ve bilgisayar hizmeti konusunda kendini geliştirmelidir (Bruce 1994).

1986 yılında Carnegie Vakfı Raporu'na göre, kütüphaneler basılı materyallerin deposu olmaktan çıkmakta, bilgiye giden ana kapı olduğu vurgulanmaktadır. Bu değişimin temel sebebi 1970'li yıllardan itibaren kütüphaneye giren bilgisayarlar ve ona bağlı oluşan otomasyon gösterilmektedir. Artık bibliyografik eğitim, oryantasyon ve kullanıcı eğitimi yerine "bilgi okuryazarlığı programı" oluşturulmaktadır. Hem de üniversite müfredatıyla paralel olarak hazırlanmaktadır (Angeley 2002).

CQU'de son zamanlara kadar bilgi okuryazarlığı programı yüz yüze verilmekteydi. Fakat öğrencilerin seçeneklerinin artmasıyla ve online olarak uzaktan erişilebilen bir modele gereksinim duyulmaktadır. Burada önemli olan farklı disiplinlerle farklı gereksinimlerin, bireyin farklı öğrenme biçimi ve algılamada oldukları gerçeğini de göz

önünde tutulmasıdır. Buna göre bilgi okuryazarlığı programının alt yapısı oluşturulurken şunlara dikkat edilmelidir (Orr, 2001):

- Değişik disiplinleri desteklemelidir.
- Tüm dağıtım modüllerini desteklemelidir; yüz-yüze, uzaktan eğitim, web-tabanlı, video konferans vb.
- Farklı eğitim-öğretim tarzlarının farkında olmalı ve uygun seçenekler sunmalıdır.
- Değişik şartlar ve çevrede uygulanabilir olmalıdır.
- Kütüphaneci ve akademisyenlerin ortaklığı teşvik edilmeli ve rolleri belirlenmelidir.

SUNY'nin (State University of New York) kullanmış olduğu Information Literacy Initiative için hazırlanmış olan raporda şunlar belirtilmiştir:

- Bilgi gereksiniminin fark edilmesi,
- Bilgi teknolojisinin kullanımında becerilerin geliştirilmesi,
- Uygun kaynaklardan bilgiye erişilmesi,
- Bilginin eleştirel olarak analiz edilmesi ve değerlendirilmesi ,
- Bilginin işlenmesi ve organize edilmesi,
- Bilginin etkin, yaratıcı karar vermede uygulanması,
- Bilginin üretilmesi ve etkin olarak iletilmesi,
- Bilgi ve bilgi teknolojilerinin etik, yasal ve sosyo-politik yönlerinin anlaşılması ve saygılı olunması,
- Yaşam boyu öğrenmenin öneminin öğrenilmesi (Orr 2001).

Amerika'da, Merville College'de verilen bilgi okuryazarlığı dersinde özellikle birinci sınıf öğrencileri seçilmekte, gerçekte yaşama dair konular bir senaryo tarzında sorgulanmaktadır. Öğrencinin probleme dayalı düşünme ve kaynak bulma, çözüm üretme, yeni şeyler öğrenmesi beklenmektedir. Üç saatlik bir uygulamada dört kütüphaneci görevlendirilmiştir. İlk saatin yarısında öğrencilere, kütüphane gezdirilir, bilgi kaynakları, Internet, dergiler hakkında bilgi verilmekte, referans bölümü tanıtılmaktadır. İlk saatin ikinci yarısında sınıf, üçer kişilik küçük gruplara ayrılmaktadır. Her bir küçük gruba senaryo verilmektedir. Her konu için, bir konu ansiklopedisi, iki kitap, iki dergi, bir web sitesi bulmaları istenmektedir. İkinci saat için gruplar kütüphane

içerisinde kaynakları paylaşarak kullanırlar, sunumları için hazırlıklarını yaparlar. Üçüncü saatte her grup için 7-10 dakika arasında sunumlarını yapmaları istenmektedir. Bibliyografik kaynak isimleriyle beraber tartışma ortamında sunumlar yapılmaktadır (Nugent 2000).

Bilgi okuryazarlığı araştırmalarında öncü grup kütüphanecilerdir. Bunun şaşkırtıcı olunmamasının sebebi, kütüphanelerin, bilgi kullanıcıları ile iletişim ve çalışmalarında bilginin gücünün farkında olma ve eleştirel düşünmeyi bir görev addetmeleri yatmaktadır (Bruce 1999).

BÖLÜM 2:KONSERVATUVARLAR VE BİLGİ MERKEZLERİ

2.1. Giriş

Bilgi toplumunda eğitim sistemleri kendilerini yenilemektedir. Drucker (1992), eğitimde gelecek on yılda olacak değişmelerin matbaanın icadından bu yana olan değişikliklerden daha büyük olacağını vurgulamaktadır. Okulun öncelikli görevi, her öğrenciye temel beceriler için yeterlilik kazandırılmasını sağlamaktır. Bir diğer görevi ise “süreç-bilgi” dir. Bilginin çıktısının ne olduğu, ekonomik, sosyal, kültürel boyutlarını fark etmelerini sağlayarak tıp, hukuk, mühendislik gibi uygulama alanına dikkatlerini çekmektedir (Drucker 1994: 283-284). Günümüz okullarında verilen eğitim, bilgi toplumu olmak için yeterli değildir. Okullar sadece okuma, yazma, konuşma ve hesap yapabilme eğitim ve öğretiminin verildiği yer olmaktan çıkmaktadır. Birey problem çözme, öğrenmeyi öğrenme, düşünmeyi öğrenme, takım çalışması yapabilme becerilerine sahip olacak ve yaşam boyu öğrenmeyi öğrenmiş olarak okullardan mezun olmak zorundadır (Saban 2000).

Okul ve öğretim sistemleri diğer kurumların karşı karşıya kaldıkları değişim zorluklarından daha çok köklü değişikliklerle karşı karşıyadır (Drucker 1994:28). Geleneksel “öğretme” yaklaşımı yerini 21. yüzyılda “öğrenmeyi öğrenme” anlayışına bırakmıştır. Öğrenci/öğrenen, artık öğretilmeyi bekleyen, paketlenmiş bilgiyi alan değil, öğrenmede etkin, kendi öğrenme sorumluluğunu alan, araştırmacı ve bilgiyi keşfeden bir yaklaşıma sahiptir. Öğrenme sürecinde ders kitaplarını, ana kaynak kabul eden anlayış, görsel, işitsel ve yazılı çok çeşitli kaynaklara bırakmıştır. Eğitim süreci sadece okuldaki öğrencilerle sınırlı kalmamaktadır. Yaşam boyu öğrenme toplumdaki herkes için eğitim anlayışını beraberinde getirmektedir. Bu değişimlerin sonucunda geleneksel okuryazarlık yerini bilgi okuryazarlığına bırakmaktadır (Duman 1998).

Eğitimdeki yeniden yapılanma öğrenme yöntemlerini de değişime yöneltmiştir. Davranışçı yaklaşımın yerini yapılandırmacı ve bilişsel yaklaşım almıştır. Yapılandırmacı yaklaşım bireyin “zihinsel yapılandırması” sonucu oluşan bilişim temelli bir öğrenme yaklaşımıdır. Yapılandırmacılık, gerçekliğin doğasına, bilginin doğasına, insanın doğasına ve bilimin doğasına dayanmaktadır. Felsefecilere göre yapılandırmacılık, öğrencilerin etkin katılımıyla bilgiyi zihinsel olarak yapılandırma sürecidir. Yapılandırmacılık, bireylerin nasıl öğrendiklerine ilişkin bir kuram iken, öğrencilerin bilgiyi nasıl yapılandırdıklarına yönelik bir yaklaşım olmuştur. Öğrenme, ezberlemek yerine öğrencinin bilgiyi transfer etmesi, var olan bilgiyi yeniden

yorumlaması ve yeni bilgi oluşturması sürecidir. Öğrenen birey, mevcut bilgi ile öğrenilen bilgiyi yaşamdaki problemlerin çözümünde kullanmaktadır. Öğrenci yaşam boyu kullanacağı bilgilerle donatılmaktadır. Öğrencinin bilgiyi özümseyerek ne öğreneceğinden çok, neden ve nasıl öğreneceği üzerine odaklanması ve kısa zamanda çok bilgi yerine az bilgiyi derinlemesine öğrenmesi önemlidir (Sheehy 2001; Erdem ve Demirel 2002: 82, 85).

Tablo 2. Günümüzde Öğrenme ve Gelecekte Öğrenme

Günümüzde Öğrenme	Gelecekte Öğrenme
Öğretmen sunar, öğrenci dinler.	Öğretmen rehberdir, öğrenci düşünür, kavrar ve uygular.
Öğrenci birlikte çalışma taraftarı değildir.	Problem çözme ve öğrenme sürecinde işbirliği kolaylıklar sağlamaktadır.
Her disiplin diğerinden bağımsız öğretilir.	Öğrenme disiplinler arası bir yöntemle yapılır.
Öğrenme ispat merkezlidir.	Öğrenme problem çözme merkezlidir.
Öğretmen, en güvenilir en doğru bilgi kaynağıdır.	Öğrenmek için çok çeşitli kaynaklar kullanılır.
Yazılı kaynaklar en çok başvurulan iletişim şeklidir.	Görüşler diğer medya kaynaklarını kullanmakla desteklenir.
Değerlendirmede ezberlenen miktar önemlidir.	Değerlendirme, öğrencinin problem çözme, düşünceler arası ilişki kurma, bilgiyi iletme ve öğrenmeyi öğrenme becerileriyle olur.
Okullar toplumların diğer kurumlarından izole edilmiş konumdadır.	Teknoloji, sınıfı dünyaya dünyayı sınıfa bağlamaktadır.

Kaynak: (Memmedova ve Seferoğlu 2002)

Eğitimdeki paradigma değişikliğinin yanı sıra teknolojinin eğitim sürecinde yaygın olarak kullanmaya başlanılmasıyla “öğrenme” içeriğinde değişmeler olmuştur. Bu değişiklikler Memmedova ve Seferoğlu (2002) tarafından “günümüzde öğrenme” ve “gelecekteki öğrenme” başlıkları atında bir Tablo 2’de özetlenmiştir.

Öğrenci eğitim ve öğretimde hep merkezdedir. Öğrencilerin farklı kültürel, ekonomik ve sosyal yapılarla oldukları göz önüne alınmalıdır. Üniversite Eğitim ve Öğretim Planı’na

göre (The University Teaching and Learning Plan) her öğrencinin mezun olmadan önce sahip olması gereken nitelikleri şunlardır (Orr 2001):

- Bilinen veya bilinmeyen durumlarda devamlı uygulama için teoriye ilişkin disiplinlere başvurma,
- Bilimsel mantığa başvurarak problemleri çözme,
- Bilgi teknolojilerini kullanabilme,
- Bilgi okuryazarı olma,
- Takım üyeliği ve takım lideri olarak etkin olma,
- Fikirlerini sözlü ve yazılı olarak iletebilme.

Okul müfredatları, vatandaşlara gerekli olan yetenekleri, öğrencilerinin kazanmalarını sağlamak içindir. Amerika için bilgi toplumuna gitmenin yolu, bütün öğrenciler için hızla artan bilgiye erişmek, bilgi okuryazarlığı becerilene sahip olmak, eleştirel düşünme becerilerine sahip olmak ve problem çözme becerilerine sahip olmaktan geçmektedir. Bilgi okuryazarlığı okul reform metinlerinde yer bulması, yeniden yapılanma değerlendirme ve ulusal hedeflere ulaşmak için gereklidir. Bugün konu uzmanı profesyonel müfredat organizasyonları ulusal standartların belirlenmesinde hem fikirdirler (Hancock 1994).

2.2. Ülkemizdeki Konservatuvarların Tarihçesi

Tarihte, müzik eğitimi veren ilk konservatuvarlar, XVI. Yüzyılda Napoli, Venedik ve Palermo'da açılmışlardır. Daha sonra bunları; XVIII. yüzyılın sonu ile XIX. yüzyılda Paris (1795), Bologna (1804), Milano (1808), Prag (1811), Brüksel (1813), Floransa (1814), Viyana (1817), Varşova (1821), Londra (1822), Lahey (1826), Madrid (1830), Lizbon (1833), Cenevre (1835) ve Leipzig'de (1843) kurulan büyük konservatuvarlar izlemiştir. .Kütahyalı'ya göre (2007) konservatuvar ülkemizin koşullarına göre "Yetenekli çocuklarımızı ve gençlerimizi seçerek, müzik ve sahne sanatları alanlarında onlara evrensel bir sanat eğitimi veren, sanat kurumlarımıza yorumcu, uygulayıcı, yaratıcı ve araştırmacı sanatçılar yetiştiren yüksek dereceli meslek okulu" olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye'nin Konservatuvar görünümü taşıyan ilk sanat ve eğitim kurumu, 1827'de Osmanlı sarayına bağlı olarak kurulan "Müzika-i Hümayun"dur; ancak buradaki eğitimin temel ilkesi, ordu için gerekli olan bando sanatçılarının yetiştirilmesiydi. "Dar-ül Bedayi" adlı bir tiyatro ve müzik okulu İstanbul Belediye Başkanı Cemil Paşa tarafından 1914 yılında kurulmuş, daha sonra 1917 yılında ise "Dar-ül Bedayi " adlı müzik bölümü açılan "Dar-ül Elhan" (Nağmeler Evi) adını almıştır. Darülbedayi, tiyatro, sahne

musikisi, Türk ve Batı musikisi türlerinin tümünü bir arada ele almayı amaçlayan ulusal bir konservatuardı. Darülbeydi biri tiyatro, öbürü musiki olmak üzere iki bölüme, musiki bölümü de Şark ve Garp musikisi olmak üzere iki şubeye ayrılmıştı. Darü'l – Elhan Darü'l-Elhan talimatnamesi " V. Mehmet'in (Reşad) " İrade-i Saniyesi " ve Meclis-i Vükela kararı ile kabul edilmiştir. Bu talimatname ile kadınların ve erkeklerin ayrı öğrenim görmesi ve halka musiki icrası ile görevli fasıl heyetleri kurulması öngörülmüştür. Buralardaki eğitimlerde orkestra çalışmaları ikincil önemdeydi ve senfoni orkestrası, Padişah'ın yasaklaması nedeniyle 1918 yılına dek halk önünde dinleti verememişti (Ankara..2007).

Konservatuvar tanıma uygun olarak ülkemizde açılan konservatuvarların Cumhuriyet döneminde açıldığını söylenebilir. Bunun başka bir kanıt da "Konservatuvar" sözcüğünü resmi ağızdan ilk kez kullanan kişi Atatürk olmuş olmasıdır. Atatürk daha 1923 yılında TBMM'nde verdiği bir söylevde, Konservatuvar konusuna da değinmektedir. Ahmet Adnan Saygun'dan alıntıya göre Atatürk şöyle demiştir: "Uygulamalı ve her konuyu kapsayan bir Milli Eğitim için vatanın sınırları içinde önemli merkezlerde çağdaş kitaplıklar, bitkiler ve hayvanlar için bahçeler, konservatuvarlar, laboratuvarlar, müzeler ve güzel sanatlar için sergileme galerileri gerekli olduğu gibi özellikle şimdiki iller teşkilatına göre ilçe merkezlerine kadar bütün memleketin basımevleriyle donatılması da gerekmektedir " (Ankara..2007).

Tablo 3.: Türkiye'deki Konservatuvarlar

	Üniversite Adı	Konservatuvar Adı	Kuruluş Tarihi
1.	ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ (AYDIN)	Devlet Konservatuvarı	01.12.2000 'de 127 sayılı GNK kararı ile kurulmuştur.
2.	AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ (AFYON)	Devlet Konservatuvarı	03.09.1999'da 91 sayılı GNK kararı ile kurulmuştur.
3.	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ (ANTALYA)	Devlet Konservatuvarı	03.09.1999'da 84 sayılı GNK kararı ile kurulmuştur.
4.	ANADOLU ÜNİVERSİTESİ (ESKİŞEHİR)	Devlet Konservatuvarı	21.11.1986'da 1039 sayılı YKK ile kuruldu.
5.	ANKARA ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)	Devlet Konservatuvarı	12.03.1998'de 39 sayılı GNK ile kurulmuştur.
6.	BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi	1986 yılında Müzik ve Tiyatro bölümleri ile kurulmuştur
7.	ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ (ADANA)	Devlet Konservatuvarı	21.11.1986'da 1040 sayılı YKK ile kuruldu.
8.	DİCLE ÜNİVERSİTESİ (DİYARBAKIR)	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	22.09.2000 gün ve 93 sayılı GNK kararı ile kurulmuştur.

Tablo 3'ün devamıdır.

9.	DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ (İZMİR)	İzmir Devlet Konservatuvarı	18.01.1954 Yılında Müzik Okulu olarak açıldı.26.12.1958'de Konservatuvar Statüsüne dönüştü. 20.07.1982'de İzmir Devlet Konservatuvarı olarak Dokuz Eylül Üniversitesine bağlandı.
10.	EGE ÜNİVERSİTESİ (İZMİR)	Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı	30.03.1983'de 2809 sayılı Kanun ile kuruldu.
11.	FIRAT ÜNİVERSİTESİ (ELAZIĞ)	Devlet Konservatuvarı	02.05.1997'de 70 sayılı GNK kararı ile kuruldu.
12.	GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ (GAZİANTEP)	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	27.06.1987'de 3389 sayılı Kanun ile kuruldu.
13.	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)	Ankara Devlet Konservatuvarı	25.12.1984'de 1215 sayılı YKK ile kararı ile kuruldu.
14.	HALIÇ ÜNİVERSİTESİ (İst.)	Haliç Üniversitesi Konservatuvarı	1999-2000 Eğitim Öğretim döneminden itibaren devam etmektedir
15.	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	İstanbul Devlet Konservatuvarı	13.08.1985'de 155 sayılı YKK ile kuruldu.
16.	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	Kültür ve T.Bakanlığına bağlı iken 20.07.1982'de 41 SKHK ile rektörlüğe bağlandı
17.	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ (KARS)	Devlet Konservatuvarı	26.09.2003'de 95 sayılı GNK kararı ile kuruldu.
18.	KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (TRABZON)	Devlet Konservatuvarı	09.05.2003'de 54 sayılı GNK kararı ile kurulmuştur.
19.	MERSİN ÜNİVERSİTESİ (İÇEL)	Devlet Konservatuvarı	14.07.1993'de 1125 sayılı YKK ile kuruldu.
20.	MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	İstanbul Devlet Konservatuvarı	Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı iken, 20.07.1982'de 41 SKHK ile Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesine bağlandı.
21.	NIĞDE ÜNİVERSİTESİ (NIĞDE)	Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı	04.02.2000'de 12 sayılı GNK kararı ile kurulmuştur.
22.	ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ (SAMSUN)	Ondokuz Mayıs Samsun Devlet Konservatuvarı	11.07.1992 gün ve 3837 sayılı Kanun ile kuruldu.
23.	SAKARYA ÜNİVERSİTESİ (SAKARYA)	Devlet Konservatuvarı	07.02.1997'de 18 sayılı GNK kararı ile kurulmuştur.
24.	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (KONYA)	Devlet Konservatuvarı	23.01.1991'de 72 sayılı YKK ile kurulmuştur.
25.	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ (ISPARTA)	Devlet Konservatuvarı	23.01.1991'de 73 sayılı YKK kararı ile kuruldu.
26.	TRAKYA ÜNİVERSİTESİ (EDİRNE)	Devlet Konservatuvarı	1999 yılında lisans düzeyinde eğitimine başlamıştır
27.	ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ (BURSA)	Devlet Konservatuvarı	29.06.1998'de 82 sayılı GNK ile kurulmuştur.
28.	Z. KARALMAS ÜNİVERSİTESİ (ZONGULDAK)	Devlet Konservatuvarı	05.03.2004'de GNK kararı ile kuruldu.

Cumhuriyet kurulduktan sonra, 1924 yılında Ankara'da müzik öğretmeni yetiştirilmesi amacıyla "Musiki Muallim Mektebi " açılmıştır. Konservatuvar kurmak amacıyla 1934 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Berlin'e müfettişi Cevat Dursunoğlu gönderildi. 1935 yılında ünlü besteci Prof. Paul Hindemith ile anlaşma yapılarak, Türkiye'de müzik kurumlarının yeniden yapılandırma çalışmalarında danışman olması, konservatuvarın kuruluş esaslarını içeren bir rapor istenmişti. Hindemith 1935 yılında yurdumuza gelerek, incelemelerde bulundu ve konservatuvarın; serbest müzik okulu (konservatuvar), öğretmen yetiştiren okul (Musiki Muallim Mektebi) ve tiyatro okulundan oluşması gerektiğini belirtti. Daha sonra konservatuvarın tiyatro ve opera bölümünü kurmak üzere Almanya'dan Prof. Carl Ebert getirilmiştir. Bu süreçte Konservatuvar önce Musiki Muallim Mektebi içerisinde yer almıştı. 6-12 Mayıs 1936 tarihleri arasında

Musiki Muallim Mektebi öğrencileri arasında sınavla, tiyatro ve müzik bölümüne öğrenci alınarak 1 Kasım 1936 tarihinde de öğrenime başlandı. 1938 yılında, Müzik öğretmeni yetiştirilen bölüm Gazi Eğitim Enstitüsü'ne bağlanarak konservatuvardan ayrıldı ve konservatuvar yönetmeliği 1940 yılında kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. 1982 yılına kadar Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı olarak eğitim veren Ankara Devlet Konservatuvarı, aynı yıl Yüksek Öğrenim Kurumu kapsamına alınarak Hacettepe Üniversitesi'ne bağlanmıştır(Ankara..2007).

Halen ülkemizde üniversitelere bağlı 28 Konservatuvar bulunmaktadır. (Bkz. Tablo 3).

2. 3. Üniversite Kütüphaneleri

Üniversitelerde, bilimsel ve teknik bilgi düzeyinin yükseltilmesi için araştırma faaliyetlerine öncelikle yer verilmektedir. Üniversitelerdeki bu araştırma faaliyetlerinin başarısı, bünyelerindeki kütüphanelerle paralel olmaktadır. Üniversitelerde, eğitim-öğretim amaçlı faaliyetlerin teorik ve uygulamalı araştırmaların yoğun olarak yapıldığı kuruluşlardır. Üniversite kütüphaneleri lisans, yüksek lisans, doktora öğrencileri ve öğretim üyelerine araştırmalarında gerekli bilgi hizmeti vermek üzere kurulmuştur (Çakın, 1991: 159). Başka bir tanımda da üniversite kütüphanesi, bir üniversite tarafından kurulan desteklenen, yönetilen ve bağlı olduğu üniversitenin öğrenci ve akademik personelinin ihtiyacı olan bilgileri sağlayan ve yine onların öğretim, araştırma ve hizmet programlarını destekleyen bir kütüphane ya da kütüphaneler sistemi olarak tanımlanmaktadır (ALA 1983:236).

Üniversite kütüphaneleri bir takım unsurlardan oluşmaktadır. Bun unsurlar şunlardır:

- Kullanıcı: üniversite öğretim elemanları, öğrenci ve personeli,
- Koleksiyon: her türlü yazılı, basılı ve görsel materyaller,
- Personel: Meslekte uzman kütüphaneci ve yardımcı elamanlar,
- Bütçe: üniversite yönetimince ayrılan bütçe,
- Bina: kütüphane hizmetlerinin verildiği mekanlar.

Bilgiyi hangi formatta olursa olsun kullanıcıya sunmayı, hizmet “misyonu” olarak algılayan üniversite kütüphanelerin, temel amacı nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi ülkenin bilimsel ve teknik bilgi düzeyinin yükseltilmesi için bilimsel

çalışmalar yapan, yetişmiş beyin gücü yetiştiren, evrensel eğitim ve öğretim kurumlarıdır.

Üniversite kütüphanelerinde koleksiyonlar türlerine göre bölümler ayrılmaktadır. Bunlar genelde, basılı koleksiyon, süreli yayınlar ve görsel işitsel materyallerdir.

Bu bölümler ve türlerden bazıları;

- Müzik Kütüphaneleri
- Sanat Kütüphaneleri
- Harita Kütüphaneleri
- İşitsel Bölüm
- Görsel Bölüm
- Gör-İşit Salonu
- CD-ROM taramaları – bölümü
- İşitsel Kapalı Devre TV-Video Salonu

İsimleri almaktadırlar.

2. 4. Müzik Yayıncılığı

Müziğin teorik ve pratik alanlarında bu sanat dalına çerçeve getiren başlıca kurum müzik yayıncılığı olmuştur. Teorik çalışmalar kitap, sözlük, dergi, ansiklopedi vb. gibi yayın türleriyle daha geniş bir tabana iletilmektedir. Pratik çalışmalar ise nota yayıncılığı aracılığıyla müzikçilere sunulmaktadır. Müzik yayıncılığı müzik iletişiminin radyo, pikap TV gibi 20. yüzyıl teknolojisinin aygıtları aracılığıyla müziğin milyarlarca insana iletilmesi durumunda önemini korumuş ve nitelik ve nicelik açısından yoğunlaşmıştır. 20 . yüzyıl teknolojisi nota basımı olmaksızın müzik yapılmasını sağlayacak düzeye gelmemiştir. Elektronik müzik alanında icracıların işlevi devreden çıkartılmış olmasına rağmen grafik nota yazısından henüz vazgeçilmemiştir. Tüm bilgi dallarını içeren müzik araştırmaları sistematik biçimde hazırlamak amacıyla 16. yüzyıldan başlayarak müzik sözlükleri ve ansiklopedileri yayınlanmıştır. İlk müzik sözlüğü 1474 yılında Napoli'de basılan Latince bir kitap olan "Terminorium Musical Deffinitionum" adlı Latince bir kitaptır. İlk müzik nota kitabı 1501 yılında Venedik'te basılmıştır. Paris'teki Ballard yayınevi tam 300 yıl süresince müzik yayıncılığı yapmıştır.

Ayrıca Avrupa'da Berlin, Hamburg ve Leipzig şehirleride müzik icrası kadar müzik yayıncılığında da ileri düzeylere ulaşmıştır. Amerika'da ise Boston ve New York şehirleri müzik yayıncılığında söz sahibi olmakla birlikte uluslararası müzik yayınevlerinin ileri gelenleri bu ülkeye ait olanlardır (Müzik Ans...1982).

2. 5. Görsel İşitsel Materyaller

Kütüphanecilik literatüründe materyaller ikiye ayrılmıştır. Doğrudan erişilebilen materyaller ve dolaylı olarak erişilebilen materyaller. Doğrudan erişim kitap, dergi, harita, model, numune, afiş gibi materyalleri içerirken dolaylı olarak yani bir aracı olmadan erişilemeyen materyaller, mikroformlar, film, plak, kaset, film şeridi, saydam, video-teyp, video-disk, cd-rom, DVD, Radyo ve Televizyon gibileri sayılabilir.

Kitap dışı materyaller olarak algılanan ve pek çok benzer tanımlardan biri olan görsel işitsel materyaller "Audio-Visual Software" yani yazılım ve "Audio-Visual Hardware" yani donanım olarak iki kısımda incelenmektedir. Yazılım bilginin kendisini içermekteyken donanım o bilginin görülmesi ve işitilmesi için gerekli olan araç gereçlerdir. Kitaplık Terimleri Sözlüğünde (Yurdadoğ, 1974) görsel işitsel materyallerin tanımı film, şerit film, plak, ses bandı v.b. gibi göze ve kulağa seslenen materyaller olarak yapılmıştır. Başka bir deyişle kitap, broşür, dergi, gazete, atlas, harita, küre, posta kartı, nota, afiş, pul, para, fotoğraf, tablo, plan, yazma eser, mikrofilm, mikrofiş, film, plak, ses bandı, video kaset, disket, CD, DVD ve benzeri bilgi taşıyıcı düşünce ve sanat ürünleri dışı materyallerdir.

Görsel işitsel materyallere işlevsel olarak bakıldığında veri iletişim altyapısı kabaca 3 grupta;

- Ses
- Görüntü
- Metin (text)

Olarak incelenmektedir.

Ancak 1985 yılından başlayarak iletişim alanında uluslararası arenadaki teknolojik gelişmelere "veri" tanımı , "metin" in yanında "ses" ve "görüntü"yü de içerecek şekilde tasarlanmıştır (Türkiye Bilişim Stratejisi, 2001: 6).

2.5.1. Görsel İşitsel Materyallerin Tarihsel Gelişimi

İnsan, bilgiyi üretmiş, üretilen bilgiyi hangi ortamda sunacağını o zamanın teknolojik araç ve gereçlerine göre belirlemiştir. Papirüsten kağıda geçen zamanda bilgiyi sadece yazı boyutundan, görüntülü ve sesli ortama da taşımıştır. Kağıt ortamından elektronik ortama, çoklu ortama (multimedya), hem yazı hem ses hem de görüntü bir arada sunulmaktadır.

Kütüphaneler klasik olarak kitaplardan oluşan bir bilgi merkezi fikri verirken, günümüzdeki son gelişmelere bakınca bunun ne kadar çeşitlenmiş ve kitabın ötesinde olduğu görülmektedir. Kütüphane koleksiyonu ve hizmetleri mikrofilmlerden mikro fişlere, video ve ses kasetlerinden CD-ROM'a geçmiş, DVD ve elektronik ortamda sunulan görsel ve işitsel materyallerle de çeşitlenmiştir.

Bilim ve araştırmanın merkezleri olan üniversitelerde kütüphaneler, koleksiyon geliştirme politikalarında kitap dışı materyallere ayrı bir bölümle açmış, hatta bazı milli ve üniversite kütüphanelerinde "kütüphane türü" olarak "sanat kütüphanesi", "müzik kütüphanesi" "plastik sanatlar kütüphanesi" gibi adlandırılmıştır.

Görsel işitsel materyallerin tarihi gelişimini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür.

- İlk resimli kitap 1658'de Comenius tarafından basılan Orbis Pictus'tur.
- 1826 yılında fotoğraf bulunmuştur. Resimler eğitim hayatında kullanılmaya başlanmıştır.
- 1877'de Edison fonograf'ı geliştirmiştir.
- 1885'te Markoni ses dalgalarıyla ilk mesajı iletmiştir
- 1888'de kamerayla fotoğraf çekimine başlanmıştır.
- 1920'de A.B.D.'de ilk ticari radyo programı yapılmıştır.
- Hareketli sessiz filmin yapımı 1900'lü yıllara dayanır, daha sonra filmlere ses ögesi eklenmiştir.
- 1932'de 8mm'lik hareketli filmler yapılmıştır.
- 1936'da Londra'da ilk T.V. programı yapılmıştır.
- 1942'de Almanya'da manyetik teyp geliştirilmiştir.

- Film şeritlerinin eğitim yaşamına girmesi bu yılda başlamıştır.
- 1947'de buna ses ögesi de eklenmiştir.
- 1960'ların ortalarında plaklar da yaygın olarak kullanılmaya başlanılmıştır.
- Bilgisayarların kütüphanede kullanımı 1960'lı yıllara dayanır. Video disk ve optik kullanımı 1980'li yıllara dayanır. (Ders notları, 1997).

2.5.2. Görsel İşitsel Materyallerin Özellikleri

1. Bu tür materyallerde topluma daha iyi hizmet verilebilir.
2. Görsel ve işitsel olduğundan yeni kullanıcıları çeker.
3. Somut yaşantı sağlar.
4. Konuya ilgi sağlar
5. Kişinin kendi kendine öğrenmesini sağlar.
6. Sözcük dağarcığını geliştirir.
7. Bilgiye erişimde zaman ve mekan sorununun ortadan kalkması demektir.
8. Öğrenmede zihinsel yapının işaret ve araçlarla dinamik olarak etkileşimi sağlanır.
9. Toplu kullanıcı kitlesinden "kişiselleştirilmiş" bölgelere ulaşabilir.
10. Yüksek derecede bilgi depolama kapasitesine sahip olunur.
11. Oluşan tepkilere cevap vermektedir.

2.5.3. Sesli Materyaller

Sesli materyaller görsel ve işitsel materyallerin bir alt türünü oluşturmaktadır. Sesli materyaller; plak, ses silindirleri, manyetik ses taşıyıcı bant, Compact Disc, Dijital Disk ve üzerine her tür sesli kayıtların yapıldığı materyal türleridir. İlk örneği 1877 yılında Thomas Edison tarafından kullanılmış; ses silindiri, plak manyetik bantlar ve compact disklerle devam etmiştir. Sesli materyaller çoğaldıkça derleme kapsamına alınarak toplanmış ve arşivlere kütüphaneler depolanmıştır. Ülkemizde 1950 yılında Milli Kütüphane'de Ulusal Müzik Arşivi oluşturulmuştur. Fakat derleme yasalarındaki düzenleme eksikliği nedeniyle bu çalışma istenen sonuçları verememiştir. Ülkemizde

devlet ve vakıf üniversiteleri, kamu kurum ve kuruluşlarca çok sayıda sesli materyalleri toplayan müzik kütüphaneleri kurulmuştur.

2.5.4.Telif Hakları

Entelektüel mülkiyet hakları iki ayrı bölümden oluşur; endüstri mülkiyet ve telif hakkı mülkiyeti. Endüstri mülkiyet, buluşları, ticari markaları ve endüstriyel buluşları kapsar; telif hakları mülkiyeti ise edebi çalışmalarını, müzik, fotoğraf ve sanatsal çalışmalarını kapsamaktadır (<http://raven.cc.ukans.edu/~cybermom/CLJ/Levi>).

“Fikri haklar, fikir ve sanat eserleri üzerinde yaratıcılarının sahip oldukları hakları” (Meydan..1986) tanımlanmaktadır. Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO) Fikri hakları, sınai ve telif haklarını kapsayan bir kavramdır. Fikri hakların alt başlığı olarak, sınai haklar ve eser sahibinin hakları (telif hakkı) kabul etmektedir. Paradigmaların değişmesiyle kavramlardaki değişiklikte kaçınılmaz olmaktadır. 1995 yılından itibaren, “eser sahibinin hakları”, “eser sahibinin hakları ve komşu hakları” kavramı olarak kullanılmaya başlanmıştır (DPT...2000).

Eser üzerindeki fikri haklar, iki ana bölüme, mali haklar ve manevi haklar olarak ayrılırlar. Mali haklar, eser sahibine verilmiş eserin maddi haklarıdır. Bunlar; işleme, çoğaltma, yayma, temsil ve radyo ile yayın yetkilerinden oluşur. Manevi haklar ise, eserin kamuya sunulması ve eserde değişiklik yapma hakkının eser sahibine tanınmasıdır (Fikir...2000).

2. 6. Müzik Kütüphanesi

Müzik Kütüphanesi Sesli ve yazılı her türlü müzik materyallerini bünyesinde bulunduran ve kullanıcılarına gerekli donanımla hizmet veren kütüphanelerdir. Müzik koleksiyonlarının bulunduğu yerlere zamanla “plak ve bant arşivi” Müzik Odası” müzik bölü” gibi adlandırmalar yapılmıştır. Müzik kütüphaneleri bağımsız bir kütüphane olabilmekle beraber IFLA ve UNESCO standartlarına göre de müzik eserleri, müzik notaları ses ve bant kayıtlarının milli, üniversite, özel, halk ve okul kütüphaneleri koleksiyonlarında belli miktarda bulundurması gerekmektedir.

Dünyada müzik arşivleri Amerika, Almanya ve Avusturya başta olmak üzere çok ülkede 1900’lü yılların başlarında görülmeye başlanmıştır. Amerika’da üniversite ve halk kütüphanelerinde ses kayıtlarının bulunduğu bölümler 1913 yıllarında başlamıştır. 1940 yılında 50 halk kütüphanesinde sesli materyaller koleksiyonu bulunmaktaydı. İngiltere’de müzik kütüphaneleri 1960’da 80 tane iken 1968’de 170’e ulaşmıştır. 1952

yılında IAMI, (International Association of Music Libraries) Uluslar arası Müzik Kütüphaneleri Derneği kurulmuştur. Dernek dünyadaki her türlü müzik kütüphanelerinin kurulması ve geliştirilmesi için çalışmalar ve işbirliğine gitmektedir. Üniversite, halk, televizyon ve radyo kanal ve özel kütüphanelerle koordineli olarak çalışmaktadır (Baysal 1987).

2. 6.1. Milli Kütüphane Müzik ve Plastik Sanatlar Bölümü

1948'den bu yana Milli Kütüphane'de Müzik ve Plastik Sanatlar Bölümü hizmet vermektedir. Sanatsal çalışmaların korunması ve diğer araştırmacıların hizmetine sunulması amacıyla açılmış bu merkezde, güzel sanatlar, plastik sanatlar, mimariyle ilgili koleksiyonlardan oluşturmaktadır. Bunlar arasında; tablo ve röprodüksiyon tasnifi, Karagöz katalogu hazırlanmış, ressamlarla ilgili biyografik eserler, sanat kupürleri tasnifi, afişler, ilanlar, panolar pankart ve kartpostallar, ve Türk resim, heykel ve fotoğrafları bulunmaktadır (Soyer, 1982).

Müzik Laboratuvarı'nın yeniden yapılanması kapsamında Müzik Laboratuvarı, aynı anda 16 araştırmacının birbirinden bağımsız, kulaklık takarak 8 kanal seçicili ünitelerden 8 farklı kaynağı (plak, kaset, makara bant, radyo vb.) dinleyebildiği bir sisteme sahiptir. Sistemin, ekonomik ömrünü doldurması nedeniyle teknik açıdan yeniden yapılmaya ihtiyacı vardır. Bu proje kapsamında müzik laboratuvarı geliştirilerek, araştırmacıların daha verimli çalışması, yeni teknoloji ürünü CD, DVD, vb. araçların da kullanılabilmesi ve taş plak gibi materyallerden oluşan arşivin uzun yıllar korunabilmesi için bunların CD'lere kaydedilerek kullanıma sunulması mümkün olacaktır.

2. 6.2. Borusan Kültür Sanat Merkezi Müzik Kütüphanesi

Çok sesli batı müziğini geniş kitlelere ve gençlere sevdirmek amacıyla Borusan Kültür ve Sanat Merkezi özel Müzik Kütüphanesi'ni kurmuştur. 25 Ekim 2000 tarihinde ikinci katı da hizmete açılan Borusan Kültür Sanat Merkezi Müzik Kütüphanesinde araştırmacılar yaklaşık 6500 civarında kitaba, 10.500 CD, 500 video ve 6.000 notaya ulaşabilmektedirler. Kütüphanede CD, LP dinleme yeri DVD ve video seyretme olanaklarına otomasyon aracılığıyla ulaşılmaktadır. Kütüphanede konservatuvar öğrenci ve öğretim üyelerine üyelik verilmekte ve dışarıdan gelen kullanıcılara açık olarak hizmet vermektedir. Görsel ve işitsel malzemelerin bulunduğu birinci katta, CD dinleme yerleri ve video, DVD izleme kabinleri, müzik LP'leri ve bunların dinlenebileceği LP çalar ve Internet erişimli 3 adet PC bulunmaktadır. İkinci katta ise basılı malzemeler, kitap, nota ve dergiler yer almaktadır. Türk Bestecileri Arşivi kapsamında Kütüphaneye

Dr. Hamit Alacalıoğlu'nun arşivi bağışlanmış ayrıca Turing İstanbul Kütüphanesi'nin arşivi ise satın alınmıştır (Borusan...,2007).

2.6.3. Telif Hakları Ve Dijital Müzik Kütüphaneleri

İlk kez telif hakları 1702'li yıllarda İngiltere de yazarların yayınevleriyle arasındaki yayın haklarının paylaşılması talebi üzerine başlamıştır. Dijital kütüphane açısından internet üzerinden online olarak yapılan müzik kayıtlarını indirmeye olanak sağlayan Napster'in mahkemeyi kaybetmesiyle yeni boyut kazanan süreçte kullanıcıların hangi müzikleri kendi bilgisayarından paylaşımına açıp açamayacağı yapılan işin çoğaltma sayılıp sayılmayacağı yani yazarların ihlali söz konusu tartışılmaktadır. Dijital Kütüphanede hangi materyallerin kopyalanması depolanması ve erişimi için gerekenlerin belirlendiği bir süreçtedir. Kütüphane potansiyel anlamda dosyaları indiren depolayan kopyalayan paylaşan ve manipüle eden kullanıcılarla birlikte yasayı ihlal etme durumuyla karşı karşıyadır.

Kütüphanenin haklı kullanım çerçevesinde 4 temel faktörü şöyledir:

Amaç: Kütüphane kayıtları orijinal formlarda muhafaza ediyor yada basitçe onları dijital forma dönüştürüyor. Bununla birlikte bu kayıtların kullanımı için ticari amaç taşıyor.

Doğası: Yaratıcı gelişme genellikle adil kullanımı sınırlandıran konular arasındadır ve de müzik eserleri kolayca yaratıcı olarak addedilebilirler, eğitim ve araştırma amaçlı bir kullanım onaylandığında mahkeme bu amacın gerçekleşmesi adına çalışmanın doğasına uygun olacaktır.

Miktarı: Bu faktör çalışmanın tamamı kopya olduğu zaman biraz sorun yaratabilir yine de Napster örneğinde olduğu gibi eserin tamamı kopya olsa dahi adil kullanım söz konusu olabilir.

Etki: Pazara etkisi, kütüphanedeki müziklere erişimde sanatçının eş zamanlı piyasada ürünü sürmeyle doğacak etkinin sanatçının lehine olacağı söylenebilir (Ders Notları, 1999).

2.6.4. Kamuya İletim Hakkı

Eser sahipleri, eserlerinin asılları ya da kopyalarını telli ya da telsiz araçlar ile; kamuya iletimine-sunumuna izin verme ya da önleme hakkına sahip olacaklardır. Burada önemli olan bir husus, bu iletimin "talebe bağılı" hizmetler kapsamında eserlerin ve diğer koruma altındaki materyallerin kullanımını düzenlemesidir. Metin, film, fonogram,

yazılım ya da veri tabanı gibi sayısal bir biçime dönüştürülmüş materyallerle tanımlanan "talebe bağlı" hizmetler; topluma ya da bireylere, onların istedikleri yer ve zamanda ulaşılabilir ve iletilebilir olan hizmetlerdir. Böylelikle yazarlara, icracı sanatçılara, fonogram ve film yapımcılarına ve yayın kuruluşlarına; eserlerinin asılları ya da kopyalarını, bireylerce seçilmiş bir yer ve zamanda "talebe bağlı" olarak kamuya iletimine izin vermek ve önlemek amacıyla genel bir münhasır hak tanınmaktadır.

2. 7. Sanat Kütüphaneleri

Matbaanın bulunması ve Rönesans akımlarıyla sanata ve sanatçıya verilen önem artmıştır. Bunun sonucunda sanat bilgileri içeren materyallerde artma olmuştur. 1844 yılında Berlin Üniversitesi'nde sanat tarihi bölümü kürsüsü kurulmuştur. Qouvre Müzesinin halka açılmasıyla müze ve sanat galerileriyle birlikte bilgi hizmetleri de genel hizmet kapsamı içine 1931 yıllarında alınmıştır. Temel amaçları sanatla ilgili bilgi kaynaklarını bünyelerinde toplayarak kullanıcıya sunmak olan Sanat kütüphaneleri, okuyucu türü bakımında diğer kütüphane türlerinden ayrılmaktadır. Sanat kütüphaneleri kullanıcıları, konularına hakim sanatçı, sanat tarihçisi, öğretim görevlileri, öğrenciler den oluşan profesyoneller, yüksek öğretim düzeyindeki öğrenciler ve sanata ilgili olan belli sıfatları olmayan kişilerdir:

1. Geniş zaman dilimi içinde; edebiyat, tarih, felsefe, din, ekonomi, tiyatro, müzik gibi değişik konu alanlarında; kağıt üzerine basılı bilgi kaynaklarından görüntülerin saklandığı mikrografik yöntemlerle hazırlanan bilgi kaynaklarında bulunan bilgiye gereksinim duyan "sanat tarihçileri" ;
2. İlgilendiği sanat alanının değişik yönlerince bilgi arayan "araştırmacılar"
3. Sanat alanında "akademik çalışma yapanlar";
4. Yaşamın her alanındaki "sanatçılar"
5. Yapım tekniklerini eğitimle bütünleştirme yolunda çaba sarfeden "sanat eğitmenleri";
6. Sanat eserlerinin satışını yönlendiren "müzayedeciler" ;
7. Koruma üzerine teorik ve uygulamalı çalışmalarla ilgili bilgi toplayan "uzmanlar" ;

8. Teknolojiyi, mühendislik konularını, sanatı, tarihi kaynakları, standartları, teknik raporları, hükümet yayınlarını ve çevre çalışmalarını izlemek isteyen "mimarlar";
9. Kurumunun çalışmalarını yönlendiren "müzeciler" ;
10. Eski ve yeni görsel materyalle birlikte sergi ve satış kataloglarına ilgi duyan "modacılar" ve "tasarımcılar" ;
11. Topladığı sanat eserleri üzerine bilgi gereksinimi duyan "koleksiyoncular" dir (Pacey 1985).

Sanat kütüphaneleri genelde Milli Kütüphanelerde, üniversite kütüphanelerinde ve bazı halk ve özel kütüphanelerde tür olarak ayrı olurken bazı kütüphanelerde ise sadece bölüm olarak hizmet vermektedirler. Klasik kütüphanelerin basılı kitaplara gösterdikleri özen ve teknik işlemleri bu tür kütüphanelerde biraz koleksiyonun doğası gereği farklılıklar göstermektedir. Özellikle resimlerin korunması, onlara ait katalogların kullanımındaki hassaslık üst düzey de olmalıdır. Ülkemizde Milli Kütüphane Müzik ve Plastik sanatlar Şube Müdürlüğü altında hizmet veren "Sanat Kütüphanesi" vardır. Ayrıca özellikle özel üniversitelerde de "sanat kütüphaneleri" mevcuttur (Soyer, 1982).

Tarih boyunca sanat kütüphanelerinin türleri şunlar olmuştur:

1. Üniversitelerde Sanat Kütüphaneleri Koleksiyonları
2. Sanatla İlgili Eğitim Kurumlarının Kütüphaneleri Koleksiyonları
3. Halk Kütüphanelerinde Sanat Koleksiyonu
4. Özel Birimlerde ve Araştırma Enstitülerinde Sanat Koleksiyonu
5. Müze Kütüphaneleri

Sanatın her alanında verilen bilgi hizmetleri gün geçtikçe artış göstermektedir. Geleneksel olarak kütüphaneler sundukları hizmetleri çeşitlendirirken sanal ortam la da bütünleşmektedirler, Belirli bir mekanla sınırlı kalmaksızın grafik, görüntü ve metin'e World Wide Web ortamında elektronik yayıncılığın katkılarıyla erişim mümkün olmaktadır. Geçmişteki sınırlı bilgi erişim yerini büyük bir bolluğa bırakmaktadır. Kütüphaneler teknolojiyi izlemekle kalmayıp hizmetlerinin her aşamasında potansiyel kullanıcı gruplarının. Bilgi gereksinimlerini karşılama doğrultusunda yenilikler yapmaktadırlar. Kütüphanelerin, arşivlerin, dokümantasyon merkezlerinin, müzelerin, araştırma kurumlarının ve ilgili olabilecek çeşitli kurumların bütünleşmesi hizmet

ufkunun genişletilmesi doğrultusundaki çalışmalara büyük bir güç vermektedir (Soyer, 1982).

Kütüphaneler ve bilgi merkezleri geleneksel olarak bilinmekte ve gerçek ortamlarda kullanılmaktadır. Ancak sanal kütüphaneler de diğer kütüphanelerden farksız olarak, hatta daha geniş kapsamda hizmetler vermektedir. Son zamanlarda arada ayrım kalmaksızın her iki niteliği taşıyan bilgi kaynaklarını, kütüphaneleri ve bilgi merkezlerini kullanmak mümkün olmaktadır. Sanal ve gerçek ortamdaki kütüphaneler bütün alanlarda olduğu gibi sanat alanlarında çalışanlara bilgi hizmetleri vermektedirler. Hizmetlerinin kapsamını geliştirerek hizmet vermeye devam edeceklerdir (Soyer, 1982).

2.8. Sanat Ve Müzik Kütüphanesi Kullanımı

Anadolu ve Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi Görsel ve işitsel materyaller kullanım kuralları bu aşamada örnek olarak verilecektir. Görsel Bölüm'de videokaset, CD, vb. formatında olan kaynaklar bölümün açık olduğu saatlerde hizmete sunulmaktadır. Bu bölümdeki materyallerin kayıtlarına katalog tarama programından erişilebilmektedir. Materyallerin ödünç verme işlemlerinde özel kurallar uygulanır. Bölümde videokaset izlenebilir

2.8.1. Görsel Bölüm Kullanım Kuralları

Anadolu Üniversitesi akademik personeli bir defada 2 adet görsel materyali 7 gün için ödünç alabilir. Anadolu Üniversitesi idari personeli, doktora öğrencileri ve özel kullanıcılar bir defada 1 adet görsel materyali 7 gün için ödünç alabilir. Bölümdeki materyaller yüksek lisans öğrencilerine ve dış kullanıcılara ödünç verilmez.

2.8.2. İşitsel Bölüm Kullanım Kuralları

Üniversitede çeşitli fakültelerdeki görmeyen öğrencilerin ders materyalleri ve okumak istedikleri kitapların ses kayıtlarının yapıldığı ve kullanıma sunulduğu bölümdür. Materyaller bölümün açık olduğu saatlerde hizmete sunulmaktadır. Bu bölümdeki materyallerin kayıtlarına katalog tarama programından erişilebilir. Materyallerin ödünç verme işlemi özel kurallara göre yapılmaktadır. Bölümdeki koleksiyon gönüllü okuma yöntemiyle oluşturulmaktadır. Bölümdeki materyaller sadece görmeyen öğrencilerimize ödünç verilir. Bir defada 1 adet materyal 7 gün için ödünç alınabilir (Görsel..2000).

2.8.3. Cd-Rom Bilgi Taramaları Ve Kullanım Kuralları

Bilkent Üniversitesi öğretim üyelerinin, öğrencilerinin ve dışarıdan gelen araştırmacıların gereksinim duydukları bilgilere ilişkin bilgi taramaları kütüphanede kurulan yerel bilgisayar ağı sayesinde CD-ROM'lar ile yapılabilmektedir. CD-ROM'lardaki veri tabanları genel olarak bilgi tarama kaynaklarını (ikincil yayınlar, abstract veya indeks dergileri, rehberler, kataloglar vb) içermektedir.

1. Kompakt diskleri kullanabilmek için referans biriminden veya telefonla randevu alınması gerekmektedir. Referans birimi her gün 09:00-23:30 saatleri arasında hizmet vermektedir.
2. Randevu 1 saat için verilir. Taramaya başka bir kullanıcı gerek duymazsa kullanıcıdan gelen istek üzerine, süresi 1 saat daha uzatılır.
3. Sistem Bilkent Üniversitesi içi ve dışı herkese açıktır. (Bilkent Üniversitesi dışındaki lisans öğrencileri Çarşamba ve Pazar günleri tarama yapabilirler.)

2.8.4. Müzik Odası Kullanım Kuralları

Bu bölümde Bilkent üniversitesi Müzik odası hakkında bilgi ve ödünç verme bilgileri verilecektir. Öğrencileri klasik müzik içerikli notalar, CD ve kasetlerin bulunduğu Müzik Odası'nın açık olduğu saatlerde, dinleme kabinlerinde, müzik dinleyerek ders çalışma veya kitap okuma amacıyla faydalanabilmektedir. Koleksiyonda görme engelliler için yer alan braille piyano notaları, Üniversite dışı kullanıcılara da ödünç verilmektedir. Müzik Odası koleksiyonu, bilgisayar terminallerinden "Müzik Veri tabanı" seçilerek taranabilmektedir. Müzik materyallerinin ödünç verme işlemleri özel kurallara göre, Müzik Odası'ndan yapılmaktadır:

- 1-Bilkent Üniversitesi mensubu kişiler Müzik Odası materyallerini ödünç alabilirler. Ödünç materyal alırken kimlik göstermek gerekmektedir.
- 2-Müzik Bölümü tam zamanlı akademik personeli, bir defada 30 gün süre ile 20 nota, 15 gün süre ile 10 CD veya müzik kaseti ödünç alabilir.
- 3-Müzik Bölümü yarı zamanlı akademik personeli, bir defada 15 gün süre ile 10 nota, 5 CD veya müzik kaseti ödünç alabilir.
- 4-Müzik Bölümü öğrencileri bir defada 15 gün süre ile 4 CD veya müzik kaseti ödünç alabilir.

5-Bilkent Üniversitesi akademik ve idari personeli ile öğrencileri, bir defada 7 gün süre ile 4 CD veya müzik kaseti ödünç alabilir.

6-Partili notaların ait olduğu partiyonla birlikte ödünç verilmesi ve iade edilmesi gerekmektedir.

7-Braille notalar, Bilkent Üniversitesi mensubu olmayan kişilerce de, bir defada 5 adet olmak üzere 15 gün süre ile ödünç alınabilir.

8-Müzik Odası koleksiyonundaki materyallerin kaybedilmesi halinde, kullanıcı materyalin Merkez Bankası'nca ilan edilen o günkü kur üzerinden hesaplanacak fiyatına (notaların cilt fiyatı dahil) %50 ilave edilerek bulunan değeri ve varsa biriken gecikme ücretini ödemek durumundadır. Nota partilerinden biri bile kaybedilirse, kişi notanın bütününün fiyatını öder (Müzik Odası..2007).

2.8.5. Sanat Odası Kullanım Kuralları

1. Büyük çanta ve torba ile girilmez. Girildiği takdirde, çıkarken görevliye gösterilmesi mecburidir.
2. Yer sınırlı olduğundan, sanat koleksiyonu kullanıcısı olmayanlar, ders çalışmak amacıyla Sanat Odası'nı kullanamazlar.
3. Sayfaların yırtılıp, çizilmesi, zarar verilmesi yasaktır.
4. Makas, maket bıçağı vb. kullanılmaz.
5. Kitaplarda kesik veya eksik sayfa görüldüğünde görevliye haber verilmelidir.
6. Öncelikle bilgisayar taraması yapıldıktan sonra, raftan bakılabilecek miktarda kitap çıkarılmalıdır.
7. Yerde ve raf aralarında kitap okunmaz.
8. Yerinden çıkarılan kitaplar raf aralarına bırakılmamalı, masa üzerine konulmalıdır.
9. Sanat Koleksiyonu sadece Sanat Odası içinde kullanılır.
10. Sanat Odası'nın sürekli kullanıcılarının masadaki görevliden fotokopi kartı satın alıp, fotokopilerini kendilerinin çekmesi gerekmektedir. Gerekli olduğu durumlarda masaya kitabın bilgisi ve kimlik kartı bırakılarak fotokopi için dışarı çıkarılabilir. Döndükten sonra sayfalar tek tek kontrol edilir ve kimlik kartı iade edilir. Kitapta zarar görüldüğü takdirde sorumluluk okuyucuya aittir.

11. Kaydettirmeden Sanat Odası dışına kitap/dergi çıkarmak yasaktır. Çıkarken diğer katlara ait kitapların gösterilmesi gerekmektedir.

12. Sanat Odası'ndaki sınırlı sayıdaki bilgisayar sadece Türk Plastik Sanatlar Arşivi veritabanı ve Sanat Koleksiyonu'nu taramak içindir.

13. Fotoğraf veya video çekimi için masadaki görevliden form alıp, doldurmak gerekmektedir. Çekilen imajlar sadece kişisel amaçla veya sınıf sunumlarında kullanılabilir. Ticari amaçla kullanılması telif sahibinden izin alınmadıkça yasaktır.

14. Görevlilerin uyarılarına uyulması mecburidir (Sanat Odası, 2007).

21. yüzyıla girerken, hem dünyadaki hem de toplumdaki gelişmeler göz önüne alınarak bilgi üretebilen, iletişim kurabilen kısacası çok yönlü ve çevreye uyum sağlayabilen bireyler yetiştirmek amacıyla okullarında öğrencilerin ve çağın ihtiyaçlarını yeniden gözden geçirerek, çağın koşullarına ve beklentilerine uygun ortamlar düzenlemeleri gerekmektedir. Bu amaçla çok kanallı, teknolojiyi kullanabilen ve işbirliğine dayalı bir öğrenme sürecinde öğrencilere çeşitli kaynaklardan bilgiye ulaşabilecekleri, bilgiyi problem çözme, karar verme ve planlama amacıyla kullanabilecekleri, bilgiyi günlük yaşamında kullanabilecekleri, bilgisayarı bilgiye erişebilecekleri bir araç olarak görebilecekleri ortamlar hazırlanmalıdır.

BÖLÜM 3: BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Araştırma, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı “Temel Bilimler Bölümü”, “Türk Müziği Bölümü” ve “Türk Halk Oyunları Bölümü” öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Araştırma için öğrencilerinin tümü seçilmiştir. Öğrenci sayısının az olması evrenin tamamına ulaşılmasını mümkün kıldığından bu yöntem tercih edilmiştir. Araştırmada, Devlet Konservatuvarı’ndaki üç bölümün ders programı incelenerek öğrencilerin bilgi erişim becerilerini geliştirmelerine katkısı bulunup bulunmadığını ve varsa eksik becerileri belirlenecektir.

Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin çalışmaya katılım oranı Tablo 4’te verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi, söz konusu bölümlerde toplam 202 öğrenci bulunmaktadır. Bu öğrencilerin 129’u (%64’ü) araştırmaya katılmıştır. Bölümlere göre katılım oranı %58 ile %67 arasında değişmektedir. Elde edilen sonuçlara göre örneklemin evreni temsil ettiği söylenebilir.

Tablo 4: Araştırmaya Katılım Oranı/Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 2006-2007 Öğrenci sayıları

Bölüm	1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf	N	n	Katılım oranı
Temel Bilimler Bölümü	15	15	14	23	67	39	% 58
Türk Müziği Bölümü	15	14	15	24	68	45	% 66
Türk Halk Oyunları Bölümü	15	14	14	24	67	45	% 67
Toplam	45	43	43	71	202	129	% 64

Araştırmaya katılan 129 öğrencinin 39’u (%30) Temel Bilimler Bölümü, 45’i (%35) Türk Müziği Bölümü, 45’i (%35) Türk Halk Oyunları Bölümündendir (bkz. Tablo).

Tablo 5: Deneklerin Bölümlere Göre Dağılımı

Bölüm	n	%
Temel Bilimler Bölümü	39	30
Türk Müziği Bölümü	45	35
Türk Halk Oyunları Bölümü	45	35
Toplam	129	100,0

3.1. Anketin Hazırlanması

Araştırma için verilerin toplanması amacıyla bilgi erişim becerileri, bilgi kaynaklarını kullanma, bilgi okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı standartları ve bilgi okuryazarlığı programları incelenerek bir anket hazırlanmıştır. Araştırmada uygulanan anket bilgi gereksinimi, bilgi becerileri düzeyi, bilginin aranması, bilgiye erişim aşamalarına yönelik becerileri kapsamaktadır.

Araştırma kapsamında uygulanan ankette bilgi erişim becerileri ve bilgi kaynaklarını kullanmaya yönelik her biri üç bölümden oluşan 30 soru hazırlanmıştır. (Bkz: Ek1). Öğrencilerden her soruya üç yanıt vermesi istenmiştir. Sorunun birinci bölümde konservatuvar öğrencilerinin ilgili aşamada zorlanma derecelerini belirtmeleri istenmiştir. Zorlanma dereceleri için 5'li Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Ölçekte “çok zorlanıyorum= 1”, “zorlanıyorum= 2”, “kararsızım= 3”, “zorlanmıyorum= 4” ve “hiç zorlanmıyorum= 5” şeklinde puanlama yapılmıştır. Verilerin ortalamaların değerlendirilmesinde 0-0,99 = çok zorlanıyorum; 1-1,99 = zorlanıyorum; 2-2,99 = kararsızım; 3-3,99 = zorlanmıyorum; 4-5 = hiç zorlanmıyorum puan dağılımı kullanılmıştır. Anketin cevaplanmasında ikinci cevap ilgili konudaki bilgi erişim becerileri ile ilgili eğitim alıp almadıkları sorulmuş, bu aşamayı evet (E) veya hayır (H) şeklinde cevaplamaları istenmiştir. Üçüncü aşamada öğrencilerin bilgi erişim düzeyleri ile ilgili eğitim almak isteyip istemedikleri evet (E) ve hayır (H) seçenekleri seçmeleri şeklinde sorulmuştur. Ankete katılan öğrencilerden her soruya üç yanıt vermeleri beklenmiştir. Anket sonuçları da benzer şekilde üç bölüm altında değerlendirilecektir. Birinci bölümde öğrencilerin söz konusu durumlarla ilgili beceri düzeyleri, ikinci bölümde konservatuvar öğrencilerinin eğitim süreçlerinde bilgi erişim becerileri konusunda eğitim alıp almadıkları ve üçüncü bölümde bu konularda eğitim almak isteyip istemedikleri üzerinde durulacaktır.

Araştırmaya başlamadan önce bir pilot çalışma yapılmıştır.

3. 2. Pilot Çalışma

Araştırma uygulanacak anketin süresi, ifadelerin anlaşılabilirliği, öğrenci düzeylerine uygunluğu gibi uygulama aşamasında çıkması muhtemel sorunları anlamak, varsa düzeltmeler yapmak amacıyla Sakarya Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğrencileri (530) üzerinde 43 öğrenciye yönelik bir pilot çalışma uygulanmıştır.

Anket sorularının anlaşılabilir olduğu görülmüş sorularda değişikliğe gidilmemiştir. Öğrencilere anketi cevaplama süresi olarak 10-20 dakikanın yeterli olduğu görülmüştür. Öğrencilerin anket formunun başında yazılı ve ankete başlarken sözlü olarak her soru için üç cevap vermeleri istenmesine/hatırlatılmasına rağmen Pilot uygulamada soruların birinci aşamasını işaretleyen öğrencilerin ikinci ve üçüncü aşamaları görmedikleri dolayısıyla işaretlemedikleri görülmüştür. Pilot uygulamada anket cevaplanırken öğrenciler arasında dolaşarak bu konuda gerekli uyarıların yapılması geniş ölçekli çalışmada da yapılmasının gerekli olduğunu göstermiştir. Pilot uygulamadaki anketin güvenilirlik katsayısı Alpha .91 olarak bulunmuştur.

3. 3. Bilgi Erişim Çalışması

Anketin geçerliği ve soruların anlaşılabilirliği açısından test edilmesi amacıyla uygulanan pilot uygulamada anketin güvenilirlik katsayısının yüksek olduğunun görülmesi ve soruların öğrenciler tarafından anlaşılması üzerine öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeyleri üzerine çalışma başlatılmıştır. Anket uygulamasında ders sorumlusunun bulunmasına ve ders saatinde olmasına özen gösterilmiştir. Pilot uygulamada görülen yönlendirme gereksinimi doğrultusunda ders sorumlularına ve öğrencilere gerekli uyarılar yapılmıştır. Anket uygulamasında öğrencilerin/evrenin tamamına ulaşamamıştır.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda kendi öğrencilerin yönelik özel müzik ve sanat kütüphanesi yoktur. Konservatuvar öğrencileri bilgi gereksinimlerini karşılamak için Sakarya üniversitesi Esentepe kampusunda bulunan Merkez Kütüphaneyi kullanmaktadır. Anket uygulamasında verilerin değerlendirilmesine geçmeden önce Sakarya Üniversitesi Merkez Kütüphanesi hakkında bilgi vermesinin faydalı olacağı düşünülmüştür.

3.3.1. Araştırma Alanı: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Sakarya Üniversitesi 1992 yılında eğitim ve öğretime başlamıştır. Sakarya ili ve ilçelerinde eğitim ve öğretime devam etmektedir. Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 1997 yılında kurulmuştur. İlk öğrencisini 2000-2001 öğretim yılında "Temel Bilimler Bölümü" ne Özel Yetenek Sınavı ile 15 öğrenci olarak başlamıştır. Daha sonra 2000-2001 Öğretim yılı içinde "Türk Müziği Bölümü" ve "Türk Halk Oyunları Bölümü" 2001 yılı Şubat ayında açılmıştır. Konservatuvar bünyesindeki her yıl Temel Bilimler Bölümü'ne 15, Türk Müziği Bölümü'ne 15 ve Türk Halk Oyunları Bölümü'ne 15 olmak üzere Özel Yetenek Sınavı ile toplam 45 öğrenci alınmaktadır.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda bütün bölümlerde piyano ve Türk sazı zorunlu ders olarak alınmaktadır. Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda lisansüstü eğitim verilmektedir. Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda mesleki ağırlıklı çok yönlü dersler okutulmaktadır. (Bkz. Ek-2)

Tablo 6: Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğrenci Öğretim Elemanı Sayısı

Bölüm	1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf	N
Temel Bilimler Bölümü	15	15	14	23	67
Türk Müziği Bölümü	15	14	15	24	68
Türk Halk Oyunları Bölümü	15	14	14	24	67
Toplam	45	43	43	71	202
Öğretim Üyesi					4
Öğretim Elemanı					26

3.3.2. Sakarya Üniversitesi Merkez Kütüphanesi

Araştırma alanı olarak belirlenen Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğretim üyeleri ve öğrencileri bilgi gereksinimlerini aynı yerleşkede bulunan Sakarya Üniversitesi Merkez Kütüphane'sinde karşılamaktadırlar. Sakarya Üniversitesi bünyesinde üç kütüphane bulunmaktadır: Esentepe Kampusu'nda Merkez Kütüphane, İlahiyat fakültesi Kütüphanesi ve Hendek İlçesinde Eğitim Fakültesi Kütüphanesi. Üç kütüphanede otomasyonla birbirine bağlı olarak Üniversite'nin öğretim elemanlarına, personeline ve öğrencilerine hizmet vermektedir. Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencileri yoğun olarak Esentepe Kampusu'nda bulunan Merkez kütüphaneyi kullanmaktadırlar. Sakarya Üniversitesi Merkez Kütüphanesi 15 çalışanı hizmet vermektedir. Açık raf olarak hizmet veren kütüphanede Koleksiyonda bulunan yaklaşık 80.000 kitabın künyesi kütüphane otomasyon programında kayıtlıdır ve İlahiyat ve Eğitim Fakültesi Kütüphane kayıtlarıyla beraber web katalog üzerinden taramaya açıktır. Kullanıcı katalog taramasını kütüphane dışından, örneğin Fakülte İnternet Merkezindeki bilgisayarları kullanarak web üzerinden kendisi yapabildiği gibi Kütüphane içinde personelden de isteyebilmektedir. Kampüs Kütüphanesi içinde kullanıcılara açık terminal bulunmaktadır. Katalog taraması sonucunda yer numarası ve künye bilgileri saptanan kaynaklara kullanıcının kendisi ulaşabilmektedir. Öğrencilerin Üniversite'nin abone olduğu veritabanlarına Merkez Kütüphane terminallerinden veya

Kampus ve Fakülte'deki internet merkezlerinde bulunan terminallerden erişim olanakları da vardır (Genel Bilgiler 2004).

3.4. Verilerin Analizi

3.4.1. Öğrencilerin Bilgi Erişim Beceri Düzeyleri

Öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeylerini belirlemek amacıyla çeşitli etkinlikleri içeren 30 soruluk anketin birinci bölümünde yer alan düzey belirleme verileri Tablo 7'de sunulmuştur. Öğrencilerin bu aşama için ilgili faaliyetleriyle ilgili olarak düzeylerini belirlemek için 5'li Likert tipi ölçeği işaretlemeleri istenmiştir. Öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeylerini belirlemek amacıyla yaptıkları işaretleme verileri incelendiğinde 30 soruda 10 "kararsızım" (2-2,99) Bilgi gereksinimi başkalarına açıklamakta, Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman planlaması yapmakta, Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte, Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta, Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamli sözcükler ve ilişkili terimleri belirlemekte, Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğimi anlamakta, Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte, Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta, Ödünç kitap almakta, Eriştığım bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık unsurları açısından değerlendirmekte seçeneğini işaretlemişlerdir.

Öğrencilerin diğer sorular için (20 soru) "zorlanmıyorum" (3-3.99) seçeneğini, araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta, araştırma konusunu genişletmekte, gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilmekte, hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha yararlı olabileceğine anlamakta, farklı türdeki bilgi kaynaklarını kullanmakta, bilginin ve bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında nasıl düzenlendiğini anlamakta, araştırma yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını seçmekte, kütüphane katalogunu kullanmakta, diğer kütüphaneleri kullanmakta, müzik kütüphanelerini kullanmakta, bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar denemekte, başka kütüphanelerden kaynak sağlanması için kütüphanemizin verdiği hizmetlerden yararlanmakta, internette arama yapmakta, web kaynaklarını kullanmakta, bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden uygun olanını seçmekte, bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapmakta, elektronik bilgi erişim sistemlerindeki yönlendirici bilgileri anlamakta, web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirmekte, bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri "ve, veya, değil" (and, or, not) kullanarak

belirlemekte, bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden uygun olanını seçmekte işaretledikleri görülmüştür. Öğrencilerin bilgi erişim becerileri düzeylerini işaretlerken “çok zorlanıyorum”, “zorlanıyorum” veya “hiç zorlanmıyorum” seçeneklerini işaretlemedikleri görülmektedir.

Öğrencilerin “kararsız” (2-2,99) olduklarını belirttikleri sorular incelendiğinde bilgi gereksinimini tanımlama, planlama, bilgi aramada, kütüphane kullanımı aşaması ve erişilen bilginin değerlendirilmesinde kararsız kaldıkları görülmektedir.

Tablo 7: Öğrencilerin Bilgi Erişim Beceri Düzeylerine Göre Ortalamaları

	\bar{X}	ss
1. Araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta	3,04	1,01
2. Bilgi gereksinimimi başkalarına açıklamakta	2,94	,96
3. Araştırma konusunu genişletmekte /daraltmakta	3,11	1,11
4. Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman planlaması yapmakta	2,99	1,15
5. Gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilmekte	3,08	1,2
6. Hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha yararlı olabileceğine anlamakta	3,24	,97
7. Farklı türdeki bilgi kaynaklarını (ansiklopedi, dergi, rehber, yıllık gibi) kullanmakta	3,42	1,18
8. Bilginin ve Bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında nasıl düzenlendiğini anlamakta (kütüphane sınıflama sistemleri, konu başlıkları vb.)	3,01	1,28
9. Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte	2,53	1,23
10. Araştırma Yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını (bibliyografya, indeks, veritabanı, web vb.) seçmekte	3,43	1,24
11. Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta	2,78	1,3
12. Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamlı sözcükler ve ilişkili terimleri belirlemekte	2,76	1,17
13. Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğimi anlamakta	2,83	1,11
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta	3,22	1,15
15. Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte	2,62	1,29
16. Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta	2,69	1,23
17. Ödünç kitap almakta	2,93	1,28
18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta	3,21	1,25
19. Müzik Kütüphanelerini kullanmakta	3,13	1,19
20. Bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar denemekte	3,52	1,08
21. Başka Kütüphanelerden kaynak sağlanması için kütüphanemizin verdiği hizmetlerden yararlanmakta	3,23	1,10
22. Eriştiğim bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık unsurları açısından değerlendirmekte	2,79	1,14
23. İnternette arama yapmakta	3,67	1,02
24. Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler, elektronik indeksler) kullanmakta	3,71	1,07
25. Web arama motorlarını (google, altavista, yahoo gibi) kullanmakta	3,28	1,13
26. Bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri “ve, veya, değil” (and,or, not) kullanarak belirlemekte	3,46	1,09
27. Bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapmakta	3,28	1,17
28. Elektronik bilgi erişim sistemlerindeki (veritabanları, arama motorları, vb) yönlendirici bilgileri anlamakta	3,12	1,21

Tablo 7'nin devamıdır.

29. Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirmekte	3,40	,96
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden (print, fotokopi, tarayıcı, disket, CD vb.) uygun olanını seçmekte	3,43	,94
Toplam	3,13	1.14

\bar{X} : ortalama
ss: standart sapma

Öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeyleri bölümleri dikkate alınarak da incelenmiştir (bkz. Tablo 8). Temel Bilimler Bölümü öğrencilerinin 12 soruda "kararsız" (2-2,99) seçeneğini işaretledikleri görülmüştür. Bu sorular: bilgi erişim sistemlerindeki yönlendirici bilgileri anlamakta, bilginin nasıl düzenlendiğini anlamakta, en uygun araştırma yöntemini seçmekte, danışma kaynaklarını kullanmakta, anahtar kelimeler ve eşanlamlı sözcükler belirlemekte, bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı anlamakta, katalogdaki bilgileri anlamakta, katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta, ödünç kitap almakta, müzik kütüphanelerini kullanmakta, bilgiyi nitelik açısından değerlendirmekte, bilgi erişim sistemlerindeki yönlendirici bilgileri anlamakta olarak sıralanmaktadır.

Temel Bilimler Bölümü öğrencilerinin diğer sorularda zorlanmadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin bilgi gereksinimlerini karşılamak için kullandıkları kütüphane genelde Merkez Kütüphane olması, Devlet Konservatuvarı'nda müzik kütüphanesi olmaması bu alanda zorlanmalarına neden olarak gösterilebilir.

Sonuç olarak, Temel Bilimler Bölümü öğrencilerinin ilgili bulguların genel bulgulardan çok farklı olmadıkları görülmekle birlikte genel ortalama olarak en çok zorlanan bölüm oldukları görülmektedir.

Türk Halk Oyunları Bölümü öğrencilerinin 13 soruda zorlandıkları görülmüştür. Türk Halk Oyunları Bölümü 13 soru ile soru sayısı olarak en çok zorlanan Bölüm olarak dikkat çekmektedir. Söz konusu sorular şunlardır: Araştırma konusuna tanımlamakta, bilgiyi nitelik açısından değerlendirmekte, bilgi gereksinimimi açıklamakta, bilgiye erişimde zaman planlaması yapmakta, bilginin nasıl düzenlendiğini anlamakta, en uygun araştırma yöntemini seçmekte, danışma kaynaklarını kullanmakta, anahtar kelimeler ve eşanlamlı sözcükler belirlemekte, bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı anlamakta, kütüphane katalogunu kullanmakta, katalogdaki bilgileri anlamakta, katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta, araştırma konusunu genişletmekte.

Türk Müziği Bölümü öğrencilerinin; bilgi gereksinimini açıklamakta, en uygun araştırma yöntemini seçmekte, katalogdaki bilgileri anlamakta, katalogda bulunduğu kaynağı rafta bulmakta, bilgiyi nitelik açısından değerlendirmekte “karasız” oldukları görülmektedir. Türk Müziği Bölümü öğrencilerinin sadece 5 soruda ortalamalarının 3,00’in altında kalması dikkat çekmiştir. Ayrıca ortalama değeri en yüksek olan bölümdür. İnternette arama yapmak ve Web kaynaklarını kullanmada ortalama değerinin 4,00 üzerinde olması da dikkat çekmiştir.

Tablo 8: Öğrencilerin Bölümlere Göre Bilgi Erişim Beceri Düzeyleri Dağılımı

Sorular	Temel Bilimler		Türk Halk Oyunları		Türk Müziği	
	\bar{X}	ss	\bar{X}	ss	\bar{X}	ss
1. Araştırma konusuna tanımlamakta	3,28	1,00	2,60	0,86	3,27	1,03
2. Bilgi gereksinimini açıklamakta	3,00	0,95	2,87	0,89	2,96	1,07
3. Araştırma konusunu genişletmekte	3,36	1,01	2,84	1,13	3,16	1,15
4. Bilgiye erişimde zaman planlaması yapmakta	3,08	1,20	2,64	1,17	3,24	1,03
5. Bilgiyi nerede ve nasıl bulacağını bilmekte	2,97	1,29	3,00	1,13	3,24	1,19
6. Konu açısından bilgi kaynağını seçmekte	3,36	0,87	3,11	1,03	3,27	0,99
7. Bilgi kaynaklarını kullanmakta	3,26	1,35	3,33	1,15	3,64	1,03
8. Bilginin nasıl düzenlendiğini anlamakta	2,87	1,24	2,89	1,28	3,24	1,28
9. En uygun araştırma yöntemini seçmekte	2,23	1,16	2,47	1,14	2,84	1,33
10. En uygun bilgi erişim kaynağını seçmekte	3,28	1,21	3,44	1,20	3,56	1,32
11. Danışma kaynaklarını kullanmakta	2,36	1,25	2,78	1,20	3,16	1,35
12. Anahtar kelimeler ve eşanlamlı sözcükler belirlemekte	2,44	1,19	2,69	0,97	3,16	1,26
13. Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı anlamakta	2,56	1,10	2,71	0,99	3,18	1,17
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta	3,46	1,21	2,71	1,06	3,53	1,04
15. Katalogdaki bilgileri anlamakta	2,18	1,05	2,84	1,31	2,78	1,40
16. Katalogda bulunduğu kaynağı rafta bulmakta	2,31	0,86	2,89	1,17	2,82	1,48
17. Ödünç kitap almakta	2,46	0,82	3,24	1,37	3,02	1,42
18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta	3,03	1,11	3,36	1,25	3,22	1,38
19. Müzik kütüphanelerini kullanmakta	2,46	1,05	3,36	1,15	3,49	1,12
20. Bilgi aramada farklı yaklaşımlar denemekte	3,59	1,07	3,24	1,03	3,73	1,10
21. Başka kütüphanelerden yararlanmakta	3,03	1,04	3,16	1,04	3,49	1,18
22. Bilgiyi nitelik açısından değerlendirmekte	2,56	1,21	2,80	1,08	2,98	1,14
23. İnternette arama yapmakta	3,36	1,20	3,62	0,91	4,00	0,88
24. Web kaynaklarını kullanmakta	3,62	1,02	3,40	1,23	4,11	0,80
25. Web arama motorlarını kullanmakta	3,33	1,11	3,20	1,22	3,31	1,08
26. Bilgi aramada “ve, veya, değil” işleçlerini kullanmakta	3,49	1,07	3,24	1,11	3,64	1,07
27. Bilgisayarda tarih, dil ve tür gibi sınırlı arama yapmakta	3,36	1,11	3,22	1,17	3,27	1,23
28. Bilgi erişim sistemlerindeki yönlendirici bilgileri anlamakta	2,82	1,19	3,36	1,15	3,11	1,27
29. Web kaynaklarını nitelik açısından değerlendirmekte	3,26	0,94	3,49	0,94	3,44	1,01
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden seçmekte	3,33	0,94	3,42	0,97	3,60	0,91
Toplam	2,99	1,09	3,06	1,11	3,32	1,16

\bar{X} : ortalama

ss: standart sapma

Bölümler dikkate alınarak Tablo incelendiğinde 4 soruda her bölüm öğrencilerinin; en uygun araştırma yöntemini seçme, katalogdaki bilgileri anlama, katalogda bulunduğunu kaynağı rafta bulma ve bilgiyi nitelik açısından değerlendirme aşamalarında zorlandıkları görülmektedir. Söz konusu dört etkinlik incelendiğinde ikisinin kütüphane kullanma becerisi, birinin araştırma yöntemi ve diğerinin de bilginin nitelik açısından değerlendirilmesi ile ilgili oldukları görülmektedir. Söz konusu yeterliliklerin kütüphanede kazandırılması beklenmekle birlikte özellikle araştırma yöntemleri dersinin bu kapsam da verilmesinin gerekli olduğu da gözden kaçmamaktadır. Bölümler arası veriler incelendiğinde bilgi erişim beceri düzeyi en başarılı bölümün Türk Müziği, yetersiz bölümün ise Temel Bilimler olduğu görülmüştür.

Sonuç olarak, bütün bölümlerin ders programı incelenmiş bilgi erişim beceri düzeyine yönelik doğrudan bir dersin verilmediği saptanmıştır. Öğrencilerin bu konuda kendilerini bazı etkinliklerde yeterli görmeleri, önceki eğitimlerinde (orta öğretim, kurs, seminer) aldıkları eğitim ve kişisel ilgi ve beceri düzeyleriyle ilgi olarak açıklanabilir. Müfredata bağlı bir bilgi erişim beceri düzeyinin verilmediği veya geliştirilmediği bilinmektedir.

Öğrencilerin Bölümler açısından farklılıkların istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) ve Tukey HSD testi ile saptanmaya çalışılmıştır. Bu testte anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır (Büyüköztürk 2002: 47; bkz. Tablo 9). Varyans analizi sonucuna göre p-değerleri 0.05'den küçük olan araştırma konusuna tanımlama, bilgi gereksinimini açıklama, araştırma konusunu genişletme, bilgiyi nerede ve nasıl bulacağını bilme, farklı türdeki bilgi kaynaklarını kullanma, danışma kaynaklarını kullanma, anahtar kelimeler ve eş anlamlı sözcükler belirleme, katalogdaki bilgileri anlama, web kaynaklarını kullanma, internette arama yapma ve bilgiyi nitelik açısından değerlendirme konularında öğrencilerin zorlanma düzeylerinde bölümler arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür (bkz.: Tablo 9). P değeri 0.05'den büyük olan diğer etkinliklerde ise bölümler arası anlamlı bir farkın olmadığı kabul edilmiştir.

Tablo 9 : Öğrencilerin Bilgi Erişim Beceri Düzeyleri açısından Bölümler Arası Farklılıkların Anlamlılığı

Etkinlikler	F	p
1. Araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta	3,726	,027
2. Bilgi gereksinimimi başkalarına açıklamakta	7,596	,001
3. Araştırma konusunu genişletmekte /daraltmakta	3,393	,037
4. Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman planlaması yapmakta	2,81	,064
5. Gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilmekte	4,283	,016
6. Hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha yararlı olabileceğine anlamakta	0,723	,487
7. Farklı türdeki bilgi kaynaklarını (ansiklopedi, dergi, rehber, yıllık gibi) kullanmakta	10,35 3	0
8. Bilginin ve Bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında nasıl düzenlendiğini anlamakta (kütüphane sınıflama sistemleri, konu başlıkları vb.)	2,499	,086
9. Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte	2,053	,133
10. Araştırma Yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını (bibliyografya, indeks, veritabanı, web vb.) seçmekte	1,378	,256
11. Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta	4,402	,014
12. Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamlı sözcükler ve ilişkili terimleri belirlemekte	7,136	,001
13. Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğimi anlamakta	0,208	,813
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta	2,344	,1
15. 15. Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte	3,348	,038
16. 16. Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta	0,674	,512
17. 17. Ödünç kitap almakta	0,71	,494
18. 18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta	1,323	,27
19. Müzik Kütüphanelerini kullanmakta	1,203	,304
20. Bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar denemekte	2,75	,068
21. Başka Kütüphanelerden kaynak sağlanması için kütüphanemizin verdiği hizmetlerden yararlanmakta	0,504	,605
22. Eriştığım bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık unsurları açısından değerlendirmekte	4,122	,018
23. İnternette arama yapmakta	4,324	,015
24. Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler, elektronik indeksler) kullanmakta	5,581	,005
25. Web arama motorlarını (google, altavista, yahoo gibi) kullanmakta	0,17	,843
26. Bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri “ve, veya, değil” (and,or, not) kullanarak belirlemekte	1,55	,216
27. Bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapmakta	0,146	,865
28. Elektronik bilgi erişim sistemlerindeki (veritabanları, arama motorları, vb) yönlendirici bilgileri anlamakta	2,065	,131
29. Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirmekte	0,667	,515
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden (print, fotokopi, tarayıcı, disket, CD vb.) uygun olanını seçmekte	1,403	,25

Bölümler arasında anlamlı farklılıkların bulunduğuna ilişkin olarak da, Tukey HSD testinden yararlanılmıştır (Tablo 10). Buna göre Temel Bilimler Bölümü öğrencileri Araştırma konusuna tanımlamak (1) kütüphane katalogunu kullanmak (14), katalogdaki bilgileri anlamak (15), ödünç kitap almak (17), müzik Kütüphanelerini kullanmak (19) işlemlerinde Türk Halk Oyunları Bölümü öğrencilerinden, anahtar

kelimeler ve eşanlamlı sözcükler belirlemek (12), bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğimi anlamak (13), müzik Kütüphanelerini kullanmak (19), İnternette arama yapmak (23), konularında ise Türk Müziği Bölümü öğrencilerine göre daha çok zorlandıkları görülmüştür. Bunun yanında Türk Halk Oyunları Bölümü öğrencileri araştırma konusuna tanımlama (1), kütüphane katalogunu kullanma (14), Web kaynaklarını kullanma (23) Türk müziği Bölümü öğrencilerine göre daha çok zorlandıkları görülmüştür. Sonuç olarak Türk Müziği Bölümü öğrencilerinin diğer iki bölüm öğrencilerine göre etkinliklerde daha az zorlandıklarını söylemek mümkün olacaktır.

Tablo 10 : Öğrencilerin Bölümlere Göre Bilgi Erişim Etkinliklerinde Zorlanma Düzeyleri Açısından Bölümler Arası Farklılıklar (Tukey HSD Testi)

1. Araştırma konusuna tanımlamakta	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	,6821(*)
			Türk Müziği	,5538
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	-,6821(*)
			Türk Müziği	-,6667(*)
		Türk Müziği	Temel Bilimler	,5538
			Türk Halk Oyunları	,6667(*)
11. Danışma kaynaklarını kullanmakta	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	-,4188
			Türk Müziği	-,7966(*)
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	,4188
			Türk Müziği	-,3778
		Türk Müziği	Temel Bilimler	,7966(*)
			Türk Halk Oyunları	,3778
12Anahtar kelimeler ve eşanlamlı sözcükler belirlemekte	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	-,2530
			Türk Müziği	-,7197(*)
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	,2530
			Türk Müziği	-,4667
		Türk Müziği	Temel Bilimler	,7197(*)
			Türk Halk Oyunları	,4667

Tablo 10'un devamıdır.

13 Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğimi anlamakta	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	-,1470
			Türk Müziği	-,6137(*)
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	,1470
			Türk Müziği	-,4667
		Türk Müziği	Temel Bilimler	,6137(*)
			Türk Halk Oyunları	,4667
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	,7504(*)
			Türk Müziği	,4667
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	-,7504(*)
			Türk Müziği	-,8222(*)
		Türk Müziği	Temel Bilimler	,4667
			Türk Halk Oyunları	,8222(*)
15.Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	-,6650(*)
			Türk Müziği	-,5983
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	,6650(*)
			Türk Müziği	6,,667
		Türk Müziği	Temel Bilimler	-,5999
			Türk Halk Oyunları	-,5999
17. Ödünç kitap almakta	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	-,7829(*)
			Türk Müziği	-,5607
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	,7829(*)
			Türk Müziği	,2222
		Türk Müziği	Temel Bilimler	,5607
			Türk Halk Oyunları	-,2222
19. Müzik Kütüphanelerini kullanmakta	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	-,8940(*)
			Türk Müziği	-1,0274(*)
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	,8940(*)
			Türk Müziği	-,1333
		Türk Müziği	Temel Bilimler	1,0274(*)

Tablo 10'un devamıdır.

			Türk Halk Oyunları	,1333
23. İnternette arama yapmakta	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	-,2632
			Türk Müziği	-,6410(*)
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	,2632
			Türk Müziği	-,3778
		Türk Müziği	Temel Bilimler	,6410(*)
			Türk Halk Oyunları	,3778
24. Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler, elektronik indeksler) kullanmakta	Tukey HSD	Temel Bilimler	Türk Halk Oyunları	,2154
			Türk Müziği	-,4957
		Türk Halk Oyunları	Temel Bilimler	-,2154
			Türk Müziği	-,7111(*)
		Türk Müziği	Temel Bilimler	,4957
			Türk Halk Oyunları	,7111(*)

*: lehte fark

-*: aleyhte fark

3.4.2.Öğrencilerin Bilgi Erişim Becerileri Konularında Eğitim Almış Olma Durumları

Konservatuvar öğrencilerine uygulanan ankette yer alan konularla ilgili bilgi erişim beceri düzeylerine giren konularda eğitim alıp almadıkları da sorulmuştur. Konservatuvar öğrencilerinin eğitimleri süresince almış oldukları dersler ve buna bağlı olarak kazanmış oldukları beceriler kapsamında bilgi erişim becerilerinin olup olmadığının belirlenmesi hedeflenmiştir. Devlet Konservatuvarlarında bilgi erişim becerilerini geliştiren doğrudan bir dersin verilmediği bilinmektedir. Fakat öğrencilerin üniversite öncesi aldıkları eğitimlerinde bilgi erişim becerilerini ders dışı kurslar, seminerler aracılığıyla kazanılmış olabileceği gibi ilk ve orta öğretimde de söz konusu becerilerin kazanılmış olması olasılığı bulunmaktadır.

Öğrencilerin araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacını tanımlamak, Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmek, Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmak, Bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri "ve, veya, değil" (and,or,not)

kullanarak belirlemek konularında %90 ve üzeri eğitim almadıklarını söyledikleri belirlenmiştir.

Öğrencilerin en çok eğitim aldıkları konular ise internette arama yapma (%19.4), Web kaynaklarını kullanma (%18.12), bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapma (%19.4) , Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirme (%21.7) ve bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden uygun olanını seçme(%20.9) konuları olduğunu görülmüştür.

Öğrencilerin ders programları incelendiğinde bilgisayar kullanmaya yönelik eğitim aldıkları görülmektedir. Özellikle en çok Web, internet ve bilgisayarla ilgili konularda ders aldıklarını belirtmelerinin nedeni olarak, teknolojiyi çok kullanmaları, bilen kişilerden yardım almaları, kurs ve bilgisayara giriş dersinden alınan becerilerin eğitim olarak algılanması ile açıklanabilir. Özellikle %21.7'le en çok Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirme konusunda eğitim aldıklarını belirtmeleri bu konuda bilgi sahibi ve kendine güven duyma ile doğru orantılı olduğu söylenebilir.

Tablo 11: Öğrencilerin Bilgi Erişim Beceri Etkinlikleriyle İlgili Eğitim Alma Durumları

Sorular	Evet	Hayır	Cevapsız	Toplam
1. Araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta	12 %9.3	117 %90.7	-	129 %100
2. Bilgi gereksinimimi başkalarına açıklamakta	13 %10.1	115 %89.1	1 %0.8	129 %100
3. Araştırma konusunu genişletmekte /daraltmakta	16 %12.4	112 %86.8	1 %1.15	129 %100
4. Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman planlaması yapmakta	19 %14.7	109 %84.5	1 %0.8	129 %100
5. Gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilmekte	10 %7.8	116 %89.9	3 %2.3	129 %100
6. Hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha yararlı olabileceğine anlamakta	15 %11.6	111 %86	3 %2.3	129 %100
7. Farklı türdeki bilgi kaynaklarını (ansiklopedi, dergi, rehber, yıllık gibi) kullanmakta	17 %13.2	109 %84.5	3 %1.15	129 %100
8. Bilginin ve Bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında nasıl düzenlendiğini anlamakta	20 %15.5	108 %83.7	1 %0.8	129 %100
9. Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte	10 %7.8	118 %91.4	1 %0.8	129 %100
10. Araştırma Yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını (bibliyografya, indeks, veritabanı, web vb.) seçmekte	15 %11.6	112 %86.1	3 %2.3	129 %100
11. Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta	10 %7.8	117 %90.14	2 %1.60	129 %100
12. Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamlı sözcükler ve ilişkili terimleri belirlemekte	11 %8.71	116 %89.9	2 %1.60	129 %100
13. Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarında hangi tür bilgi edebileceğimi anlamakta	15 %10.32	113 %87.62	1 %0.8	129 %100
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta	12 %10.32	116 %89.45	1 %0.8	129 %100
15. Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte	14 %10.9	111 %86	4 %3.1	129 %100
16. Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta	11 %8.5	112 %86.8	6 %4.7	129 %100
17. Ödünç kitap almakta	6 %4.7	116 %89.9	7 %5.4	129 %100
18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta	9 %7.0	113 %87.6	7 %5.4	129 %100
19. Müzik Kütüphanelerini kullanmakta	10 %7.8	114 %88.4	5 %3.9	129 %100
20. Bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar denemekte	19 %14.7	109 %84.5	1 %0.8	129 %100
21. Başka Kütüphanelerden kaynak sağlanması için kütüphanemizin verdiği hizmetlerden yararlanmakta	118 %14	111 %86	-	129 %100
22. Eriştığım bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık unsurları açısından değerlendirmekte	14 %10.9	114 %88.4	1 %0.8	129 %100
23. İnternette arama yapmakta	25 %19.4	103 %79.8	1 %0.8	129 %100
24. Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler, elektronik indeksler) kullanmakta	19 %18.12	103 %79.8	7 %5.4	129 %100
25. Web arama motorlarını (google, altavista, yahoo gibi) kullanmakta	73 %16.74	359 %82.34	4 %3.1	129 %100
26. Bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri "ve, veya, değil" (and,or, not) kullanarak belirlemekte	7 %14.45	117 %90.14	5 %2.75	129 %100
27. Bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapmakta	25 %19.4	103 %79.8	1 %0.8	129 %100
28. Elektronik bilgi erişim sistemlerindeki (veritabanları, arama motorları, vb) yönlendirici bilgileri anlamakta	10 %7.8	113 %87.6	6 %4.6	129 %100
29. Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirmekte	28 %21.7	101 %78.3	-	129 %100
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden (print, fotokopi, tarayıcı, disket, CD vb.) uygun olanını seçmekte	27 %20.9	102 %79.1	-	129 %100

Tablo 12: Öğrencilerin Bölümlere Göre Bilgi Erişim Etkinlikleriyle İlgili Eğitim Alıp Almadıkları

Yeterlilikler	Temel Bilimler			Türk Halk Oyunları			Türk Müziği		
	Evet	Hayır	Cevapsız	Evet	Hayır	Cevapsız	Evet	Hayır	Cevapsız
1.	1 2,6%	38 97,4%	-	10 22,2%	35 77,8%	-	1 2,2%	44 97,8%	
2.	3 7,7%	36 92,3%	-	7 15,6%	37 82,2%	1 2,2%	10 22,2%	35 77,8%	
3.	2 5,1%	37 94,9%	-	9 20,0%	35 77,8%	1 2,2%	5 11,1%	40 88,9%	-
4.	3 7,7%	36 92,3%	-	10 22,2%	34 75,6%	1 2,2%	6 13,3%	39 86,7%	-
5.	-	38 97,4%	1 2,6%	7 15,6%	36 80,0%	2 4,4%	3 6,7%	42 93,3%	
6.	2 5,1%	36 92,3%	1 2,6%	8 17,8%	36 80,0%	1 2,2%	6 13,3%	39 86,7%	
7.	3 7,7%	33 84,6%	3 7,7%	7 15,6%	38 84,4%		7 15,6%	38 84,4%	
8.	6 15,4%	32 82,1%	1 2,6%	7 15,6%	38 84,4%		7 15,6%	38 84,4%	
9.	1 2,6%	37 94,9%	1 2,6%	6 13,3%	39 86,7%		3 6,7%	42 93,3%	
10.	1 2,6%	37 94,9%	1 2,6%	8 17,8%	37 82,2%		6 13,3%	38 84,4%	1 2,2%
11.	1 2,6%	37 94,9%	1 2,6%	4 8,9%	40 88,9%	1 2,2%	5 11,1%	40 88,9%	
12.	2 5,1%	36 92,3%	1 2,6%	4 8,9%	41 91,1%		5 11,1%	39 86,7%	1 2,2%
13.	3 7,7%	35 89,7%	1 2,6%	6 13,3%	39 86,7%		6 13,3%	39 86,7%	
14.	2 5,1%	36 92,3%	1 2,6%	5 11,1%	40 88,9%		5 11,1%	40 88,9%	
15.		38 97,4%	1 2,6%	8 17,8%	35 77,8%	2 4,4%	6 13,3%	38 84,4%	1 2,2%
16.	4 10,3%	34 87,2%	1 2,6%	6 13,3%	38 84,4%	1 2,2%	4 8,9%	40 88,9%	1 2,2%
17.	1 2,6%	37 94,9%	1 2,6%	3 6,7%	39 86,7%	3 6,7%	2 4,4%	40 88,9%	3 6,7%
18.	1 2,6%	36 92,3%	2 5,1%	6 13,3%	37 82,2%	2 4,4%	2 4,4%	40 88,9%	3 6,7%
19.	5 12,8%	30 76,9%	4 10,3%	4 8,9%	40 88,9%	1 2,2%	1 2,2%	44 97,8%	
20.	4 10,3%	34 87,2%	1 2,6%	10 22,2%	35 77,8%		5 11,1%	40 88,9%	
21.	4 10,3%	35 89,7%		8 17,8%	37 82,2%		6 13,3%	39 86,7%	
22.	4 10,3%	34 87,2%	1 2,6%	6 13,3%	39 86,7%		4 8,9%	41 91,1%	
23.	4 10,3%	34 87,2%	1 2,6%	8 17,8%	37 82,2%		13 28,9%	32 71,1%	
24.	12 30,8%	27 69,2%		20 44,4%	25 55,6%		13 28,9%	32 71,1%	
25.	10 25,6%	29 74,4%		20 44,4%	25 55,6%		11 24,4%	34 75,6%	
26.	11 28,2%	27 69,2%	1 2,6%	20 44,4%	25 55,6%		12 26,7%	33 73,3%	
27.	9 23,1%	29 74,4%	1 2,6%	17 37,8%	28 62,2%		7 15,6%	38 84,4%	
28.	13 33,3%	25 64,1%	1 2,6%	26 57,8%	19 42,2%		8 17,8%	37 82,2%	
29.	3 7,7%	36 92,3%		15 33,3%	30 66,7%		10 22,2%	35 77,8%	
30.	4 10,3%	35 89,7%		12 26,7%	33 73,3%		11 24,4%	34 75,6%	

Bilgi erişimi beceri düzeylerine göre bölümlerin aldıkları eğitim durumlarını gösterir Tablo12'de verilmiştir. Buna göre Temel Bilimler Bölümü öğrencileri Bilgiyi nerede ve nasıl bulacağını bilme, Katalogdaki bilgileri anlama konusunda hiç eğitim almadıklarını belirtirken, Bilgi erişim sistemlerindeki yönlendirici bilgileri anlama %33,3, Web kaynaklarını kullanma %30,8, Bilgi aramada “ve, veya, değil” işleçlerini kullanma %28.2 ve Web arama motorlarını kullanma %25,6 oranında eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. Temel Bilimler Bölümü ders programı incelendiğinde, “*Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı*”, “*Müzikte Bilgisayar Kullanımı I*”, “*Müzikte Bilgisayar Kullanımı II*”, “*Araştırma Metodu ve Teknikleri*”, “*Alan Araştırması Uygulamaları*” gibi bilgi gereksinimi hissettiren ve bilgisayar okuryazarlığı gibi eğitimin alındığı görülmektedir. Araştırmada öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeylerine yönelik doğrudan bir dersin olmadığı vurgulanmakla beraber yakın derslerin verildiğini de belirtmek gerekmektedir. Yukarıda eğitim alınan konulara bakıldığında bilgisayar kullanımı temelli becerilerin olduğu, dolayısıyla alınan eğitimin bilgisayar okuryazarlığı eksenli algılanmasına neden olduğu da savunulabilir. Öğrencilerin zorunlu ders olarak almaları beklenen bu derslerin niye eğitim almamış gibi görünmeleri ise konu ile ilişkilendirilememesine bağlanabilir.

Halk Oyunları Bölümü öğrencilerin ankette eğitim alma düzeylerine yönelik verdikleri cevaplar incelendiğinde, Ödünç kitap alma (% 6,7), danışma kaynaklarını kullanma (%8,9), anahtar kelimeler ve eş anlamlı sözcükler belirleme (%8,9) konularında en az eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. En çok eğitim aldıkları konular ise Bilgi erişim sistemlerindeki yönlendirici bilgileri anlama (%57,8), Web kaynaklarını kullanma (%44,4), bilgi aramada “ve, veya, değil” işleçlerini kullanma (%44,4), Web arama motorlarını kullanma (%44,4) sonucu ortaya çıkmıştır. Halk Oyunları Bölümü ders programı da incelenmiş ve Temel Bilimler Bölümü gibi temel bilgisayar kullanımına yönelik olarak “*Temel Bilgi Teknolojisi*”, “*Temel Bilgisayar Bilimleri*” ile araştırma yöntemi, bilgi arama davranışı kazandırmaya yönelik uygun olduğu söylenebilecek “*Halk Bilimi Araştırma Metodu Teknikleri*”, “*Alan Araştırması Uygulamaları*” ve “*Türk Müziği Araştırmaları*” gibi dersleri verilmektedir. Bu derslerde hedeflenenin temel bilgisayar okuryazarlığı ve alan araştırmasına yönelik araştırma bilgi ve becerilerin kazandırılması olduğu bilinmektedir. Ankette vurgulanan temel konunun bilgi erişim beceri düzeylerine yönelik doğrudan bir eğitim olmamakla beraber bu becerilerin geliştirilmesine yardımcı olacağı da saptanmıştır. Öğrencilerin az aldıkları eğitim ise ödünç kitap alma konusunda olması kullandıkları kütüphanelerde “kullanıcı eğitimi” ve “bilgi okuryazarlığı” gibi kullanıcıya yönelik eğitimlerin verilmemesinden

kaynaklanıldığı söylenebilir. Bu araştırma kapsamında incelenen ülkemizdeki üniversite kütüphanelerinde söz konusu eğitimlerin genelde verilmediği de bilinmektedir.

Türk Müziği Bölümü öğrencileri ise eğitim alma sorularında araştırma konusunu tanımlama (%2,2), müzik kütüphanelerini kullanma (%2,2), ödünç kitap alma (%4,4), diğer kütüphaneleri kullanma (%4,4), bilgiyi nerede ve nasıl bulacağını bilme (%6,7) en uygun araştırma yöntemini seçme (%6,7) seçenekleri en az eğitim aldıkları konular olarak işaretlemişlerdir. Türk Müziği Bölümü öğrencilerinin en az eğitim aldıkları konularda diğer bölüm öğrencilerinden farklı olarak müzik kütüphanelerini kullanma konusunu işaretlemeleri sorunun doğrudan kendileri ile ilgili omluğunu düşündüklerini göstermektedir. Türk Müziği Bölümü öğrencilerinin en çok eğitim aldıklarını belirttikleri konular ise "İnternette arama yapma" (%28,9), "Web kaynaklarını kullanma" (%28,9), bilgi aramada "ve, veya, değil" işleçlerini kullanma (%26,7), " Web arama motorlarını kullanma" (%24,4), bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden seçme (%42,4) konuları olduğu görülmüştür. Türk Müziği Bölümünde de diğer iki Bölümdeki derslere benzer temel bilgisayar dersleri verilmektedir. Bunlar "Temel Bilgisayar Bilimleri" ve "Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı" ile alan araştırmasına yönelik olarak "Alan Araştırması Uygulamaları" dersidir.

Sonuç olarak üç Bölüm öğrencilerin aldıkları dersler incelendiğinde bilgi erişim becerilerin temelini oluşturan bilgisayar okuryazarlığı ile ilgili derslerin her üç Bölümde de alınmasının faydalı olduğu görülmektedir. Özellikle Temel Bilimler Bölümünde alınan bilgi erişim konusunda dolaylı olarak yakın derslerin çok sayıda olduğu gözlemlenmiştir. Fakat bilgi erişim beceri düzeyleri incelendiğinde en başarılı bölümüm Türk Müziği Bölümü olması alınan derslerle ters orantılı olduğu şeklinde de yorumlanabilir.

Tablo 13: Eğitim Alan ile Eğitim Almayan Öğrencilerin Bilgi erişim Becerileri Etkinliklerinde Zorlanma Düzeyleri Arasındaki Farkın Anlamlılığı

Sorular		N	X	ss	t	sd	p
1.Araştırma konusuna tanımlamakta	Evete	12	2,6	,900	-1.650	432	.101
	Hayır	117	3.09	1,015			
2.Bilgi gereksinimini açıklamakta	Evete	13	2,8	1,06	-,328	432	.743
	Hayır	115	2,9	2,9			
3.Araştırma konusunu genişletmekte	Evete	12	2,5	1,2	-2,375	432	.019
	Hayır	116	3.6	1,08			
4. Bilgiye erişimde zaman planlaması yapmakta	Evete	19	3,16	1,2	-,781	432	.437
	Hayır	109	2,9	1,13			
5.Bilgiyi nerede ve nasıl bulacağını bilmekte	Evete	10	3	1,15	-,216	432	.829
	Hayır	116	3,08	1,21			
6. Konu açısından bilgi kaynağını seçmekte	Evete	15	3,33	,81	-,550	432	.583
	Hayır	111	3,18	,96			
7. Bilgi kaynaklarını kullanmakta	Evete	17	3,9	1,05	1,714	432	.089
	Hayır	109	3,4	1,09			
8. Bilginin nasıl düzenlendiğini anlamakt	Evete	20	3,2	1,3	,923	432	.358
	Hayır	108	2,9	1,3			
9. En uygun araştırma yöntemini seçmekte	Evete	10	3,1	1,5	1,506	432	.135
	Hayır	118	2,5	1,18			
10. En uygun bilgi erişim kaynağını seçmekte	Evete	15	3,9	1,06	-5.613	432	.000
	Hayır	112	3,4	1,21			
11. Danışma kaynaklarını kullanmakta	Evete	10	3,5	1,4	1,775	432	.000
	Hayır	117	2,8	1,2			
12. Anahtar kelimeler ve eş anlamlı sözcükler belirlemekte	Evete	11	3,9	,83	3,439	432	.001
	Hayır	116	2,7	1.15			
13 Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı anlamakta	Evete	15	3,3	1,16	1,604	432	.111
	Hayır	113	2,8	1,1			
14 Kütüphane katalogunu kullanmakta	Evete	12	3,2	,75	,098	432	.922
	Hayır	116	3,2	1,2			
15. Katalogdaki bilgileri anlamakta	Evete	14	3,3	1,4	1,937	432	.051
	Hayır	111	2,6	1,2			
16. Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta	Evete	11	3,2	1,25	1,163	432	.247
	Hayır	112	2,8	1,11			
17. Ödünç kitap almakta	Evete	6	2,6	1,86	-,921	432	.029
	Hayır	116	3,1	1,09			
18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta	Evete	9	4,1	1,05	2,203	432	.000
	Hayır	113	3,3	1,03			
19. Müzik kütüphanelerini kullanmakta	Evete	10	3,1	1,1	-,377	432	.707
	Hayır	114	3,2	1,09			
20. Bilgi aramada farklı yaklaşımlar denemekte	Evete	19	3,5	1,12	-,337	432	.000
	Hayır	109	3,5	1,02			
21 Başka kütüphanelerden yararlanmakta	Evete	18	4,05	,08	3,574	432	.000
	Hayır	111	3,09	1,08			
22 Bilgiyi nitelik açısından değerlendirmekte	Evete	14	3,1	1,17	1,170	432	.244
	Hayır	114	2,8	1,11			
23. İnternette arama yapmakta	Evete	23	4,08	,81	2,248	432	.026
	Hayır	105	3,6	1,05			
24. Web kaynaklarını kullanmakta	Evete	45	4,02	,86	2,449	432	.022
	Hayır	84	3,5	1,13			
25. Web arama motorlarını kullanmakta	Evete	41	3,6	,92	2,127	432	.016
	Hayır	88	3,1	1,19			
26. Bilgi aramada "ve, veya, değil" işleçlerini kullanmakta	Evete	43	3,9	1,07	3,168	432	.035
	Hayır	85	3,3	,98			
27. Bilgisayarda tarih, dil ve tür gibi sınırlı arama yapmakta	Evete	33	3,5	1,22	1,061	432	.014
	Hayır	95	3,2	1,09			
28. Bilgi erişim sistemlerindeki yönlendirici bilgileri anlamakta	Evete	47	3,4	1,17	2,498	432	.291
	Hayır	81	2,9	120			
29. Web kaynaklarını nitelik açısından değerlendirmekte	Evete	28	3,9	,71	3,368	432	001
	Hayır	101	3,2	,97			
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden seçmekte	Evete	27	3,6	1,04	1,215	432	.227
	Hayır	102	3,4	,91			

Bölümler arası farklılıkların istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı da sınanmış bu amaçla tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) ve Tukey HSD testi kullanılmış, anlamlılık düzey değeri $p < 0.05$ olarak belirlenmiştir (Bkz. Tablo 14). Varyans analizi sonucunda 6 etkinlikle (p -değerleri 0.05'den küçük olan) ilgili konularda eğitim alma durumunda bölümler arası anlamlı bir farkın olduğu, 24 etkinlikle ilgili eğitim alma durumunda ise bölümler arasında anlamlı fark olmadığı saptanmıştır.

Tablo 14: Öğrencilerin İlgili Konularda Eğitim Alıp Almamaları Açısından Bölümler Arası Farkların Anlamlılığı

	F	p
1. Araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta	7,471	0,001
2. Bilgi gereksinimimi başkalarına açıklamakta	3,397	37
3. Araştırma konusunu genişletmekte /daraltmakta	3,16	0,046
4. Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman	2,726	0,069
5. Gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı	3,337	0,039
6. Hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha	0,66	0,518
7. Farklı türdeki bilgi kaynaklarını (ansiklopedi, dergi, rehber,	0,392	0,677
8. Bilginin ve Bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında	0,209	0,812
9. Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte	0,565	570
10. Araştırma Yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını	0,875	0,419
11. Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta	0,257	0,774
12. Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamlı sözcükler ve ilişkili	0,406	0,667
13. Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim	0,003	0,997
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta	0,009	0,991
15. Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte	2,425	0,093
16. Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta	0,091	0,913
17. Ödünç kitap almakta	0,726	0,486
18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta	0,356	0,701
19. Müzik Kütüphanelerini kullanmakta	5,21	0,007
20. Bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar denemekte	0,921	0,401
21. Başka Kütüphanelerden kaynak sağlanması için kütüphanemizin	0,495	0,61
22. Eriştiğim bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık	0,372	690
23. İnternette arama yapmaktaki	1,237	0,294
24. Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler,	1,405	0,249
25. Web arama motorlarını (google, altavista, yahoo gibi)	2,606	0,078
26. Bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri “ve,	1,493	0,229
27. Bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar	2,668	0,073
28. Elektronik bilgi erişim sistemlerindeki (veritabanları, arama	7,882	0,001
29. Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık	4,217	0,017
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden (print, fotokopi, tarayıcı,	1,972	0,143

3.4.3. Öğrencilerin Bilgi Erişim Becerileri ile İlgili Konularda Eğitim Alma Gereksinimleri

Öğrencilerin anketteki konularla ilgili eğitim almak isteyip istemediklerini sorulmuştur (Tablo 15). Eğitim almak isteyen öğrencilerin oranları % 52,3 ile % 85,2 arasında değişmektedir. Öğrenciler her konuda eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir. Burada

en düşük oranın % 52,3 olması öğrencilerin yarıdan fazlasının ele alınan konuların tamamında eğitim gereksinimi duyduğunu göstermesi açısından önemlidir. Öğrencilerin %80'inin üzeri 3 konuda; araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçme, hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığı konu açısından daha yararlı olabileceğine anlama ve eriştiğim bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık unsurları açısından değerlendirme konularında eğitim istemektedir. Elektronik bilgi erişim sistemlerindeki yönlendirici bilgileri anlama, başka kütüphanelerden kaynak sağlanması için kütüphanemizin verdiği hizmetlerden yararlanma, kütüphane katalogunu kullanma, bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamlı sözcükler ve ilişkili terimleri belirleme, araştırma Yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını seçme, bilginin ve bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında nasıl düzenlendiğini anlama, gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilme, araştırma konusunu genişletme/daraltma, bilgi gereksinimimi başkalarına açıklama, araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlama konularında ise %70-80 arası eğitim almak istedikleri belirtilmiştir. Öğrencilerin en az eğitim almak istedikleri konular ise Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler, elektronik indeksler) kullanma, müzik kütüphanelerini kullanma, diğer kütüphaneleri kullanma, farklı türdeki bilgi kaynaklarını (ansiklopedi, dergi, rehber, yıllık gibi) kullanmaktadır. Burada ilgi çeken konu müzik kütüphanelerini kullanma konusudur. Çünkü öğrencilerin bağlı oldukları Üniversitede müzik kütüphanesi yoktur. Başka bir mekanda kullanmadıkları düşünüldüğünde fikir sahibi olmadıkları konuda eğitim almak istedikleri şeklinde yorum yapılabilir. Ama beklenen sonucun öğrencilerden bu konuda daha çok istekli olmaları şeklindedir.

Tablo 13'de t-testi katsayıları hesaplanarak sunulmuştur. Öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeyleri ile ilgili konulardaki zorlanma düzeyleri ve söz konusu alanlarda daha önce eğitim alıp almadıkları incelendikten sonra bir konuda eğitim almış olan öğrencilerle almamış olanların o konudaki zorlanma düzeyleri arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı da araştırılmıştır.

Eğitim alan öğrencilerle almayan öğrencilerin zorlanma düzeyleri arasındaki fark istatistiksel açıdan incelenmiş 15 konuda; Web kaynaklarını nitelik açısından değerlendirme, bilgisayarda tarih, dil ve tür gibi sınırlı arama yapma, bilgi aramada "ve, veya, değil" işleçlerini kullanma, Web arama motorlarını kullanma, Web kaynaklarını kullanma, İnternette arama yapma, başka kütüphanelerden yararlanma, bilgi aramada farklı yaklaşımlar deneme, diğer kütüphaneleri kullanma, ödünç kitap alma, anahtar kelimeler ve eşanlamlı sözcükler belirleme, danışma kaynaklarını kullanma, en uygun

bilgi erişim kaynağını seçme, bilgi kaynaklarını kullanma, araştırma konusunu genişletme anlamlı bulunmuştur.

Diğer 15 konuda eğitim almış olma ile eğitim almamış olmamanın konulardaki zorlanma düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunamamıştır. Söz konusu konular şunlardır: Araştırma konusuna tanımlama, Bilgi gereksinimimi açıklama, bilgiye erişimde zaman planlaması yapma, bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilme, konu açısından bilgi kaynağını seçme, bilginin nasıl düzenlendiğini anlama, en uygun araştırma yöntemini seçme, bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı anlama, kütüphane katalogunu kullanma, katalogdaki bilgileri anlama, katalogda bulduğum kaynağı rafta bulma, müzik kütüphanelerini kullanma, bilgiyi nitelik açısından değerlendirme. Öğrencilerin eğitim almadıkları konularda başarılı görünmeleri, çevrelerinden, kendi kendine öğrenme gibi yöntemleri kullanmaları ile açıklanabilir.

Tablo 15: Öğrencilerin Bilgi Erişim Etkinlikleri ile İlgili Olarak Eğitim Almak İsteyip İstemedikleri

Sorular	Evet	Hayır	Boş	Toplam
1. Araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta	103 %79,8	26 %20,2	-	129 %100
2. Bilgi gereksinimimi başkalarına açıklamakta	99 %76,7	29 %22,5	1 %8	129 %100
3. Araştırma konusunu genişletmekte /daraltmakta	95 %73,6	33 %25,6	1 %8	129 %100
4. Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman planlaması yapmakta	105 %81,4	23 %17,8	1 %8	129 %100
5. Gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilmekte	103 %79,8	23 %17,8	3 %2,3	129 %100
6. Hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha yararlı olabileceğine anlamakta	104 %80,6	22 %17,1	3 %2,3	129 %100
7. Farklı türdeki bilgi kaynaklarını (ansiklopedi, dergi, rehber, yıllık gibi) kullanmakta	73 %56,6	53 %41,1	3 %2,3	129 %100
8. Bilginin ve Bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında nasıl düzenlendiğini anlamakta (kütüphane sınıflama sistemleri, konu başlıkları vb.)	98 %76,0	30 %23,3	1 %8	129 %100
9. Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte	110 %85,3	18 %14,0	1 %8	129 %100
10. Araştırma Yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını (bibliyografya, indeks, veritabanı, web vb.) seçmekte	96 %74,4	31 %24,0	2 %1,6	129 %100
11. Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta	106 %82,2	21 %16,3	2 %1,6	129 %100
12. Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamli sözcükler ve ilişkili terimleri belirlemekte	100 %77,5	27 %20,9	2 %1,6	129 %100
13. Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğimi anlamakta	104 %80,6	24 %18,6	1 %8	129 %100
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta	100 %77,5	27 %20,9	2 %1,6	129 %100
15. Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte	90 %69,8	35 %27,1	4 %3,1	129 %100
16. Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta	88 %68,2	35 %27,1	6 %4,7	129 %100
17. Ödünç kitap almakta	80 %62,0	42 %32,6	7 %5,4	129 %100
18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta	72 %55,8	50 %38,8	7 %5,4	129 %100
19. Müzik Kütüphanelerini kullanmakta	73 %56,6	52 %39,5	5 %3,9	129 %100
20. Bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar denemekte	79 %61,2	49 %38,0	1 %8	129 %100
21. Başka Kütüphanelerden kaynak sağlanması için kütüphanemizin verdiği hizmetlerden yararlanmakta	94 72,9	35 27,1	-	129 %100
22. Eriştığım bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık unsurları açısından değerlendirmekte	104 %80,6	24 %18,6	1 %8	129 %100
23. İnternette arama yapmakta	76 %58,9	53 %41,1	-	129 %100
24. Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler, elektronik indeksler) kullanmakta	66 %51,2	63 %48,8	-	129 %100
25. Web arama motorlarını (google, altavista, yahoo gibi) kullanmakta	81 62,8	48 37,2	-	129 %100
26. Bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri “ve, veya, değil” (and,or, not) kullanarak belirlemekte	81 %62,8	47 %36,4	1 %8	129 %100
27. Bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapmakta	83 %64,3	45 %34,9	1 %8	129 %100
28. Elektronik bilgi erişim sistemlerindeki (veritabanları, arama motorları, vb) yönlendirici bilgileri anlamakta	91 %70,5	37 %28,7	1 %8	129 %100
29. Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirmekte	89 %69,0	39 %30,2	1 %8	129 %100
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiyen (print, fotokopi, tarayıcı, disket, CD vb.) uygun olanını seçmekte	85 %65,9	44 %34,1	-	129 %100

Konservatuvar öğrencilerin Bölümlere göre eğitim almak istedikleri alanlar Tablo16'da verilmiştir. Buna göre Temel Bilimler Bölümü öğrencileri %87,2 oranı ile Danışma kaynaklarını kullanma %82,1 ile en uygun araştırma yöntemini seçme konularında eğitim almak isterken, en az bilgi kaynaklarını kullanma (%38,5), Web kaynaklarını kullanma (%43,6), Bilgi aramada farklı yaklaşımlar deneme (%46,2) konularında %50'nin altında kalmışlardır. Temel Bilimler Bölümü öğrencileri diğer etkinliklerde ise %60 -80 arası eğitim almak istemektedir.

Halk Oyunları Bölümü öğrencileri 9 konuda; araştırma konusuna tanımlama, bilgi gereksinimini açıklama, bilgiye erişimde zaman planlaması yapma, bilgiyi nerede ve nasıl bulacağını bilme, konu açısından bilgi kaynağını seçme, en uygun araştırma yöntemini seçme, danışma kaynaklarını kullanma, bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı anlama, bilgiyi nitelik açısından değerlendirme %80 ve üzeri oranında eğitim almak istemektedir. Halk Oyunu Bölümü öğrencileri sadece bir konuda %50'nin altında diğer kütüphaneleri kullanma (%48,9) konusunda eğitim almak istediklerini belirtmiştir.

Tük Müziği Bölümü öğrencilerinin en çok eğitim almak istedikleri konular ise şunlardır: Bilgiye erişimde zaman planlaması yapma (% 86,7), en uygun araştırma yöntemini seçme (% 86,7), bilgiyi nitelik açısından değerlendirme (% 82,2), araştırma konusuna tanımlama (%82,2), bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı anlama (% 80), bilginin nasıl düzenlendiğini anlama (%80), Tük Müziği Bölümü öğrencileri Web kaynaklarını kullanma (% 53,3), diğer kütüphaneleri kullanma (62,2), ödünç kitap alma (% 60), İnternette arama yapma (% 64,4), bilgi aramada "ve, veya, değil" işlemlerini kullanma (% 64,4), müzik kütüphanelerini kullanma (% 66,7) konularında isteksiz oldukları konulardır.

Tablo 16: Öğrencilerin Bölümlere Göre İlgili Konularda Eğitim Alma İstekleri

Yeterlilikler	Temel Bilimler			Türk Halk Oyunları			Türk Müziği		
	Evlet	Hayır	Cevapsız	Evlet	Hayır	Cevapsız	Evlet	Hayır	Cevapsız
1.	29 74,4%	10 25,6%		37 82,2%	8 17,8%	-	37 82,2%	8 17,8%	
2.	27 69,2%	12 30,8%	-	37 82,2%	7 15,6%	1 2,2%	35 77,8%	10 22,2%	
3.	28 71,8%	11 28,2%	-	33 73,3%	11 24,4%	1 2,2%	34 75,6%	11 24,4%	-
4.	31 79,5%	8 20,5%	-	38 84,4%	6 13,3%	1 2,2%	39 86,7%	6 13,3%	-
5.	28 71,8%	10 25,6%	1 2,6%	40 88,9%	3 6,7%	2 4,4%	35 77,8%	10 22,2%	
6.	31 79,5%	6 15,4%	2 5,2%	38 84,4%	6 13,3%	1 2,2%	35 77,8%	10 22,2%	
7.	15 38,5%	21 53,8%	3 7,7%	27 60,0%	18 40,0%		31 68,9%	14 31,1%	
8.	28 71,8%	10 25,6%	1 2,6%	34 75,6%	11 24,4%		36 80,0%	9 20,0%	
9.	32 82,1%	6 15,4%	1 2,6%	39 86,7%	6 13,3%		39 86,7%	6 13,3%	
10.	28 71,8%	10 25,6%	1 2,6%	33 73,3%	12 26,7%		35 77,8%	9 20,0%	1 2,2%
11.	34 87,2%	4 10,3%	1 2,6%	37 82,2%	7 15,6%	1 2,2%	35 77,8%	10 22,2%	
12.	31 79,5%	7 17,9%	1 2,6%	35 77,8%	10 22,2%		34 75,6%	10 22,2%	1 2,2%
13.	31 79,5%	7 17,9%	1 2,6%	37 82,2%	8 17,8%		36 80,0%	9 20,0%	
14.	27 69,2%	10 25,6%	2 5,2%	36 80,0%	9 20,0%		34 75,6%	11 24,4%	
15.	27 69,2%	11 28,2%	1 2,6%	28 62,2%	15 33,3%	2 4,48%	35 77,8%	9 20,0%	1 2,2%
16.	28 71,8%	10 25,6%	1 2,6%	28 62,2%	16 35,6%	1 2,2%	32 71,1%	9 20,0%	4 8,9%
17.	24 61,5%	14 35,9%	1 2,6%	29 64,4%	13 28,9%	3 6,7%	27 60,0%	15 33,3%	3 6,7%
18.	22 56,4%	15 38,5%	2 5,2%	22 48,9%	21 46,7%	2 4,48%	28 62,2%	14 31,1%	3 6,7%
19.	20 51,3%	15 38,5%	4 10,3%	23 51,1%	21 46,7%	1 2,2%	30 66,7%	15 33,3%	
20.	18 46,2%	20 51,3%	1 2,6%	27 60,0%	18 40,0%		34 75,6%	11 24,4%	
21.	25 64,1%	14 35,9%		35 77,8%	10 22,2%		34 75,6%	11 24,4%	
22.	29 74,4%	9 23,1%	1 2,6%	38 84,4%	7 15,6%		37 82,2%	8 17,8%	
23.	22 56,4%	17 43,6%		25 55,6%	20 44,4%		29 64,4%	16 35,6%	
24.	17 43,6%	22 56,4%		25 55,6%	20 44,4%		24 53,3%	21 46,7%	
25.	22 56,4%	17 43,6%		28 62,2%	17 37,8%		34 75,6%	11 24,4%	
26.	23 59,0%	15 38,5%	1 2,6%	29 64,4%	16 35,6%		29 64,4%	16 35,6%	
27.	23 59,0%	15 38,5%	1 2,6%	30 66,7%	15 33,3%		30 66,7%	15 33,3%	
28.	24 61,5%	14 35,9%	1 2,6%	28 62,2%	17 37,8%		39 86,7%	6 13,3%	
29.	29 74,4%	10 25,6%		25 55,6%	19 42,2%	1 2,2%	35 77,8%	10 22,2%	
30.	25 64,1%	14 35,9%		29 64,4%	16 35,6%		31 68,9%	14 31,1%	

Öğrencilerin eğitim alma istekleri konusunda farklılıklar olduğu görülmüştür. Söz konusu farklılığın anlamlı olup olmadığı belirlenmesi için tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) kullanılmış, anlamlılık düzey değeri $p < 0.05$ olarak belirlenmiştir (Tablo 17). Varyans analizi sonucuna göre, p-değerleri 0.05'den büyük olan 28 konuda öğrencilerin eğitim alma istekleri konusunda bölümler arası anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

Tablo 17: Öğrencilerin İlgili Konularda Eğitim Alma İstekleri açısından Bölümler Arası Farklılığın Anlamlılığı (ANOVA)

	F	p
1. Araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta	0,515	0,599
2. Bilgi gereksinimimi başkalarına açıklamakta	1,723	0,183
3. Araştırma konusunu genişletmekte /daraltmakta	0,184	0,833
4. Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman	0,77	0,465
5. Gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı	3,547	0,032
6. Hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha	1,125	0,328
7. Farklı türdeki bilgi kaynaklarını (ansiklopedi, dergi, rehber,	0,843	0,433
8. Bilginin ve Bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri	0,12	0,887
9. Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte	0,003	0,997
10. Araştırma Yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını	0,431	0,651
11. Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta	1,45	0,238
12. Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamlı sözcükler ve	0,263	0,769
13. Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim	0,135	0,874
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta	0,752	0,473
15. Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte	0,589	0,556
16. Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta	2,102	0,127
17. Ödünç kitap almakta	0,416	0,66
18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta	1,068	0,347
19. Müzik Kütüphanelerini kullanmakta	0,95	0,389
20. Bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar denemekte	2,623	0,077
21. Başka Kütüphanelerden kaynak sağlanması için	1,108	0,334
22. Eriştığım bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık	0,155	0,856
23. İnternette arama yapmakta	0,432	0,65
24. Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler,	0,655	0,521
25. Web arama motorlarını (google, altavista, yahoo gibi)	0,692	0,502
26. Bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri “ve,	0,001	0,999
27. Bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar	0,036	0,964
28. Elektronik bilgi erişim sistemlerindeki (veritabanları, arama	3,595	0,03
29. Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık	1,782	0,172
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden (print, fotokopi,	0,136	0,873

Bu çalışmada öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeyleri konularıyla ilgili eğitim almış olmaları ile eğitim almak isteme durumları arasında ilişki olup olmadığı da sorgulanmıştır. Bu amaçla Pearson korelasyon katsayıları hesaplanmış ve Tablo 18'de veriler verilmiştir. Verilere incelendiğinde 22 konuda negatif yönde anlamlı bir ilişki

olduğunu görülmektedir. Birinci aşamada eğitim almadıklarını belirterek soruya “hayır” yanıtı veren öğrencilerin ikinci aşamada eğitim almak istediklerini ve “evet” yanıtını verdikleri görülmüştür. Bu sonuç öğrencilerin eğitim almadıkları konularda eğitim almaya istekli olduklarını göstermesi açısından önemlidir.

Tablo 18: Öğrencilerin Eğitim Almış Olma Durumları ile Eğitim Alma İstekleri Arasındaki İlişki (Korelasyon Testi)

	İlişki Katsayısı r
1. Araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta	-0,128
2. Bilgi gereksinimimi başkalarına açıklamakta	-,224(*)
3. Araştırma konusunu genişletmekte /daraltmakta	-0,145
4. Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman planlaması yapmakta	-0,081
5. Gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilmekte	-0,005
6. Hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha yararlı olabileceğine anlamakta	0,101
7. Farklı türdeki bilgi kaynaklarını (ansiklopedi, dergi, rehber, yıllık gibi) kullanmakta	-,068
8. Bilginin ve Bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında nasıl düzenlendiğini anlamakta (kütüphane sınıflama sistemleri, konu başlıkları vb.)	,058
9. Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte	-,043
10. Araştırma Yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını (bibliyografya, indeks, veritabanı, web vb.) seçmekte	-,051
11. Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta	,039
12. Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamlı sözcükler ve ilişkili terimleri belirlemekte	-,153
13. Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğimi anlamakta	-,062
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta	,003
15. Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte	-,122
16. Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta	-,173
17. Ödünç kitap almakta	-,109
18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta	-,115
19. Müzik Kütüphanelerini kullanmakta	-,154
20. Bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar denemekte	-,099
21. Başka Kütüphanelerden kaynak sağlanması için kütüphanemizin verdiği hizmetlerden yararlanmakta	-,036
22. Eriştığım bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık unsurları açısından değerlendirmekte	-,009
23. İnternette arama yapmakta	,028
24. Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler, elektronik indeksler) kullanmakta	,157
25. Web arama motorlarını (google, altavista, yahoo gibi) kullanmakta	-,004
26. Bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri “ve, veya, değil” (and,or, not) kullanarak belirlemekte	-,037
27. Bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapmakta	-,154
28. Elektronik bilgi erişim sistemlerindeki (veritabanları, arama motorları, vb) yönlendirici bilgileri anlamakta	,035

Tablo 18'in devamıdır.

29. Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirmekte	-,057
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknoloji (print, fotokopi, tarayıcı, disket, CD vb.) uygun olanını seçmekte	,015

*p<0.05

**p<0.01

Öğrencilerin eğitim aldıkları 8 konuda tekrar eğitim alma istekleri arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle öğrencilerin eğitim almadıklarını söyledikleri konularda eğitim almaya istekli olmadıkları veya eğitim aldıklarını söyledikleri konularda yine eğitim almak istedikleri görülmektedir.

BÖLÜM 4 : SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

Bilgi çağı olarak adlandırılan 21. yüzyıl toplumlarında, bireylerin gereksinim duyulan bilginin çok çeşitli kaynaklardan elde edilmesi, değerlendirilmesi ve kullanılması sürecini oluşturan yaşam boyu öğrenen olmaları beklenmektedir. Bilgiyi arama, bilgiye erişim, bilginin kullanımı ve iletimi becerilerin sahip olma öncelikle öğrencilerin birinci görevi olmalıdır. Eğitim Kurumlarının bilgi erişim becerileri ve bilgi kaynaklarını kullanma noktasında öğrencilerine yönelik eğitim vermesi gerekmektedir. Çünkü çağa adını veren bilginin kullanılmasına yönelik becerilerle öğrencilerini hayata hazırlamak sorumluluğu eğitim kurumlarındadır. Özellikle bilgi okuryazarlığı yada Bilgi Erişim Becerileri dersi/programı eksenli verilecek söz konusu becerilerin bu gereksinimi gidereceği söylenebilir. Üniversitelerin bu konudaki sorumlulukları daha da artmaktadır.

Öğrencilerin üniversite kütüphanesince uygulanacak eğitim programları ve kütüphanenin vermiş olduğu diğer hizmetlerin istenilen düzeyde olması ile, bilgi kaynaklarını kullanma ve hizmetlerden yararlanma düzeylerinin artacağı bilinmektedir. Geçmişte bilgi kaynaklarının yalnızca basılı formatta olması, kullanıcı eğitim programlarının bu kaynakların kullanımı ve kütüphanenin vermiş olduğu hizmetlerin tanıtımı ile sınırlı bırakmıştır. Bilgi formatındaki değişim kullanıcı eğitimini de yenilemeyi beraberinde getirmiştir.

Bilgi sistemleri oldukça büyük veri tabanlarını içermesine rağmen kullanıcının aradığı konuyla ilgili erişebildiği bilgi miktarı azdır. Birey öncelikle bilginin nasıl toplandığı, depolandığı, işlendiği ve kullanıldığı bilmelidir. Günümüzde bilginin değeri giderek artmakta, en kısa sürede ilgili bilgiye erişmek önem kazanmaktadır. Bilgi gereksinimi olan birey, çevresindeki insanlardan, kitaplardan, gazete, televizyon gibi medya araçlarından veya diğer kaynaklardan yararlanarak bu gereksinimini karşılamaktadır. Öğrenci, araştırmacı ve bilim insanı evinde, ofisinde ya da kütüphanede, çevrimiçi katalog, veri tabanları, elektronik dergiler veya İnternet gibi kaynakları kullanarak bilgi ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Araştırmaya bu bakış açısıyla başlanmış ve Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvar'ında öğrenim gören öğrencilerinin bilgi erişim beceri düzeyleri ve bilgi kaynaklarını kullanma becerilerine sahip midirler? Hangi konularda en çok zorlanmaktadırlar? Hangi konularda eğitim almışlar? Ve bu konularda eğitim almak

isterler mi? Soruları yöneltirerek bu konulardaki beceri düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmamız üç aşamalı olarak sorulan sorularla;

- Bilgi erişimi konularında zorlanma düzeyleri,
- Bilgi erişimi konularında daha önce eğitim alıp almadıkları
- Ve bu konularda eğitim almak isteyip istemeyecekleri şeklinde sorulmuş ve bulgular bu bölümlere göre analiz edilmiştir.

Sakarya Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'nde öğrencilere yönelik herhangi bir oryantasyon, kullanıcı eğitimi veya bilgi okuryazarlığı eğitimi verilmediği bilinmektedir. Kütüphane, kullanıcıların bilgi gereksinimlerini karşılamaya yönelik olarak basılı kaynaklar ve abone oluna veritabanları ile gidermeye çalışmaktadır. Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı bünyesinde sanat ve müzik kütüphanesi bulunmamasıyla beraber Merkez Kütüphane'de de sanat ve müzik bölümleri yoktur. Materyal türleri bakımında geleneksel kütüphanelerden ayrı olan sanat ve müzik kütüphanesinin, kullanımında diğer kütüphanelerden farklı olduğu bilinmektedir. Geleneksel kütüphane kullanımı bilgisi ve düzeyi iyi olmayan birinin müzik kütüphanesini çok yönlü kullanması beklenmemektedir.

Oysa bilgi gereksinimlerinin belirlenmesi, bilgi erişim, bilgi okuryazarlığı, kütüphane kullanımı, bilgi kaynaklarının türleri ve kullanımları, bilgi erişim araçları, bilgisayarla tarama ile ilgili kavram ve teknikler, internet ve elektronik veritabanları kullanımı, bilginin değerlendirilmesi, bilginin organize edilmesi, bibliyografya hazırlama ve okuma, bilginin iletilmesi ve bilginin telif hakları gibi konularda öğrencilerin donanımlı olması gerekmektedir. Söz konusu becerilerin büyük bir kısmı üniversite kütüphanesince uygulanacak/verilecek programlarla mümkün olabilir.

Bilgi toplumu olma sürecinde hem dünyadaki hem de toplumdaki gelişmeler göz önüne alınarak bilgi üretebilen, iletişim kurabilen kısacası çok yönlü ve çevreye uyum sağlayabilen bireyler yetiştirmek amacıyla okullarında öğrencilerin ve çağın ihtiyaçlarını yeniden gözden geçirerek, çağın koşullarına ve beklentilerine uygun ortamlar düzenlemeleri gerekmektedir. Bu amaçla çok kanallı, teknolojiyi kullanabilen ve işbirliğine dayalı bir öğrenme sürecinde öğrencilere çeşitli kaynaklardan bilgiye ulaşabilecekleri, bilgiyi problem çözme, karar verme ve planlama amacıyla

kullanabilecekleri, bilgiyi günlük yaşamında kullanabilecekleri, bilgisayarı bilgiye erişebilecekleri bir araç olara görebilecekleri ortamlar hazırlanmalıdır.

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuvarı merkezli yapılan çalışmada, Bölümlerin ders programlarının öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeylerinin gelişmesine katkısı sorgulanmıştır. Bu nedenle ilk aşamada öğrencilere 30 farklı bilgi erişim beceri düzeyi ile ilgili konularda ilgili zorlanma düzeyleri sorulmuştur. Öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeylerini yönelik 30 soruda 10 “kararsızım” (2-2,99) Bilgi gereksinimimi başkalarına açıklamakta, Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman planlaması yapmakta, Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte, Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta, Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamli sözcükler ve ilişkili terimleri belirlemekte, Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğimi anlamakta, Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlenmekte, Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta, Ödünç kitap almakta, Eriştığım bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık unsurları açısından değerlendirmekte seçeneğini işaretlemişlerdir. Kararsızlık seçeneği zorlanma ve zorlanmama durumlarına eşit uzaklıkta bir seçenek olarak sunulmuş olmasına rağmen öğrencilerin özellikle bilgi ve deneyim sahibi olmadıkları alanlarda bu seçeneğe yöneldikleri gözlenmiş ve kararsızlık düzeyini işaret eden bulgular ilgili alanda yetersizlik göstergesi olarak kabul edilmiştir. Söz konusu alanlarda eğitim almak isteyen öğrencilerin oranlarının yüksek oluşu da bu yaklaşımı desteklemektedir. Öğrencilerin “kararsız” olduklarını belirttikleri sorular incelendiğinde bilgi gereksinimini tanımlama, planlama, bilgi aramada, kütüphane kullanımı aşaması ve erişilen bilginin değerlendirilmesinde kararsız kaldıkları görülmektedir.

Öğrencilerin 20 soruda “zorlanmıyorum” (3-3.99) seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu durum bilgi gereksinimleri, gereksinimlerinin tanımlanması, bilgi kaynaklarının kullanılması ve elektronik ortamdaki bilgiye erişim becerilerinde zorlanmadıkları şeklinde de yorumlanabilir. Bu konular: araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta, araştırma konusunu genişletme, gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilme, hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha yararlı olabileceğine anlama, farklı türdeki bilgi kaynaklarını kullanma, bilginin ve bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında nasıl düzenlendiğini anlama, araştırma yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını seçme, kütüphane katalogunu kullanma, diğer kütüphaneleri kullanma, müzik kütüphanelerini kullanma, bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar deneme, başka kütüphanelerden kaynak sağlanması için

kütüphanemizin verdiği hizmetlerden yararlanma, internette arama yapma, web kaynaklarını kullanma, bilgiye ulaşma, uygun teknolojiden uygun olanını seçme, bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapma, elektronik bilgi erişim sistemlerindeki yönlendirici bilgileri anlama, web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirme, bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri “ve, veya, değil” kullanarak belirleme, bilgiye ulaşmakta teknolojiden uygun olanını seçme. Şeklinde sıralanabilir.

Araştırma kapsamında öğrencilerin bilgi erişim becerileri açısından bölümler arası farklılıkların olup olmadığı da araştırılmış ve bazı farklılıklar saptanmıştır. Temel Bilimler Bölümü öğrencileri Araştırma konusuna tanımlama, kütüphane katalogunu kullanma, katalogdaki bilgileri anlama, ödünç kitap alma, müzik Kütüphanelerini kullanma konularında Türk Halk Oyunları Bölümü öğrencilerinden, Anahtar kelimeler ve eşanlamlı sözcükler belirleme, bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğini anlama, müzik Kütüphanelerini kullanma, İnternette arama yapma, etkinliklerinde ise Türk Müziği Bölümü öğrencilerinden daha çok zorlandıkları görülmüştür. Bunun yanında Türk Halk Oyunları Bölümü öğrencilerinin Araştırma konusuna tanımlama, kütüphane katalogunu kullanma, Web kaynaklarını kullanmada, Türk müziği Bölümü öğrencilerine göre daha çok zorlandıkları görülmüştür. Sonuç olarak Türk Müziği Bölümü öğrencilerinin diğer iki bölüm öğrencilerine göre etkinliklerde daha az zorlandıklarını söylemek mümkün olacaktır.

Bütün Bölüm öğrencilerinin; en uygun araştırma yöntemini seçme, katalogdaki bilgileri anlama, katalogda bulduğunu kaynağı rafta bulma ve bilgiyi nitelik açısından değerlendirme aşamalarında zorlandıkları görülmektedir. Söz konusu dört etkinlik incelendiğinde ikisinin kütüphane kullanma becerisi, birinin araştırma yöntemi ve diğerinin de bilginin nitelik açısından değerlendirilmesi ile ilgili oldukları görülmektedir. Söz konusu yeterliliklerin kütüphanede kazandırılması beklenmekle birlikte özellikle araştırma yöntemleri dersinin bu kapsam da verilmesinin gerekli olduğu da gözden kaçmamaktadır. Bölümler arası veriler incelendiğinde bilgi erişim beceri düzeyi en başarılı bölümün Türk Müziği, yetersiz bölümün ise Temel Bilimler olduğu görülmüştür.

Bu çalışmada bütün bölümlerin ders programı incelenmiş bilgi erişim beceri düzeyine yönelik doğrudan bir dersin verilmediği saptanmıştır. Öğrencilerin bu konuda kendilerini bazı etkinliklerde yeterli görmeleri, önceki eğitimlerinde (orta öğretim, kurs, seminer) aldıkları eğitim ve kişisel ilgi ve beceri düzeyleriyle ilgi olarak açıklanabilir. Müfredata bağlı bir bilgi erişim beceri düzeyinin verilmediği veya geliştirilmediği bilinmektedir.

Temel Bilimler Bölümü ders programı incelendiğinde, “*Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı*”, “*Müzikte Bilgisayar Kullanımı I*”, “*Müzikte Bilgisayar Kullanımı II*”, “*Araştırma Metodu ve Teknikleri*”, “*Alan Araştırması Uygulamaları*” gibi bilgi gereksinimi hissettiren ve bilgisayar okuryazarlığı gibi eğitimin alındığı görülmektedir. Araştırmada öğrencilerin bilgi erişim beceri düzeylerine yönelik doğrudan bir dersin olmadığı vurgulanmakla beraber yakın derslerin verildiğini de belirtmek gerekmektedir. Yukarıda eğitim alınan konulara bakıldığında bilgisayar kullanımı temelli becerilerin olduğu, dolayısıyla alınan eğitimin bilgisayar okuryazarlığı eksenli algılanmasına neden olduğu da savunulabilir. Öğrencilerin zorunlu ders olarak almaları beklenen bu derslerin niye eğitim almamış gibi görünmeleri ise konu ile ilişkilendirilememesine bağlanabilir.

Halk Oyunları Bölümü ders programı da incelenmiş ve Temel Bilimler Bölümü gibi temel bilgisayar kullanımına yönelik olarak “*Temel Bilgi Teknolojisi*”, “*Temel Bilgisayar Bilimleri*” ile araştırma yöntemi, bilgi arama davranışı kazandırmaya yönelik uygun olduğu söylenebilecek “*Halk Bilimi Araştırma Metodu Teknikleri*”, “*Alan Araştırması Uygulamaları*” ve “*Türk Müziği Araştırmaları*” gibi derslerin verildiği görülmüştür. Bu derslerde hedeflenenin temel bilgisayar okuryazarlığı ve alan araştırmasına yönelik araştırma bilgi ve becerilerin kazandırılması olduğu bilinmektedir. Ankette vurgulanan temel konunun bilgi erişim beceri düzeylerine yönelik doğrudan bir eğitim olmamakla beraber bu becerilerin geliştirilmesine yardımcı olacağı da saptanmıştır. Öğrencilerin az aldıkları dedikleri eğitim ise ödünç kitap alma konusunda olması kullandıkları kütüphanelerde “*kullanıcı eğitimi*” ve “*bilgi okuryazarlığı*” gibi kullanıcıya yönelik eğitimlerin verilmemesinden kaynaklanıldığı söylenebilir. Bu araştırma kapsamında incelenen ülkemizdeki üniversite kütüphanelerinde söz konusu eğitimlerin genelde verilmediği de bilinmektedir.

Türk Müziği Bölümünde de diğer iki Bölümdeki derslere benzer temel bilgisayar dersleri verilmektedir. Bunlar “*Temel Bilgisayar Bilimleri*” ve “*Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı*” ile alan araştırmasına yönelik olarak “*Alan Araştırması Uygulamaları*” dersidir.

Sonuç olarak üç Bölüm öğrencilerin aldıkları dersler incelendiğinde bilgi erişim becerilerin temelini oluşturan bilgisayar okuryazarlığı ile ilgili derslerin her üç Bölümde de alınmasının faydalı olduğu görülmektedir. Özellikle Temel Bilimler Bölümünde alınan bilgi erişim konusunda dolaylı olarak yakın derslerin çok sayıda olduğu gözlemlenmiştir. Fakat bilgi erişim beceri düzeyleri incelendiğinde en başarılı bölümüm Türk Müziği Bölümü olması alınan derslerle ters orantılı olduğu şeklinde de yorumlanabilir.

Öğrencilerin konularla ilgili bilgi erişim beceri düzeylerine giren konularda eğitim alıp almadıkları da sorulmuş, konuya ilişkin bilgi ihtiyacını tanımlama, Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmek, danışma kaynaklarını kullanma, bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri “ve, veya, değil” kullanma konularında %90 ve üzeri eğitim almadıkları görülürken, internette arama yapma, Web kaynaklarını kullanma, bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapma, Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirme ve bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden uygun olanını seçme konularında daha çok eğitim aldıkları görülmüştür. Müfredat kapsamında bilgisayar kullanmaya yönelik eğitim aldıkları bilinmektedir. Özellikle en çok Web, internet ve bilgisayarla ilgili konularda ders aldıklarını belirtmelerinin nedeni olarak, teknolojiyi çok kullanmaları, bilen kişilerden yardım almaları, kurs ve bilgisayara giriş dersi kapsamında alınan becerilerin eğitim olarak algılanması ile açıklanabilir.

Öğrencilerin eğitim almak isteyenlerinin oranı % 52,3 ile % 85,2 arasında değişmektedir. Öğrenciler her konuda eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir. Burada en düşük oranın % 52,3 olması öğrencilerin yarıdan fazlasının ele alınan konuların tamamında eğitim gereksinimi duyduğunu göstermesi açısından önemlidir. Varyans analizi sonucuna göre, p-değerleri 0.05'den büyük olan 28 konuda öğrencilerin eğitim alma istekleri konusunda bölümler arası anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

Sonuç olarak, Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı öğrencilerinin bilgi erişim ve bilgi kaynaklarını kullanma becerileriyle ilgili konularda eksiklikleri olduğu ve böyle bir eğitim almaya istekli oldukları saptanmış ve aldıkları eğitim ve kendilerine sunulan kütüphane hizmetlerinin öğrencilerin bilgi erişim ve bilgi kaynaklarını kullanma becerilerinin gelişmesi konusunda yeterli olmadığı şeklindeki hipotezimiz kanıtlanmıştır. Bulgular ve sonuca göre geliştirilen öneriler aşağıda sunulmuştur.

4.2. Öneriler

Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı öğrencileri üzerinde uygulanan bilgi erişim ve bilgi kaynaklarını kullanma becerileri çalışmasına göre şu önerilerde bulunulabilir:

1-Bilgi erişim ve bilgi kaynakları kullanımı becerilerinin geliştirilmesine yönelik farkındalık yaratmaya yönelik, seminer, toplantı ve konferanslar düzenlenmelidir.

2-Günümüz toplumunun nitelikli insan gücü için sahip olmaları zorunlu temel becerilerden olan bilgi erişim becerilerinin tüm üniversitelerde ders olarak verilmesi gerekmektedir.

3-Verilecek bilgi erişim becerileri eğitimi, adı bilgi okuryazarlığı programları da olabilir, tüm dünya üniversitelerinde kütüphanelerin sorumluluğundadır. Dersler/Programlar genellikle kütüphane kullanıcı eğitim programlarına yönelik oluşturulmakta olup, bilgi erişim becerileri projesi başlatılmalıdır.

4-Projeye öncelikle bir bilgi erişim çalışma grubunun oluşturulması ile başlanılmalıdır. Çalışma grubunda kütüphaneciler yanında, üniversite senatosu ve eğitim komisyonundan birer üye, eğitimciler ve bilgi teknolojisi uzmanları da yer almalıdır.

5-Bilgi erişim ve bilgi kaynakları kullanımı becerilerinin geliştirilmesi kütüphane olanakları ve teknoloji altyapısı ile yakından ilişkilidir. Bu nedenle Sakarya Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde bu konudaki altyapı eksikliklerini giderilmesi gerekmektedir.

6-Bilgi erişim ve bilgi kaynakları kullanımı becerilerine yönelik yapılacak her türlü çalışmada nitelikli kütüphaneciler istihdam edilmelidir. Kütüphanecilerin Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü mezunu olmaları, mesleki bilginin yanı sıra, iletişim ve pedagojik eğitim almış olmalarına dikkat edilmelidir.

7-Bilgi erişim ve bilgi kaynakları kullanımı becerilerinin yönelik yapılacak program amaçlı üniversite müfredatı incelenmeli, alanla yakın olan ders içerikleri bütünleştirilmelidir.

8-Bilgi erişim ve bilgi kaynakları kullanımı becerileri ile ilgili yurtiçi ve yurtdışı uygulamalar incelenmeli, gerekirse yerinde takip edilerek program ülkemiz şartlarına göre tasarlanmalıdır. Asıl projeye geçmeden bir pilot çalışma ile bu süreç kontrol edilmelidir.

9-Bilgi erişim ve bilgi kaynakları kullanımı becerilerinin geliştirilmesine yönelik ders ve program çalışmalarının uzun vadeli olması gerçeğinden hareketle kısa vadede seminerler düzenlenmelidir.

10-Tüm bu çalışmalarda merkezde olması gerekenlerin kütüphaneciler olması gerektiği unutulmamalıdır. Bu nedenle kütüphanecilerin Akademik Kurul toplantılarına katılarak bu konulardaki fikirlerini anlatma fırsatı tanınmalıdır.

11-Bilgi erişim ve bilgi kaynakları kullanımı becerilerinin geliştirilmesine ilişkin yukarıda verilen öneriler Sakarya Üniversitesi'ne yönelik olsa da benzer koşullardaki üniversitelerimiz için de genellenebilir nitelikte olduğu bilinmelidir.

KAYNAKÇA

- AASL/AECT(American Association of School Librarians ve Association for Educational Communication and Technology)(1998)**Information Literacy Standarts for Student Learning**. Chicago, American Library Association
- ACRL (Association of College and Research Libraries & American Library Association). (2000) **Information Literacy Competency Standarts for Higher Education**. <http://www.ala.org/acrl/ilcomstan.html> 17.10.2002
- ALA (American Library association) (1989). **Presidential Committee on information literacy final report**. <http://www.ala.org/acrl/nili/ilit1st.html>,13.10.2002
- ANGLEY, R. ve J. Purdue(2003) **Information Literacy: An Overview. a series of discussion papers**, Western Washington University. Issue <http://www.ac.wvu.edu/~dialogue/issue6.html>, 07.01.2003
- ANKARA DEVLET KONSERVATUVARI, Tarihçe <http://www.konser.hacettepe.edu.tr/akademik/tarihce.html>,15.03.2007
- BAWDEN, David(2001) "Information and Digital Literacies; a rewiew of Concepts". **Journal of Documentation**, V.12, s.218-259.
- BAYSAL,Jale, (1987), **Kütüphanecilik Alanında Yeni Kavramlar Araçlar Yöntemler**. İstanbul: İst. Üni. Ed. Fak. Yay.
- BREIVIK, P.Senn ve Ford, Barbara J.(1993)Promoting Learning in Libraries through Information Literacy. **American Libraries**, s. 98-99.
- BRUCE,Christine.(1994)Information Literacy Blueprint <http://www.gu.edu.au/ins/lils/infolit/resources/blueprint/blueprint.html>,14.03.2002
- INFORMATION Literacy Research,(2000) Dimensions of the Emerging Collective Consciousness. **AARL**, June, s. 91-109
- BRUNHEIN, Robert. "Information Literacy : a core competency". **Australian Academic and research Libraries**. XXIII, sayı 4, 1992: 188-96.
- BUCKLAND, M. (1991). **Information and information systems**. New York: Praeger

- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener(202) **Veri Analizi El Kitabı**. Ankara: Pegem,
- CLAY, S. T. ve S. HARLAN, Judy Swanson. "Mystery to Mastery: the CSU Information Competence Project". **Research Strageies**, XVII, 2000: 157-166.
- ÇAKIN, İrfan, (1998), "Üniversitelerimizin Bilgiye Erişim Ortamları: Genel Değerlendirme". **Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, Cumhuriyetimizin 75. Yılı Özel Sayısı, 1998: 37-67.
- DERS notları, 1997, Kullanıcı Eğitimi. Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü.
- DERS Notları, 1999 Kullanıcı Eğitimi. Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü.
- DIRECTORY of Online Resources for Information Literacy. Ed. Drew Smith. USF School of Library and Information Science.
- [Çevrimiçi]: <http://www.cas.usf.edu/lis/il/academic.html>22.11.2001.
- DOYLE, Christian S. (1994)**Information Literacy in an Information Society: A Concept for the Information Age**. New York, Syracuse University.
- DPT (Devlet Planlama Teskilatı), (2000), **Uzun Vadeli Strateji Kalkınma Planı: 2001-2005**. Ankara, DPT, <http://ekutup.dpt.gov.tr/plan/viii/plan08.doc>
- DRUCKER, Peter F (1994) **Kapitalist Ötesi Toplum**. Ankara: İnkilap Kitapevi.
- DUMAN, Ahmet (1998) İnternet, Öğrenme ve Eğitim Üzerine Bir Deneme" **Cumhuriyet Bilim Teknik Dergisi**, DCLXIII, 1998.
- ERDEM, E. ve Ö. DEMİREL. "Program Geliştirmede Yapılandırıcılık Yaklaşımı". **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, XXIII, 2002: 81-87.
- GÜRDAL, Oya(2000) "Yaşamboyu Öğrenme Etkinliği". **Türk Kütüphaneciliği**, XIV, sayı 2, 2000:176-187.
- HANCOCK, Vicki E. (1994), "Information Literacy for Lifelong Learning." **ERIC Digest CD-ROM Fulltext**. Syracuse, New York: ERIC Clearinghouse on Information Resources,
- KAPTAN, Saim,(1995), **Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri**. Ankara:Tek ışık Matbaası,
- KURBANOĞLU, Serap, (2001) "Öğrencilere Bilgi Okuryazarlığı Becerilerinin Kazandırılması Önemi ve Okul Kütüphanecilerinin Bu Alandaki Rolü". **Türk Kütüphaneciliği**, II, sayı 1: 1-19.

- KÜTAHYALI, Önder, (2007) Dokuz Eylül Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Kuruluşu Ve Gelişimi. <http://www.deu.edu.tr/DEUWeb/Icerik/Icerik.php14.02.2007>
- McCRANK, Lawrence J(1992) "Academic Programs for Information Literacy: Theory and Structure". *RQ*, XXXI, sayı 4, 1992:485-497.
- MENZEL, Herbert, (1966), "Information Needs and Uses in Science and Technology". ***Annual Review of Information Science and Technology***. 1 ,New York, Interscience ,s.41-69.
- MEYDAN Larousse Ansiklopedisi 1992, İstanbul, Milliyet Yayınları.
- MİCHEL, Dee Andy (1994). "What is used during cognitive processing in information retrieval and library searching? Eleven sources of search information. ***Journal of the American Society for Information Science***, 45(7),s. 498- 514.
- MÜZİK Odası Ödünç Verme Kuralları, (2007)
<http://library.bilkent.edu.tr/Rules/muzikKurallar.htm12.02.2007>
- NUGENT, C. ve R. MYERS (2000) "Learning by Doing: The Freshman-year Curriculum and Library Instruction". ***Research Strategies***, XVII, s.147-155.
- ORR, D., M. APPLETON ve M. WALLİN (2001) "Information Literacy and Flexible Delivery: Creating a Conceptual Framework and Model". ***The Journal of American Librarianship***, XXVII, sayı 6, s. 457-463.
- PACEY, Philip (Ed.) (1985)***A Reader in Art Librarianship München***: K;G. Saur.
- PLOTNICK, Eric (1997) "Information Literacy: Definations/Perspectives". ***Teacher Librarian***, XXVIII, sayı 1, s.27-29.
- RADER, Hannalore B. (1991) "Information Literacy:a Revolution in the Library". *RQ*, XXXI, sayı 1, s.25-28.
- SABAN, Ahmet (2000) ***Öğrenme Öğretme Süreci: yeni teoriler ve yaklaşımlar***. Ankara: Nobel yayın, 2000.
- SANAT Odası Kullanım Kuralları (2007),
<http://library.bilkent.edu.tr/Rules/sanatKurallari.htm>

- SEAMANS, Nancy H.(2001) "Information Literacy: A Study of Freshman Students's Perceptions, with Recommendations". (Unpublished Doctoral Dissertation). Blacksburg,Viginia: Virginia Polytechnic Institute and State University,
- SHEEHY, Ethly Jean (2001) "Student Teacher Mentoring Program: Teacher Tranining for Information Literacy in the Classroom". (Unpublished Doctoral Dissertation). Albany: State University of New York.
- SNAVELY, L. ve NATASHA COOPER.(1997) "The Information Literacy Debate". *The Journal of Academic Librarianship*, XXIII, sayı 1, s. 9-13.
- SOYER, Serpil. (1982).“ Sanat Kütüphaneleri ve Milli Kütüphane Plastik sanatlar Kütüphaneleri” , *Türk Kütüphaneciler Derneği Dergisi*
- SPITZER, K. L. ve M. B. EISENBERG. Carrie A. Lowe, (1998), *Information Literacy: Essential Skills for the Information Age*. Syracuse, New York: ERIC Clearinghouse on Information & Technology. IR-104,
- TONTA, Yaşar, (1999). Bilgi toplumu ve bilgi teknolojisi. *Türk Kütüphaneciliği*, 13(4): s.363-375.
- UÇAK, Nazan (Özenç), (1997) "Bilgi Gereksinimi ve Bilgi Arama Davranışı", *Türk Kütüphaneciliği*, II, sayı 4, s.315-325.
- UÇAK, Nazan (Özenç), 2000. "Bilgi üzerine kuramsal yaklaşımlar" *Bilgi Dünyası* 1 (1):s. 143-159.
- YALVAÇ, Mesut. "21. Yüzyılda Enformasyon Profesyonellerinin Eğitim ve Öğretiminde Enformasyon Okuryazarlığı Standartları" *Türk Kütüphaneciliği*, XV, sayı 2, 2001: s.136-149.
- YURDADOĞ, Berin, (1974), *Kitaplık Terimleri Sözlüğü*, Ankara.
- YURDADOĞ, Berin (1997) **Enformasyon Devrimi'nin Getirdikleri, Götüremedikleri**. Bülent Yılmaz (Yay. Haz.) *Kütüphanecilik Bölümü 25. Yıl'a Armağan*. Ankara: H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü.
- ZHANG, Wenxian.(2001) "Building Partnerships in Liberal Arts Education: Library Team Teaching". *Reference Services Review*, XXIX, sayı 2, s.141-150.

EK-1:ANKET FORMU

1.Bölümünüz?

a)Temel Bilimler

b)Türk Halk Oyunları

c)Türk Müziği

Değerli Katılımcı, Bu anket sizlerin bilgi ihtiyaçlarınızın tespiti, kütüphane ve bilgi kaynaklarını kullanmada karşılaştığımız sorunları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Lütfen, aşağıdaki ifadeleri okuyarak ilgili seçeneği işaretleyiniz. Her soru için üç yanıt vermeniz gerekmektedir. Birinci aşamada ifade belirtilen konudaki zorlanma dereceniz sorulmakta ve sunulan 5 seçenekten birini işaretlemeniz istenilmektedir. İkinci aşamada, belirtilen konuda, eğitim alıp almadığımız sorulmaktadır. Burada seçeneklerde (E) Evet ve (H) Hayır anlamına gelmektedir. Üçüncü aşamada ise bu konuda eğitim almak isteyip istemediğiniz sorulmaktadır. Yine (E) Evet ve (H) Hayır seçeneklerinden birini işaretlemeniz beklenmektedir.	Cok zorlanıyorum	Zorlanıyorum	Kararsızım	Zorlanmıyorum	Hiç zorlanmıyorum	Bu konuda daha önce eğitim aldım (E) Evet – (H) Hayır	Bu konuda eğitim almak isterim (E) Evet – (H) Hayır
	1. Araştırma konusuna ilişkin bilgi ihtiyacımı tanımlamakta						(E)-(H)
2. Bilgi gereksinimimi başkalarına açıklamakta						(E)-(H)	(E)-(H)
3. Araştırma konusunu genişletmekte /daraltmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
4. Gereksinim duyduğum bilginin elde edilmesine yönelik zaman planlaması yapmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
5. Gereksinim duyduğum bilgiyi nerede ve nasıl bulacağımı bilmekte						(E)-(H)	(E)-(H)
6. Hangi türdeki bilgi kaynağının araştırdığım konu açısından daha yararlı olabileceğine anlamakta						(E)-(H)	(E)-(H)
7. Farklı türdeki bilgi kaynaklarını (ansiklopedi, dergi, rehber, yıllık gibi) kullanmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
8. Bilginin ve Bilgi kaynaklarının kütüphanelerde/veri tabanlarında nasıl düzenlendiğini anlamakta (kütüphane sınıflama sistemleri, konu başlıkları vb.)						(E)-(H)	(E)-(H)
9. Araştırma için en uygun araştırma yöntemini seçmekte						(E)-(H)	(E)-(H)
10. Araştırma Yöntemine en uygun bilgi erişim kaynağını (bibliyografya, indeks, veritabanı, web vb.) seçmekte						(E)-(H)	(E)-(H)
11. Danışma/Referans Kaynaklarını Kullanmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
12. Bilgi aramada anahtar kelimeler, eşanlamlı sözcükler ve ilişkili terimleri belirlemede						(E)-(H)	(E)-(H)
13. Bibliyografya, indeks, katalog, veritabanı gibi bilgi erişim kaynaklarından hangi tür bilgi edebileceğimi anlamakta						(E)-(H)	(E)-(H)
14. Kütüphane katalogunu kullanmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
15. Katalogdaki bilgileri anlamakta/çözümlemekte						(E)-(H)	(E)-(H)
16. Katalogda bulduğum kaynağı rafta bulmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
17. Ödünç kitap almakta						(E)-(H)	(E)-(H)
18. Diğer kütüphaneleri kullanmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
19. Müzik Kütüphanelerini kullanmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
20. Bilgi ararken başarısız olursam farklı yaklaşımlar denemekte						(E)-(H)	(E)-(H)
21. Başka Kütüphanelerden kaynak sağlanması için kütüphanemizin verdiği hizmetlerden yararlanmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
22. Eriştığım bilgiyi güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık unsurları açısından değerlendirmekte						(E)-(H)	(E)-(H)
23. İnternette arama yapmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
24. Web kaynaklarını (web sayfaları, web katalogları, rehberler, elektronik indeksler) kullanmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
25. Web arama motorlarını (google, altavista, yahoo gibi) kullanmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
26. Bilgisayarla bilgi ararken kavramlar arasındaki ilişkileri “ve, veya, değil” (and,or, not) kullanarak belirlemede						(E)-(H)	(E)-(H)
27. Bilgisayarla bilgi ararken tarih, dil ve tür gibi sınırlamalar yapmakta						(E)-(H)	(E)-(H)
28. Elektronik bilgi erişim sistemlerindeki (veritabanları, arama motorları, vb) yönlendirici bilgileri anlamakta						(E)-(H)	(E)-(H)
29. Web kaynaklarını güncellik, güvenilirlik, doğruluk, tarafsızlık açısından değerlendirmekte						(E)-(H)	(E)-(H)
30. Bilgiye ulaşmakta uygun teknolojiden (print, fotokopi, tarayıcı, disket, CD vb.) uygun olanını seçmekte						(E)-(H)	(E)-(H)

**EK-2- DEVLET KONSERVATUVARI
TEMEL BİLİMLER BÖLÜMÜ
8 YARIYILLIK DERS PLÂNI**

Y.Y.	Kodu	Dersin Adı	D+U	Y.Y.	Kodu	Dersin Adı	D+U		
I. YIL									
I	TB 101	Kulak Eğitimi ve Solfej	6+2	II	TB 102	Batı Müziği Nazariyatı ve Solfeji I	6+2		
	TB 103	Türk Müziği Naz. ve Solf. (TSM) I	6+0		TB 104	Türk Müziği Naz. ve Solf. (TSM) II	6+0		
	TB 105	Türk Müziği Naz. ve Solf. (THM) I	6+0		TB 106	Türk Müziği Naz. ve Solf. (THM) II	6+0		
	TB 107	Piyano I	4+1		TB 108	Piyano II	4+1		
	TB 109	Çalgı I	2+1		TB 110	Çalgı II	2+1		
	TB 183	Türk Dili I	2+0		TB 184	Türk Dili II	2+0		
	TB 185	Atatürk İlk. ve İnk. Tarihi I	2+0		TB 186	Atatürk İlk. ve İnk. Tarihi II	2+0		
			28+4				Toplam	28+4	
II. YIL									
III	TB 201	Batı Müziği Nazariyatı ve Solfeji II	2+1	IV	TB 202	Batı Müziği Naz. ve Solf. III	2+1		
	TB 203	Türk Müziği Naz. ve Solf. (TSM) III	1+1		TB 204	Türk Müziği Naz. ve Solf. (TSM) IV	1+1		
	TB 205	Türk Müziği Naz. ve Solf. (THM) III	1+1		TB 206	Türk Müziği Naz. ve Solf. (THM) IV	1+1		
	TB 207	Piyano III	2+0		TB 208	Piyano IV	2+0		
	TB 209	Çalgı III	2+0		TB 210	Çalgı IV	2+0		
	TB 211	Repertuar I (Batı Müziği)	2+0		TB 212	Repertuar II (Batı Müziği)	2+0		
	TB 213	Halk Bilimi	2+0		TB 214	Türk Halk Bilimi	2+0		
	TB 215	Müzik Tarihi	2+0		TB 216	Türk Müziği Tarihi	2+0		
	TB 219	Müzikoloji	3+0		TB 220	Etnomüzikoloji	2+0		
	TB 221	Ses Eğitimi I	2+0		TB 222	Ses Eğitimi II	2+0		
	TB 223	Toplu Çalışma I	0+1		TB 224	Toplu Çalışma II	0+1		
	TB 225	Müzik Antropolojisi	2+0		TB 230	Sanat Tarihi	3+0		
	TB 227	Türk Kültür Tarihi	2+0		TB 218	Temel Bilgisayar Bilimleri	2+1		
	TB 217	Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı	2+1		TB 288	Yabancı Dil II	2+0		
	TB 287	Yabancı Dil I	2+0						
		Toplam	27+5			Toplam		25+5	
	III. YIL								
	V	TB 301	Armoni I		2+1	VI	TB 302	Armoni II	2+1
TB 309		Çalgı V	2+0	TB 310	Çalgı VI		2+0		
TB 311		Repertuar III (TSM)	2+0	TB 312	Repertuar IV (THM)		2+0		
TB 313		Türk Halk Edebiyatı I	2+0	TB 314	Türk Halk Edebiyatı II		2+0		
TB 319		Organoloji	2+0	TB 320	Türk Organolojisi		2+0		
TB 323		Toplu Çalışma III	0+1	TB 324	Toplu Çalışma IV		0+1		
TB 331		Form Bilgisi I	2+0	TB 332	Form Bilgisi II		2+0		
TB 333		Müzikte Bilgisayar Kullanımı I	1+1	TB 334	Müzikte Bilgisayar Kullanımı II		1+1		
TB 335		Sosyal Bilimler	2+0	TB 336	Araştırma Metod ve Teknikleri		2+0		
TB 337		Osmanlı Türkçesi I	2+0	TB 338	Osmanlı Türkçesi II		2+0		
TB 339		Müzikal Analiz	1+1						
		Seçimlik Dersler I	6+0		Seçimlik Dersler II		6+0		
TB 349		Dünya Müzik Türleri I	2+0	TB 350	Dünya Müzik Türleri II		2+0		
TB 351		Klâsik Piyano I	2+0	TB 352	Klâsik Piyano II		2+0		
TB 353		Şan I	2+0	TB 354	Şan II		2+0		
TB 355		Müzik Felsefesi I	2+0	TB 356	Müzik Felsefesi II		2+0		
TB 357		Akustik I	2+0	TB 358	Akustik II		2+0		
TB 359		Türk Müziği Araştırmaları	2+0	TB 360	Yazılı Kayn. Türk Müz. Mak. Bilg.		2+0		
TB 361		Türk Mitolojisi	2+0	TB 364	Alan Araştırması Uygulamaları		2+0		
TM 341		Kudüm I	2+0	TM 342	Kudüm II		2+0		
TM 343		Tambur I	2+0	TM 344	Tambur II		2+0		
TM 345		Nota Yazımı I	2+0	TM 346	Nota Yazımı II		2+0		
TM 347		İcra ve Yorum Teknikleri I	2+0	TM 348	İcra ve Yorum Teknikleri II		2+0		
TM 349		Müzik ve Halkla İlişkiler	2+0	TM 350	Müzik Kuramları		2+0		
THO349		Türk Oyun Folkloru I	2+0	THO350	Türk Oyun Folkloru II		2+0		
THO351		Türkiye Oyun Folkloru I	2+0	THO352	Türkiye Oyun Folkloru II		2+0		
THO353		Rekreasyon I	2+0	THO354	Rekreasyon II		2+0		

	THO355	Bale Egzersizleri I	2+0		THO356	Bale Egzersizleri II	2+0
	THO357	Vurmalı Çalgılar I	2+0		THO358	Vurmalı Çalgılar II	2+0
	THO311	Piyano III	2+0		THO312	Piyano IV	2+0
	THO359	Sahne Kullanımı ve Dekor	2+0		THO362	Türk Dünyası Halk Oyunları	2+0
	THO363	Türk Oyun Müziği I	2+0		THO364	Türk Oyun Müziği II	2+0
	Toplam		24+4		Toplam		23+3
IV. YIL							
VII	TB 401	Armoni III	1+1	VIII	TB 402	Armoni IV	1+1
	TB 409	Çalgı VII	2+0		TB 410	Çalgı VIII	2+0
	TB 423	Toplu Çalışma V	0+1		TB 424	Toplu Çalışma VI	0+1
	TB 441	Kontrpuan	1+1		TB 442	Kompozisyon	1+1
	TB 443	Müzik Öğretim Teknikleri	2+1		TB 448	Bitirme Çalışması	1+1
	TB 445	Topluluk Yönetimi	2+1		Seçimlik Dersler IV		6+0
	Seçimlik Dersler III		6+0		TB 452	Klâsik Piyano IV	2+0
	TB 451	Klâsik Piyano III	2+0		TB 454	Şan IV	2+0
	TB 453	Şan III	2+0		TB 466	Klâsik Gitar II	2+0
	TB 459	Yazılı Kayn. Türk Müz. Usûl Bilg.	2+0		TB 468	Müzik Psikolojisi II	2+0
	TB 465	Klâsik Gitar I	2+0		TB 470	Osmanlı Türkçesi Metinleri II	2+0
	TB 467	Müzik Psikolojisi I	2+0		TB 472	Tonmaysterlik ve Stüdyo Teknikleri	2+0
	TB 469	Osmanlı Türkçesi Metinleri I	2+0		TM 442	Kudüm IV	2+0
	TM 441	Kudüm III	2+0		TM 444	Tambur IV	2+0
	TM 443	Tambur III	2+0		TM 452	Okul Müziği Repertuarı II	2+0
	TM 451	Okul Müziği Repertuarı I	2+0		TM 454	Türk Müziği Çalgı Toplulukları II	2+0
	TM 453	Türk Müziği Çalgı Toplulukları I	2+0		TM 458	Müzik Edebiyatı	2+0
	TM 455	Âşık Edebiyatı	2+0		TM 460	Müzik Eleştirisi	2+0
	THO451	Türkiye Oyun Folkloru III	2+0		THO452	Türkiye Oyun Folkloru IV	2+0
	THO465	Modern Danslar I	2+0		THO466	Modern Danslar II	2+0
THO467	Makyaj	2+0	THO470	Halk Oyunları ve Çocuk Gelişimi	2+0		
THO471	Sporcu Sağlığı ve İlk Yardım	2+0	THO474	Halk Bilimi Semineri	2+0		
THO475	Halk Oyunlarında Köken, Etkiler ve Anlam	2+0	THO478	Türk Halk Tiyatrosu	2+0		
	Toplam		14+5		Toplam		11+4

**DEVLET KONSERVATUVARI
TÜRK MÜZİĞİ BÖLÜMÜ
8 YARIYILLIK DERS PLANI**

Y.Y.	KODU	DERSİN ADI	D+U	Y.Y.	KODU	DERSİN ADI	D+U
I. YIL							
I	TM 101	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (TSM) I	6+2		TM 102	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (TSM) II	6+2
	TM 103	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (THM) I	6+2		TM 104	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (THM) II	6+2
	TM 105	Kulak Eğitimi ve Solfej	6+2		TM 106	Batı Müziği Nazariyatı ve Solfeji I	6+2
	TM 107	Piyano I	1+1		TM 108	Piyano II	1+1
	TM 109	Çalgı I	2+1		TM 110	Çalgı II	2+1
	TM 183	Türk Dili I	2+0		TM 184	Türk Dili II	2+0
	TM 185	Atatürk İlk. ve İnk. Tarihi I	2+0		TM 186	Atatürk İlk. ve İnk. Tarihi II	2+0
		Toplam			25+8		Toplam
II. YIL							
	TM 201	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (TSM) III	2+1		TM 202	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (TSM) IV	2+1
	TM 203	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (THM) III	2+1		TM 204	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (THM) IV	2+1
	TM 205	Batı Müziği Nazariyatı ve Solfeji II	1+1		TM 206	Batı Müziği Nazariyatı ve Solfeji III	1+1
	TM 207	Piyano III	1+1		TM 208	Piyano IV	1+1
	TM 209	Çalgı III	2+1		TM 210	Çalgı IV	2+1
	TM 211	Müzik Tarihi	2+0		TM 212	Türk Müziği Tarihi	2+0
	TM 213	Ses Eğitimi I	2+0		TM 214	Ses Eğitimi II	2+0

III	TM 215	Halk Bilimi	2+0	IV	TM 216	Türk Halk Bilimi	2+0
	TM 217	Toplu Çalışma I	0+1		TM 218	Toplu Çalışma II	0+1
	TM 219	Repertuvar (TSM) I	1+1		TM 220	Repertuvar (TSM) II	1+1
	TM 221	Repertuvar (THM) I	1+1		TM 222	Repertuvar (THM) II	1+1
	TM 223	Türk Halk Edebiyatı I	2+0		TM 224	Türk Halk Edebiyatı II	2+0
	TM 287	Yabancı Dil I	2+0		TM 288	Yabancı Dil II	2+0
	TM 217	Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı	2+1		TM 218	Temel Bilgisayar Bilimleri	2+1
		Toplam	22+9			Toplam	22+9

III. YIL

V	TM 301	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (TSM) V	1+1	VI	TM 302	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (TSM) VI	1+1
	TM 303	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (THM) V	1+1		TM 304	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (THM) VI	1+1
	TM 309	Çalgı V	2+1		TM 310	Çalgı VI	2+1
	TM 317	Toplu Çalışma III	0+1		TM 318	Toplu Çalışma IV	0+1
	TM 319	Repertuvar (TSM) III	1+1		TM 320	Repertuvar (TSM) IV	1+1
	TM 321	Repertuvar (THM) III	1+1		TM 322	Repertuvar (THM) IV	1+1
	TM 325	Türk Müziği Form Bilgisi I (TSM)	2+0		TM 326	Türk Müziği Form Bilgisi II (THM)	2+0
	TM 327	Eski Türk Edebiyatı I	2+0		TM 328	Eski Türk Edebiyatı II	2+0
	TM 329	Türk Kültür Tarihi I	2+0		TM 330	Türk Kültür Tarihi II	2+0
	TM 331	Armoni I	2+1		TM 332	Armoni II	2+1
		SEÇİMLİK DERSLER I	6+0			SEÇİMLİK DERSLER II	6+0
	TB 349	Dünya Müzik Türleri I	2+0		TB 350	Dünya Müzik Türleri II	2+0
	TB 351	Klâsik Piyano I	2+0		TB 352	Klâsik Piyano II	2+0
	TB 353	Şan I	2+0		TB 354	Şan II	2+0
	TB 355	Müzik Felsefesi I	2+0		TB 356	Müzik Felsefesi II	2+0
	TB 357	Akustik I	2+0		TB 358	Akustik II	2+0
	TB 359	Türk Müziği Araştırmaları	2+0		TB 360	Yazılı Kayn. Türk Müz. Mak. Bilg.	2+0
	TB 361	Türk Mitolojisi	2+0		TB 364	Alan Araştırması Uygulamaları	2+0
	TM 341	Kudüm I	2+0		TM 342	Kudüm II	2+0
	TM 343	Tambur I	2+0		TM 344	Tambur II	2+0
	TM 345	Nota Yazımı I	2+0		TM 346	Nota Yazımı II	2+0
	TM 347	İcra ve Yorum Teknikleri I	2+0		TM 348	İcra ve Yorum Teknikleri II	2+0
	TM 349	Müzik ve Halkla İlişkiler	2+0		TM 350	Müzik Kuramları	2+0
	THO349	Türk Oyun Folkloru I	2+0		THO350	Türk Oyun Folkloru II	2+0
	THO351	Türkiye Oyun Folkloru I	2+0		THO352	Türkiye Oyun Folkloru II	2+0
	THO353	Rekreasyon I	2+0		THO354	Rekreasyon II	2+0
	THO355	Bale Egzersizleri I	2+0		THO356	Bale Egzersizleri II	2+0
	THO357	Vurmalı Çalgılar I	2+0		THO358	Vurmalı Çalgılar II	2+0
	THO311	Piyano III	2+0		THO312	Piyano IV	2+0
	THO359	Sahne Kullanımı ve Dekor	2+0		THO362	Türk Dünyası Halk Oyunları	2+0
	THO363	Türk Oyun Müziği I	2+0		THO364	Türk Oyun Müziği II	2+0
		Toplam	20+7			Toplam	20+7

IV. YIL

VII	TM 401	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (TSM) VII	1+1	VIII	TM 402	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (TSM) VIII	1+1
	TM 403	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (THM) VII	1+1		TM 404	Türk Müz. Naz. ve Solfeji (THM) VIII	1+1
	TM 409	Çalgı VII	2+1		TM 410	Çalgı VIII	2+1
	TM 417	Toplu Çalışma V	0+1		TM 418	Toplu Çalışma VI	0+1
	TM 433	Türk Müziği Kompozisyonu I	2+0		TM 434	Türk Müziği Kompozisyonu II	2+0
	TM 435	Müzik Öğretim Teknikleri	2+1		TM 440	Bitirme Çalışması	0+2
	TM 437	Araştırma Metod ve Teknikleri	2+0			SEÇİMLİK DERSLER IV	6+0
		SEÇİMLİK DERSLER III	6+0		TB 452	Klâsik Piyano IV	2+0
	TB 451	Klâsik Piyano III	2+0		TB 454	Şan IV	2+0
	TB 453	Şan III	2+0		TB 466	Klâsik Gitar II	2+0
	TB 459	Yazılı Kayn. Türk Müz. Usûl Bilg.	2+0		TB 468	Müzik Psikolojisi II	2+0
	TB 465	Klâsik Gitar I	2+0		TB 470	Osmanlı Türkçesi Metinleri II	2+0
	TB 467	Müzik Psikolojisi I	2+0		TB 472	Tonmaysterlik ve Stüdyo Teknikleri	2+0
	TB 469	Osmanlı Türkçesi Metinleri I	2+0		TM 442	Kudüm IV	2+0
	TM 441	Kudüm III	2+0		TM 444	Tambur IV	2+0
	TM 443	Tambur III	2+0		TM 452	Okul Müziği Repertuarı II	2+0
	TM 451	Okul Müziği Repertuarı I	2+0		TM 454	Türk Müziği Çalgı Toplulukları II	2+0
	TM 453	Türk Müziği Çalgı Toplulukları I	2+0		TM 458	Müzik Edebiyatı	2+0
	TM 455	Âşık Edebiyatı	2+0				

THO451	Türkiye Oyun Folkloru III	2+0	TM 460	Müzik Eleştirisi	2+0
THO465	Modern Danslar I	2+0	THO452	Türkiye Oyun Folkloru IV	2+0
THO467	Makyaj	2+0	THO466	Modern Danslar II	2+0
THO471	Sporcu Sağlığı ve İlk Yardım	2+0	THO470	Halk Oyunları ve Çocuk Gelişimi	2+0
THO475	Halk Oyunlarında Köken, Etkiler ve Anlam	2+0	THO474	Halk Bilimi Semineri	2+0
			THO478	Türk Halk Tiyatrosu	2+0
				Toplam	12+6
		Toplam			16+5

**DEVLET KONSERVATUVARI
TÜRK HALK OYUNLARI BÖLÜMÜ
8 YARIYILLIK DERS PLÂNI**

Y.Y.	KODU	DERSİN ADI	D+U	Y.Y.	KODU	DERSİN ADI	D+U
I. YIL							
	THO 101	Kültür Antropolojisi	2+0		THO 102	Dans Antropolojisi	2+0
	THO 103	Türk Müziği Naz. Ve Solf. (TSM) I	6+0		THO 104	Türk Müziği Naz. Ve Solf. (TSM) II	6+0
	THO 105	Türk Müziği Naz. Ve Solf. (THM) I	6+0		THO 106	Türk Müziği Naz. Ve Solf. (THM) II	6+0
	THO 107	Kulak Eğitimi Ve Solfej	6+0		THO 108	Batı Müziği Nazariyatı Ve Solfeji I	6+0
	THO 109	Temel Hareket Ve Ritm Bilgisi	2+1		THO 110	Ritm Bilgisi	2+1
	THO 111	Piyano I	1+1		THO 112	Piyano II	1+1
	THO 113	Çalgı I	2+1		THO 114	Çalgı II	2+1
	THO 183	Türk Dili I	2+0		THO 184	Türk Dili II	2+0
	THO 185	Ataturk İlkeleri Ve İnk.Tar.I	2+0		THO 186	Ataturk İlkeleri Ve İnk.Tar.II	2+0
		Toplam	29+3				29+3
II. YIL							
	THO 201	Halk Bilimi I	2+0		THO 202	Halk Bilimi II	2+0
	THO 215	Anatomi Ve Kinesiyoloji	2+0		THO 216	Antrenman Bilgisi	2+0
	THO 225	Türk Halk Oyunları I	2+2		THO 226	Türk Halk Oyunları II	2+2
	THO 219	Koreoloji I	2+0		THO 220	Koreoloji II	2+0
	THO 221	Hareket Notasyonu I	1+1		THO 222	Hareket Notasyonu II	1+1
	THO 223	Genel Cimnastik Ve Bale Egz. I	2+2		THO 224	Genel Cimnastik Ve Bale Egz. II	2+2
	THO 203	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (TSM) III	2+1		THO 204	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (TSM) IV	2+1
	THO 205	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (THM) III	2+1		THO 206	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (THM) IV	2+1
	THO 207	Batı Müziği Naz. Ve Solfeji II	1+1		THO 208	Batı Müziği Naz. Ve Solfeji III	1+1
	THO 209	Ritm Saz I	1+1		THO 210	Ritm Saz II	1+1
	THO 213	Çalgı III	2+1		THO 214	Çalgı IV	2+1
	THO 227	Toplu Çalışma I	0+1		THO 228	Toplu Çalışma II	0+1
	THO 287	Yabancı Dil I	2+0		THO 288	Yabancı Dil II	2+0
	THO 217	Temel Bilgi Teknolojisi	2+1		THO 218	Temel Bilgisayar Bilimleri	2+1
		Toplam	23+12				23+12
III. YIL							
	THO 301	Türk Halk Bilimi I	2+0		THO 302	Türk Halk Bilimi II	2+0
	THO 325	Türk Halk Oyunları III	2+2		THO 326	Türk Halk Oyunları IV	2+2
	THO 329	Halk Bilimi Araştırma M.Tekn.	2+0		THO 330	Araştırma Uygulamaları	0+2
	THO 331	Sahne Bilgisi	1+2		THO 334	Halk Oyunları Öğr. Tek. Teknikleri	1+1
	THO 335	Giyim-Kuşam-Süslenme I	1+1		THO 336	Giyim-Kuşam-Süslenme II	1+1
	THO 321	Hareket Notasyonu III	1+1		THO 322	Hareket Notasyonu IV	1+1
	THO 303	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (TSM) V	2+1		THO 304	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (TSM) VI	2+1
	THO 305	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (THM) V	2+1		THO 306	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (THM) VI	2+1
	THO 313	Çalgı V	1+2		THO 314	Çalgı VI	2+1
	THO 337	Repertuvar (THM) I	1+1		THO 338	Repertuvar (Thm) II	1+1
	THO 327	Toplu Çalışma III	0+1		THO 328	Toplu Çalışma IV	0+1
		SEÇİMLİK DERSLER I	6+0			SEÇİMLİK DERSLER II	6+0
	TB 349	Dünya Müzik Türleri I	2+0		TB 350	Dünya Müzik Türleri II	2+0
	TB 351	Klâsik Piyano I	2+0		TB 352	Klâsik Piyano II	2+0
	TB 353	Şan I	2+0		TB 354	Şan II	2+0
	TB 355	Müzik Felsefesi I	2+0		TB 356	Müzik Felsefesi II	2+0
	TB 357	Akustik I	2+0		TB 358	Akustik II	2+0

TB 359	Türk Müziği Araştırmaları	2+0
TB 361	Türk Mitolojisi	2+0
TM 341	Kudüm I	2+0
TM 343	Tambur I	2+0
TM 345	Nota Yazımı I	2+0
TM 347	İcra ve Yorum Teknikleri I	2+0
TM 349	Müzik ve Halkla İlişkiler	2+0
THO349	Türk Oyun Folkloru I	2+0
THO351	Türkiye Oyun Folkloru I	2+0
THO353	Rekreasyon I	2+0
THO355	Bale Egzersizleri I	2+0
THO357	Vurmalı Çalgılar I	2+0
THO311	Piyano III	2+0
THO359	Sahne Kullanımı ve Dekor	2+0
THO363	Türk Oyun Müziği I	2+0
	Toplam	21+12

TB 360	Yazılı Kayn. Türk Müz. Mak. Bilg.	2+0
TB 364	Alan Araştırması Uygulamaları	2+0
TM 342	Kudüm II	2+0
TM 344	Tambur II	2+0
TM 346	Nota Yazımı II	2+0
TM 348	İcra ve Yorum Teknikleri II	2+0
TM 350	Müzik Kuramları	2+0
THO350	Türk Oyun Folkloru II	2+0
THO352	Türkiye Oyun Folkloru II	2+0
THO354	Rekreasyon II	2+0
THO356	Bale Egzersizleri II	2+0
THO358	Vurmalı Çalgılar II	2+0
THO312	Piyano IV	2+0
THO362	Türk Dünyası Halk Oyunları	2+0
THO364	Türk Oyun Müziği II	2+0
	Toplam	20+12

IV. YIL

VII	THO 401	Türk Halk Bilimi III	2+0	THO 402	Türk Halk Bilimi IV	2+0
	THO 425	Türk Halk Oyunları V	2+2	THO 426	Türk Halk Oyunları VI	3+3
	THO 403	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (TSM) VII	1+1	THO 404	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (TSM)VIII	1+1
	THO 405	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (THM) VII	1+1	THO 406	Türk Müz. Naz. Ve Solf. (THM)VIII	1+1
	THO 413	Çalgı VII	1+2	THO 414	Çalgı VIII	1+2
	THO 439	Repertuar (TSM) I	1+1	THO 440	Repertuar (Tsm) II	1+1
	THO 427	Toplu Çalışma VI	0+1	THO 428	Toplu Çalışma VI	0+1
	THO 443	Türk Halk Edebiyatı I	2+0	THO 444	Türk Halk Edebiyatı II	2+0
	THO 445	Müzik Öğr. Met. Ve Teknikleri	1+1	THO 450	Dans Kompozisyonu	1+1
	THO 441	Drama	3+0	THO 448	Bitirme Çalışması	0+2
		SEÇİMLİK DERSLER III	6+0		SEÇİMLİK DERSLER IV	6+0
	TB 451	Klâsik Piyano III	2+0	TB 452	Klâsik Piyano IV	2+0
	TB 453	Şan III	2+0	TB 454	Şan IV	2+0
	TB 459	Yazılı Kayn. Türk Müz. Usûl Bilg.	2+0	TB 466	Klâsik Gitar II	2+0
	TB 465	Klâsik Gitar I	2+0	TB 468	Müzik Psikolojisi II	2+0
	TB 467	Müzik Psikolojisi I	2+0	TB 470	Osmanlı Türkçesi Metinleri II	2+0
	TB 469	Osmanlı Türkçesi Metinleri I	2+0	TB 472	Tonmaysterlik ve Stüdyo Teknikleri	2+0
	TM 441	Kudüm III	2+0	TM 442	Kudüm IV	2+0
	TM 443	Tambur III	2+0	TM 444	Tambur IV	2+0
	TM 451	Okul Müziği Repertuarı I	2+0	TM 452	Okul Müziği Repertuarı II	2+0
	TM 453	Türk Müziği Çalgı Toplulukları I	2+0	TM 454	Türk Müziği Çalgı Toplulukları II	2+0
	TM 455	Aşık Edebiyatı	2+0	TM 458	Müzik Edebiyatı	2+0
	THO451	Türkiye Oyun Folkloru III	2+0	TM 460	Müzik Eleştirisi	2+0
	THO465	Modern Danslar I	2+0	THO452	Türkiye Oyun Folkloru IV	2+0
	THO467	Makyaj	2+0	THO466	Modern Danslar II	2+0
	THO471	Sporcu Sağlığı ve İlk Yardım	2+0	THO470	Halk Oyunları ve Çocuk Gelişimi	2+0
	THO475	Halk Oyunlarında Köken, Etkiler ve	2+0	THO474	Halk Bilimi Semineri	2+0
				THO478	Türk Halk Tiyatrosu	2+0
		Toplam	20+9		Toplam	18+11

ÖZGEÇMİŞ

1974 yılında Manisa ili Sarıgöl ilçesinde dünyaya gelen İbrahim ÖZDİL, ilk öğrenimini Sarıgöl Atatürk İlkokulunda Orta öğrenimini Sarıgöl Lisesinde 1992 yılında tamamladı. Aynı yıl Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi (Kütüphanecilik) bölümünü kazandı.1997 yılında bu okuldan mezun oldu. 1997 yılında Sakarya Üniversitesi'nin yapmış olduğu sınavlarda başarılı olarak bu üniversitede çalışmaya ve 2004 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Folklor ve Müzikoloji Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine başladı.

Evli ve bir çocuk babası olan İbrahim ÖZDİL, halen Sakarya Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığında Uzman olarak çalışmakta, aynı zamanda Sakarya Üniversitesinde bulunan Türk Patent Enstitüsü Bilgi ve Doküman Birimi'nin de sorumluluğunu yürütmektedir.